

Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.

PEVSKA VADNICA

ZA NIŽJE RAZREDE SREDNJIH ŠOL

Tretja razširjena izdaja

Sestavila

LUKA KRAMOLC

učitelj petja in glasbe v Ljubljani

MATIJA TOMC

profesor v Št. Vidu nad Ljubljano

*Kot učno knjigo odobrilo ministrstvo prosvete z odlokom IV br. 10967
z dne 11. avgusta 1939*

To odobrenje velja do kraja šolskega leta 1943

CENA DIN 32.—

LJUBLJANA 1940

BANOVINSKA ZALOGA ŠOLSKIH KNJIG IN UČIL V LJUBLJANI

K 123/III

PEVSKA TADNICA

ZA NIŽJE RAZREDE SREDNJIH ŠOL

62398

Tiskovna hiša

MILITA TONIC

ELKA KRAVČIČ

Šolske knjige, izdane v Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, se ne smejo prodajati dražje, kot je označeno na naslovni strani.

Vse pravice pridržane.

dn. 40.

030006571

LJUBLJANA 1940

BANOVINSKA ZALOGA ŠOLSkih KNJIG IN UČIL V LJUBLJANI

K. 11111

Predgovor k III. izdaji.

Pevska vadnica ima v tretji izdaji nekaj sprememb. To velja zlasti za teoretično snov, ki je bila v prvi in drugi izdaji raztresena po vsej knjigi. V tej izdaji je vsebinsko sorodna snov zbrana v skupna poglavja. Na ta način je snov bolj pregledna in lažje razumljiva. Učitelj jo pa jemlje seveda v istem redu, kot je določeno v učnem načrtu.

Teoretična snov je tudi deloma izpopolnjena. Skušnja je pokazala, da večina učencev po končanem II. razredu obdrži pesmarico, ki mu pozneje v življenju zelo prav pride. To zaradi pesmi, ki so v drugem delu knjige in ki jih učenec pozna iz šole, pa tudi zaradi teoretične tvarine v prvem delu, ki jo pozneje večkrat rabi. Če bi bila v tem delu obravnavana samo tista snov, ki je strogo predpisana za šolo, ne bi učenec pozneje našel v njej odgovora na mnoga teoretična vprašanja, ki jih na vsakem koraku sreča. To bi praktično vrednost pevske vadnice vsekakor zmanjševalo. Skušnja pa tudi kaže, da se mnogi bolj nadarjeni učenci že v I. in II. razredu zanimajo za mnoga glasbeno-teoretična vprašanja, ki ne spadajo, strogo vzeto, v obvezni učni načrt. To velja posebno za tiste učence, ki sodelujejo pri obveznem šolskem zboru ali pri šolskem orkestru. Za te je poskrbljeno na ta način, da je učna snov nekoliko izpopolnjena. Vprašanja, ki šolsko učno snov pojasnjujejo ali dopolnjujejo, so obdelana v drobnem tisku.

Teoretična razlaga pa ni glavni namen glasbenega pouka v I. in II. razredu srednjih šol. Podlaga pouku je živa pesem. Navodila k učnemu načrtu pravijo: »Učenec naj se v srednji šoli nauči čim večje število lepih pesmi, ki mu bodo ostale trajna duhovna last. On naj pesem vzljubi in spozna njeno lepoto že v začetku svojega šolanja«. In dalje: »Učenci naj pojejo eno-, dvo- in troglasne pesmi, narodne in v narodnem duhu zložene, a izbrane primerno starosti učencev«. Tega sva se pri izbiri pesmi strogo držala. Velika večina pesmi je narodnih, ostale so zložene v narodnem duhu. Le majhno število pesmi je umetnih, vendar so v preprostem slogu zložene; to so največ domovinske in pa take, ki jih rabijo učenci pri šolskih prireditvah. Vse so pa mladim grlom primerne po obsegu. Tudi vsebinsko so neoporečne. Pesmi so vzete iz vseh delov države. To nam narekujejo narodni, pedagoški in umetniški oziri. Kakor je naša narodna poezija edinstven pojav v svetovni literaturi, tako je tudi naša narodna glasba neka svojvrstnega. V različnih delih države kaže čisto svojsko lice: drugače se naš narod glasbeno izraža na severu, drugače na jugu. Tudi v narodni glasbi se v naši državi srečujeta vzhod in zapad. Učitelj bo imel na danih zgledih dovolj prilike, da bo budil v učencih zanimanje za duhovno bogastvo in zunanjo raznolikost naše narodne pesmi.

Posebne ritmično-melodične vaje, ki so bile v manjšem obsegu v prvih dveh izdajah, so v III. izdaji popolnoma odpadle. Prireditelja stojita na stališču, da je umetno konstruirana ritmična vaja za učence na tej stopnji mrtva šablona, ki nima nobene mikavnosti. Najboljša ritmična vaja je živa pesem. Za vsako poglavje, ki ga učitelj trenutno obravnava, pa naj bodo to notne vrednosti, pavze, takti, intervali itd., bo dobil dovolj primernih zgledov in gradiva v pesmih, ki so v drugem delu pevske vadnice. Te vrste ritmične in melodične vaje bodo tudi v smislu učnega načrta, ki pravi, naj bo teoretična razlaga v neposredni zvezi s praktičnim delom. Za učence bo sploh koristno, če predelajo vsako pesem, ki se je bodo na novo učili, najprej kot ritmično vajo na enem tonu (na poljubnih zlogih, pa tudi s tekstom), nato šele pojejo melodijo na poljubnih zlogih ali jo tudi solžežirajo (na zlogih do, re, mi...). Tudi dinamično jo lahko predelujejo v poljubni moči ali tako kot je označeno. Na ta način bo imel učitelj vedno dosti svežih ritmičnih in melodičnih vaj; učencem bo zbudil zanimanje za novo pesem, sebi pa prihranil veliko truda pri študiranju pesmi. Ni pa s tem rečeno, da si ne bi smel učitelj, če je za to dosti spreten in iznajdljiv, sproti za vsako poglavje sestaviti samostojnih ritmičnih in melodičnih vaj.

Kljub temu, da je v III. izdaji teoretična snov obravnavana v drugačnem vrstnem redu kot v II. izdaji, morejo učenci rabiti tudi prejšnjo izdajo, ker je snov v obeh izdajah ista, le da je v III. izdaji izpopolnjena. Tudi pesmi so v obeh izdajah po veliki večini ostale iste.

§ 1. O glasbi in tonu. +

Besedo »muzika« so rabili stari Grki kot skupno ime za lepe umetnosti, posvečene deveterim muzam, pokroviteljicam umetnosti. Pozneje je beseda »muzika« pomenila samo glasbeno umetnost. Tako še danes.

Muzika — glasba — uporablja samo tiste zvoke, ki nastanejo po pravih, enakomernih tresljajih zvočnih teles, na primer: strune na goslih, na tamburici, na klavirju itd. Te zvoke imenujemo glasove ali tone.

Kako nastane ton? Če potegnemo z lokom po struni, se struna strese z njo vred se strese tudi zrak, ki jo obdaja; tako nastanejo zvočni valovi ki se širijo po zraku in pridejo do sluhovoda v našem ušesu.

Tone lahko tvorimo s človeškim glasom, to imenujemo petje, ali pa z glasbilo — instrumentom — to imenujemo godbo. Ločimo torej petje ali vokalno glasbo (latinsko: vox = glas) in godbo ali instrumentalno glasbo.

Pevske tone tvorijo govorilni organi v človeškem telesu. To so: pljuča, sapnik, glasotvornici in raza glasilka. Iz pljuč prihajajoči zrak gre po sapniku navzgor mimo glasotvornic in ju spravi v tresenje. Z glasotvornicama vred se trese tudi zrak in prenese tresenje do ušesa. Uho to tresenje zazna kot glas. Če je glas uporaben v muzikalne ali pevske namene, ga imenujemo ton. Čimbolj se glasilki treseta, tem močnejši je ton, čim bolj sta napeti, tem višji je ton in čim daljši sta, tem nižji je ton. V ustni in nosni votlini se glas ojači in dobi primerno barvo. (Po barvi tona ločimo posamezne pevce in posamezne instrumente).

Človeški glas razlikujemo po višini takole: sopran (visoki glas) pojo ženske, deklice in dečki pred mutacijo (spremembo glasu; mutō = spremenim); alt (nižji glas) pojo ženske, deklice in dečki pred mutacijo; tenor pojo visoki moški glasovi po mutaciji; bas pojo nizki moški glasovi po mutaciji. Mezzosopran ali srednji sopran leži med sopranom in altom; kontraalt je zelo nizek alt; bariton ali visoki bas leži med tenorjem in basom.

Če pojo vsi glasovi isti napev (melodijo), je to enoglasno petje (unisono); ako pojeta dva različna glasova dve različni melodiji, je petje dvo-glasno. Ako pojo trije glasovi tri različne melodije, je petje troglasno itd.

Ako pojo samo ženske ali dečki, je to ženski ali deški zbor. Samo moški glasovi tvorijo moški zbor (I. tenor, II. tenor, I. bas, II. bas). Mešani zbor združuje ženske (deške) glasove (sopran, alt) in moške glasove (tenor, bas).

Glasbila (instrumente) delimo: 1. v godala: violina (gosli), viola, čelo (cello) in kontrabas. 2. pihala: flavta, oboa, klarinet, fagot in kontrafagot.

3. trobila: trobenta, pozavna, kornet, rog, krilni rog, tuba in helikon.
4. tolkala: mali in veliki boben, pavke, zvončki, trikot (triangel) in pokrovke.

Razen navedenih glasbil uporabljamo še klavir, orgle, harmonij, harfo, celesto, saksofon in razna ljudska glasbila, na pr. gusle, tamburice, balalajke, mandolino, dude in harmoniko.

§ 2. Znamenja za tone.

Kakor imamo za soglasnike in samoglasnike znamenja, ki jih imenujemo črke, tako imamo znamenja tudi za tone; imenujemo jih note. Ta znamenja so okroglaste glavnice, polne ali neizpolnjene. Različne oblike not izražajo različno dolžino tonov, kakor kaže naslednji primer:

	celinka . . .	$\frac{1}{1}$
	polovinka . . .	$\frac{1}{2}$
	četrtnika . . .	$\frac{1}{4}$
	osminka . . .	$\frac{1}{8}$
	šestnajstinka . . .	$\frac{1}{16}$
	dvaintridesetinka . . .	$\frac{1}{32}$
	štiriinšestdesetinka . . .	$\frac{1}{64}$

§ 3. Črtovje.

Višina ali nižina tona se spozna po legi note v črtovju. Črtovje obstoji iz petih črt in štirih praznin. To je glavno črtovje. Črte in praznine štejemo od spodaj navzgor.

Za visoke in nizke tone nam pa te črte ne zadoščajo, zato uporabljamo še kratke pomožne črte nad glavnim črtovjem in pod njim.

To je pomožno črtovje.

Pomožne črte morajo biti vedno v isti razdalji kakor glavne črte.

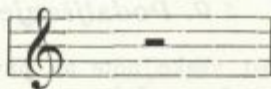
§ 4. Četrtnika in četrtniska pavza (nehaj).

Merilna enota v glasbi je četrtnika, ki traja en mah. Četrtnika ima okroglasto polno glavico in vrat $\bullet = \bullet$, $| \bullet = \bullet$. Znamenje za pre-molk, ki traja en mah, se imenuje četrtniska pavza (nehaj) ⏏ .

Pravila za pisanje not. V enoglasnih pesmih so vratovi not obrnjeni na desni strani navzgor in na levi navzdol $\bullet \bullet \bullet \bullet$. Če leži glavica note pod srednjo črto, so vratovi obrnjeni navzgor, če leži nad srednjo črto, pa navzdol. Nota, ki stoji na srednji črti, ima lahko vrat obrnjen navzgor ali navzdol. V dvoglasnih pesmih imajo vse note višjega glasu vratove obrnjene navzgor, nižjega glasu pa navzdol. Pri notah na pomožnih črtah napravimo najprej pomožno črto, nato napišemo nanjo notno glavico. Četrtnisko pavzo pišemo na drugo črto ⏏ . V začetku črtovja napravimo navpično črto, ki ji pravimo črta začetnica.

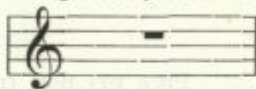
§ 5. Polovinka in polovinska pavza.

Polovinka traja dva maha. Ima torej vrednost dveh četrtnik. Podobna je četrtniki, le da ima neizpolnjeno glavico $\bullet + \bullet = \bullet$. Polovinska pavza (nehaj) leži navadno na tretji črti.

§ 6. Celinka in celinska pavza.

Nota, ki traja štiri mahe, imenujemo celinko \circ . Celinka ima torej vrednost štirih četrtnik. V pisavi se celinka loči od polovinke po tem, da nima vratu. Celinska pavza visi navadno na četrti črti.

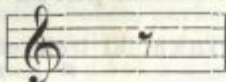

§ 7. Osminka in osminska pavza.

Ako razdelimo noto četrtniko na dva enaka dela, dobimo osminko. Torej gresta dve osminki na en mah. Osminka je po pisavi podobna četrtniki, le da ima na koncu vratu zastavico $\bullet \bullet$.

Zastavica mora stati vedno na desni strani, naj pišemo vrat navzdol ali navzgor. Če pišemo dve ali več osmink zaporedoma, jih lahko združimo s povprečno črto, ki nadomestuje zastavice $\bullet \bullet \bullet \bullet = \bullet \bullet \bullet \bullet$. Take osminke pojemo na en zlog.

Osminska pavza 7 je podobna številki 7. Pišemo jo navadno med drugo in četrto črto.

§ 8. Šestnajstinka in šestnajstinska pavza.

Če razdelimo osminko na dva dela, dobimo šestnajstinko. Torej gredo štiri šestnajstinke na en mah. Šestnajstinka je podobna osminki, le da

ima dve zastavici . Isto velja za šestnajstinsko pavzo 7 . Več šest-

najstink lahko združimo takole:

Imamo še krajše notne vrednosti, ki se v navadnih pesmih ne uporab-

ljajo. To so dvaintridesetinke

in štirinšestdesetinke

§ 9. Podaljšanje not in pavz (nehajev).

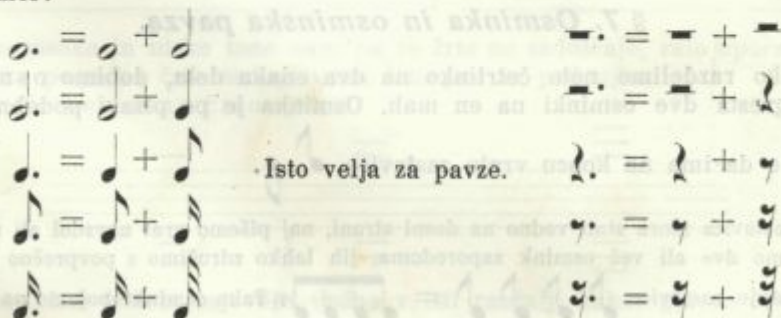
Vrednost vsake note ali pavze lahko podaljšamo, in to za določeno ali za nedoločeno dobo.

Za določeno dobo podaljšujemo vrednost note ali pavze s piko pri noti ali pavzi, z dvema pikama in vezajem.

Za nedoločeno dobo podaljšujemo noto (pavzo) z držajem, ki se imenuje tudi korona: ^ ^ .

a) Pika pri noti in pavzi (nehaju).

Pika pri noti (pavzi) podaljša noto (pavzo) za polovico njene vrednosti. Na primer:

b) Dvojna pika pri noti (pavzi).

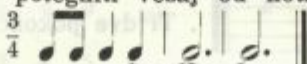
Kadar pišemo pri noti dve piki, podaljša prva pika noto (pavzo) za polovico, druga pa za četrtno vrednosti. Na primer:

$\circ.. = \circ + \circ + \text{♪}$	$\text{---}.. = \text{---} + \text{---} + \text{♪}$
$\text{♪}.. = \text{♪} + \text{♪} + \text{♪}$	$\text{---}.. = \text{---} + \text{♪} + \text{♪}$
$\text{♪}.. = \text{♪} + \text{♪} + \text{♪}$	$\text{♪}.. = \text{♪} + \text{♪} + \text{♪}$
$\text{♪}.. = \text{♪} + \text{♪} + \text{♪}$	$\text{♪}.. = \text{♪} + \text{♪} + \text{♪}$

Isto velja za pavze.

c) Vezaj.

Z vezajem zvežemo dve noti iste višine, držimo pa ju toliko časa, kolikor sta obe skupaj vredni. Vezaj rabimo takrat, če prve note ne moremo s piko podaljšati. Na primer: . Če spojimo več enakih not iste višine, moramo potegniti vezaj od notne glave do notne glave.

Lok, ki veže več not različne višine, pove, da se pojo vse note na en zlog.

č) Držaj (korona).

Držaj pišemo pod noto (pavzo) ali nad njo:

Z držajem (korono) podaljšamo noto ali pavzo za nedoločeno dobo, navadno za polovico njene vrednosti. Sicer pa je trajanje držaja odvisno od značaja skladbe. Držaj rabimo največkrat pri sklepnem akordu.

§ 10. Takti.

Note vežemo v skupine, ki enako časa trajajo. Te skupine imenujemo takte. Kot znamenje za takt se rabita dve številki, pisani v obliki ulomka. Na primer: $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{6}{8}$ itd. Zgornja številka — števec — pove, koliko notnih enot je v vsakem taktu, spodnja — imenovalec — pa, kakšne so te enote. Takte ločimo s pokončno črto, ki se imenuje taktnica.

Če vzamemo kot merilno enoto v taktu celinko, dobimo tako zvane celinske takte, ki jih pa v glasbi le redko uporabljamo. To bi bili: $\frac{2}{4}$ (dvo celinski), $\frac{4}{4}$ (štiricelinski), $\frac{3}{4}$ (tricelinski), $\frac{6}{4}$ (šestcelinski) takti. Bolj pogosti so polovinski takti, ki imajo polovinko za merilno enoto. Na primer: $\frac{2}{2}$ (ali **C**), $\frac{3}{2}$, $\frac{4}{2}$, $\frac{6}{2}$. Po večini pa so skladbe pisane v četrtninskih taktih.

Merilna enota jim je četrtnina. Na primer: $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$ (ali **C**), $\frac{6}{8}$. Pogosti so tudi osminski takti z osminko kot merilno enoto. Na primer: $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$ itd. Nota, ki je v taktu merilna enota, traja en mah. Po njej se ravna trajanje drugih not.

Ako pri izvajanju pesmi strogo upoštevamo vrednost not in pavz, imenujemo tako izvajanje ritmično.

Ritem je torej menjavanje tonov in pavz različnih dolžin.

§ 11. Takti, ki imajo četrtniko kot merilno enoto.

a) Dvočetrtinski takt.

Najpreprostejši takt je dvočetrtinski takt. Ta takt ima vrednost dveh četrtnik: . Znamenje zanj je: $\frac{2}{4}$. Na koncu skladbe stavimo končaj . Ti dve pokončni črti sta v glasbi to, kar pika na koncu stavka.

Znamenje, ki pove, v kakšnem taktu je skladba pisana, stoji vedno v začetku skladbe, v skladbi sami pa le tam, kjer se takt spremeni. Noben takt ne sme imeti ne več ne manj not ali nehajev (pavz), kakor jih kaže zapisana mera.

Trajanje not (tonov) merimo z enakomernimi mahi. Vsak mah traja približno eno sekundo, po značaju skladbe pa je lahko tudi hitrejši ali počasnejši.

Dvočetrtinski takt taktiramo (mahamo) takole:

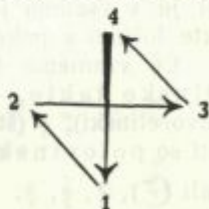

V $\frac{2}{4}$ taktu je nota, ki pride na prvi mah, močnejša, na drugi mah slabejša.

b) Štiričetrtinski takt.

Ako združimo dva dvočetrtinska takta v eno skupino, dobimo štiričetrtinski takt. Znamenje zanj je: $\frac{4}{4}$. Namesto tega pišemo tudi **C**.

Štiričetrtinski takt taktiramo takole:

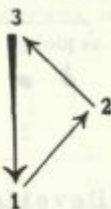

V štiričetrtinskem taktu je nota na prvem mahu bolj naglašena, na tretjem manj.

e) Tričetrtinski takt.

Tričetrtinski takt ima vrednost treh četrtink.

Taktiramo ga takole:

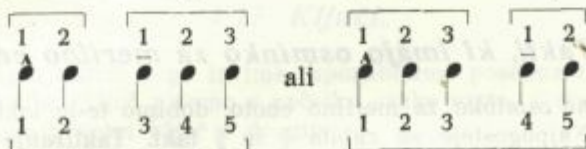

Znamenje zanj je: $\frac{3}{4}$. Naglašen je prvi mah v taktu.

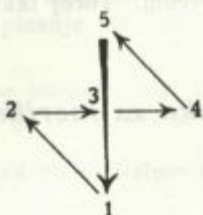
č) Zloženi takti.

Razen $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ in $\frac{4}{4}$ takta rabimo še druge takte, ki imajo četrtinko za merilno enoto. Le-ti so $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$ in $\frac{9}{4}$ takt.

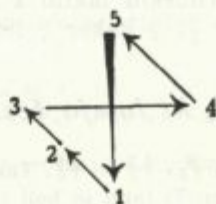
Petčetrtinski takt je zložen iz $\frac{2}{4} + \frac{3}{4}$ takta ali $\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$ takta.

Taktiramo ga:

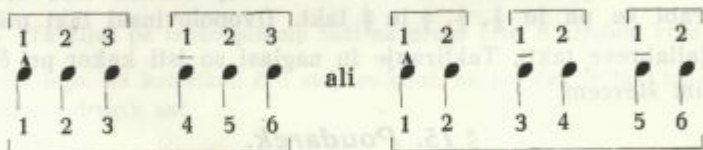

ali

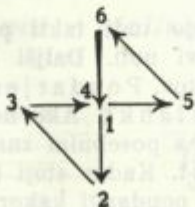

Ti takti se redkeje rabijo.

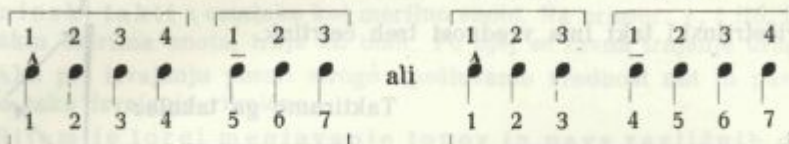
Šestčetrtinski takt nastane, ako združimo dva tričetrtinska takta ali pa tri dvočetrtinske takte. Znamenje zanj je $\frac{6}{4}$. Naglašen je tako:

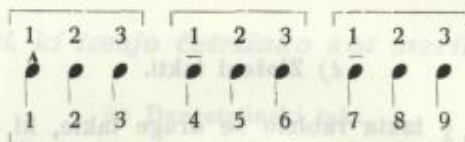
Taktiramo ga:

Sedemčetrtnski takt je zložen iz $\frac{4}{4} + \frac{3}{4}$ ali iz $\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$ takta.

Devetčetrtnski takt je zložen iz treh tričetrtnskih taktov.

Dvanajstčetrtnski takt je zložen iz treh štiričetrtnskih taktov.

§ 12. Takti, ki imajo osminko za merilno enoto.

Če vzamemo osminko za merilno enoto, dobimo te-le takte: $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{7}{8}$ in $\frac{8}{8}$. Najpogosteje se rabita $\frac{3}{8}$ in $\frac{6}{8}$ takt. Taktiranje in naglasi so isti kakor pri četrtnskih taktih z istim števcem. Torej taktiramo in naglasimo $\frac{3}{8}$ takt kakor $\frac{3}{4}$; $\frac{6}{8}$ kakor $\frac{6}{4}$ itd.

§ 13. Takti, ki imajo šestnajstinko za merilno enoto,

so: $\frac{3}{16}$, $\frac{4}{16}$, $\frac{6}{16}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{12}{16}$ in $\frac{16}{16}$. Taktiranje in naglasi so isti kakor pri četrtnskih taktih z istim števcem. Ti takti so bolj redki.

§ 14. Takti, ki imajo polovinko za merilno enoto.

Če vzamemo polovinko kot merilno enoto, dobimo celo vrsto novih taktov. V rabi so pa le $\frac{3}{2}$, $\frac{5}{2}$, $\frac{7}{2}$ in $\frac{9}{2}$ takt. Dvopolovinski takt pišemo tudi takole: C (allabreve takt). Taktiranje in naglasi so isti kakor pri četrtnskih taktih z istim števcem.

§ 15. Poudarek.

Slično kakor besede imajo tudi takti poudarke. Glavni poudarek v vsakem taktu je redno na prvi noti. Daljši (zloženi) takti imajo pa tudi enega ali več stranskih poudarkov. Poudarjeni del takta se imenuje težki takti del, nepoudarjeni pa lahki. Ako hočemo, da se sicer nepoudarjena nota poudari, označimo to s posebnim znamenjem: \wedge oziroma $>$, ki se imenuje poudarek ali akcent. Kadar stoji to znamenje na že poudarjeni noti, tedaj jo je treba močneje poudariti kakor sicer.

Glede poudarkov v taktu pomni, da ne smejo biti prisiljeni, »narejeni«, ampak naravni; saj to velja tudi za poudarek v navadnem govoru. Preveč poudarjeno, sekano petje je grdo. Melodija naj teče neprisiljeno, naravno, mehko vezano. Sploh se melodični poudarki ne krijejo vedno s taktovnimi.

§ 16. Predtakt.

Ce je prvi takt v skladbi nepopoln, ga imenujemo predtakt. Predtakt se dopolni v zadnjem taktu, tako da šele predtakt in zadnji takt tvorita skupaj en popoln takt. Na primer:

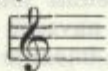

§ 17. Ključi.

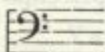
Da določimo notam lego in ime, uporabljamo posebna znamenja, ki jih imenujemo ključe. Ključ pišemo v začetku vsake vrste, v sredi pa le takrat, kadar zamenjamo prvotni ključ z drugim.

Pri petju uporabljamo violinski ključ in basovski ključ. Violinski ključ rabimo za pisanje visokih not. Za pisanje nizkih tonov rabimo basovski ključ.

»Violinski« se imenuje zato, ker so note za violino (gosli) pisane v tem ključu. Imenuje se pa tudi *ge*-ključ, ker se je razvil iz črke *g* in ker oklepa njegov zavojček drugo črto, na kateri stoji nota *ge*.

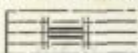

Basovski ključ se imenuje tudi *ef*-ključ.

ef-ključ se imenuje zato, ker ga začnemo pisati na četrti črti, kjer stoji basovska nota »*ef*«.

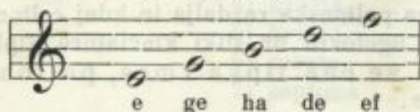
Razen violinskega in basovskega ključa so rabili v prejšnjih stoletjih še več drugih ključev. Do danes se je ohranil še *ce*-ključ, v katerem so pisane note za violo.

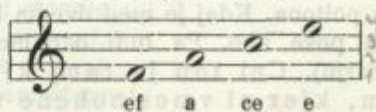
Ta ključ pa lahko pišemo tudi na druge črte. S ključem vred spremenijo tudi toni svojo lego. Na katerikoli črti stoji *ce*-ključ, na isti črti je tudi ton *ce*. Po njem se ravnajo imena drugih not.

§ 18. Imena not v violinskem ključu. †

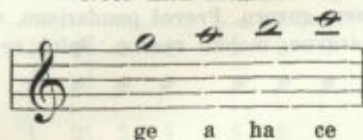
Note na črtah.

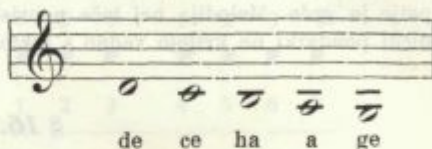
Note v prazninah.

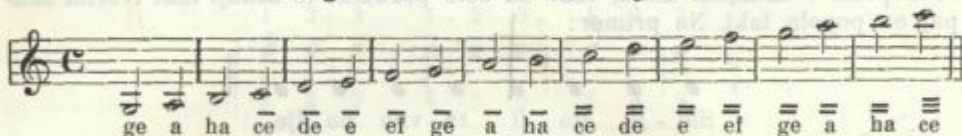
Note nad črtami.

Note pod črtami.

Pregled not v violinskem ključu.

§ 19. Naravna vrsta tonov.

V glasbi uporabljamo sedem glavnih tonov, ki se v nadaljevanju navzgor in navzdol ponavljajo. Ti toni so: ce — de — e — ef — ge — a — ha — ce. To vrsto tonov imenujemo naravno (ali diatonično) lestvico. Ker je osmi ton naravni zaključek lestvice, štejemo ta ton k lestvici, čeprav je le ponavljanje prvega.

Važnejši toni v lestvici imajo posebna imena. Prvi ton se imenuje osnovni ton ali tonika, četrti ton subdominanta (spodnja dominantanta), peti ton dominantanta, sedmi ton vodilni ton. (Vodilni ton se imenuje zato, ker vodi v poltonu navzgor v VIII. stopnjo, ki je ponovitev osnovnega tona). Vsaka lestvica se imenuje po tonu, s katerim se pričeneja. Na pr.: ce-lestvica, e-lestvica itd.

Stopnje v lestvici zaznamujemo takole:

1. s črkami: ce, de, e, ef, ge, a, ha, ce.
2. z rimskimi številkami: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII.
3. z zlogi: do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

Zloge: — do (ut), re, mi, fa, sol, la, si — so vpeljali v 11. stoletju v Italiji.

§ 20. Celi toni in poltoni.

Naravna (diatonična) lestvica je sestavljena iz celih tonov in iz poltonov. Polton je najmanjša možna razdalja med dvema tonoma. Cel ton obsega dva poltona. Kdaj je med dvema tonoma poltonska razdalja in kdaj celtonska, nam pove uho. Pa tudi oko more to ugotoviti na sliki klaviature (tipk na klavirju). Cel ton je tam, kjer je še ena tipka vmes, polton pa tam, kjer ni vmes nobene tipke.

V naravni lestvici so postopi urejeni takole:

Med I. in II.	stopnjo	ce — de	je cel ton,
med II. in III.	"	de — e	je cel ton,
med III. in IV.	"	e — ef	je polton,
med IV. in V.	"	ef — ge	je cel ton,
med V. in VI.	"	ge — a	je cel ton,
med VI. in VII.	"	a — ha	je cel ton,
med VII. in VIII.	"	ha — ce	je polton.

Poltoni so torej med III. in IV. in med VII. in VIII. stopnjo, drugod so pa celi toni, kakor je razvidno iz naslednje slike:

Diagram of a piano keyboard and a musical staff showing the natural scale. The keyboard shows black keys for sharps and naturals, and white keys for naturals and flats. The musical staff shows the notes C, D, E, F, G, A, B, C, D, E, F, G, A, B, C with intervals indicated below: 1, 1, 1/2, 1, 1, 1, 1/2, 1, 1, 1/2, 1, 1, 1, 1/2.

ce de e ef ge a ha ce de e ef ge a ha ce

Opomba: Številka 1 pomeni celtonsko, številka $\frac{1}{2}$ pa poltonsko razdaljo.

Vsaka lestvica, ki so v njej celi toni in poltoni razvrščeni tako kakor v naravni lestvici, se imenuje durova lestvica (durus — trd).

§ 21. Interval (razlik).

Interval (razlik) je razdalja med dvema tonoma. Intervale merimo s stopnjami. Čim več stopenj obsega kak interval, tem večji je. Razlikujemo čiste, male, velike, zvečane in zmanjšane intervale, kar nam bodo pokazala naslednja poglavja.

- 1) prima obsega eno stopnjo,
- 2) sekunda " dve stopnji,
- 3) terca — " tri stopnje,
- 4) kvarta " štiri stopnje,
- 5) kvinta " pet stopenj,
- 6) seksta " šest stopenj,
- 7) septima " sedem stopenj,

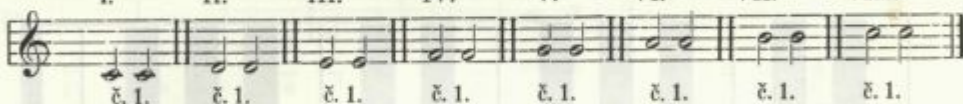
- 8) oktava obsega osem stopenj,
 9) nona " devet stopenj,
 10) decima " deset stopenj.

Intervale lahko štejemo od poljubnega tona navzgor (rastoči intervali) ali navzdol (padajoči intervali).

§ 22. Prima.

Prima nastane, ako se isti ton ponavlja na isti stopnji. Prime so čisti intervali (razliki).

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
----	-----	------	-----	----	-----	------	-------

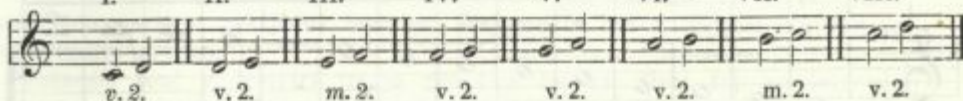

č. 1. č. 1. č. 1. č. 1. č. 1. č. 1. č. 1. č. 1.

§ 23. Sekunda.

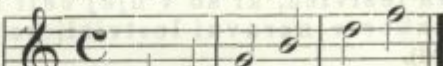
Sekunda obsega dve stopnji. Cele tone imenujemo velike sekunde, poltone pa male sekunde. Imamo torej velike in male sekunde.

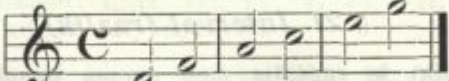
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
----	-----	------	-----	----	-----	------	-------

v. 2. v. 2. m. 2. v. 2. v. 2. v. 2. m. 2. v. 2.

§ 24. Terca.

Terca obsega tri stopnje. V pisavi je terco lahko spoznati, ker ležita njeni noti na sosednjih črtah, ali pa v

sosednjih prazninah. Razlikujemo veli-

ke in male terce. Velika terca obsega dva cela tona, mala terca pa en cel ton in en polton. Velike terce so v naravni lestvici na I., IV. in V. stopnji, na vseh ostalih stopnjah so male. Terco zadenemo najlažje, ako si mislimo med obema tonoma izpuščeno stopnjo.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
----	-----	------	-----	----	-----	------	-------

1 1	1 1/2	1/2 1	1 1	1 1	1 1 1/2	1/2 1	1 1
v. 3.	m. 3.	m. 3.	v. 3.	v. 3.	m. 3.	m. 3.	v. 3.

§ 25. Kvarta.

Kvarta obsega štiri stopnje. Na vseh stopnjah naravne lestvice so čiste kvarte, le na četrti stopnji je zvečana. Čista kvarta obsega veliko terco in malo sekundo (ali obratno: malo terco in veliko sekundo). Zvečana kvarta obsega veliko terco in veliko sekundo.

I. II. III. IV. V.

v. 3. | m. 2. | m. 3. | v. 2. | m. 3. | v. 2. | v. 3. | v. 2. | v. 3. | m. 2.

č. 4. č. 4. č. 4. zv. 4. č. 4.

VI. VII. VIII.

m. 3. | v. 2. | m. 3. | v. 2. | v. 3. | m. 2.

č. 4. č. 4. č. 4.

Kvarte so posebno v melodičnem postopu navzgor krepke in značilne.

§ 26. Kvinta.

Kvinta obsega pet stopenj. Na vseh stopnjah naravne lestvice so čiste kvinte, le na sedmi stopnji je zmanjšana. Ako znaša razdalja med obema tonoma intervala eno veliko in eno malo terco (ali obratno), je to čista kvinta; če znaša dve mali terci, je to zmanjšana kvinta.

I. II. III. IV. V.

v. 3. | m. 3. | m. 3. | v. 3. | m. 3. | v. 3. | v. 3. | m. 3. | v. 3. | m. 3.

č. 5. č. 5. č. 5. č. 5. č. 5.

VI. VII. VIII.

m. 3. | v. 3. | m. 3. | m. 3. | v. 3. | m. 3.

č. 5. zm. 5. č. 5.

§ 27. Seksta.

Seksta obsega šest stopenj. Velika seksta vsebuje čisto kvinto in veliko sekundo, mala pa čisto kvinto in malo sekundo (ali pa zmanjšano

kvinto in veliko sekundo). V naravni lestvici so na III., VI. in VII. stopnji male sekste, drugod velike sekste.

I.	II.	III.	IV.	V.
č. 5. v. 2.		č. 5. v. 2.		č. 5. m. 2.
v. 6.		v. 6.		m. 6.
VI.	VII.	VIII.		
č. 5. m. 2.		zm. 5. v. 2.		č. 5. v. 2.
m. 6.		m. 6.		v. 6.

§ 28. Septima.

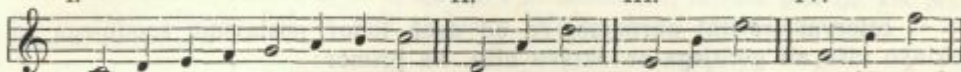
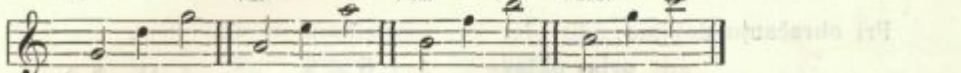
Septima obsega sedem stopenj. Ločimo velike in male septime. Velike septime so v naravni lestvici na prvi in četrti stopnji, na drugih stopnjah so male septime. Velika septima ima čisto kvinto in veliko terco, mala pa čisto kvinto in malo terco (oziroma zmanjšano kvinto in veliko terco).

I.	II.	III.	IV.
č. 5. v. 3.		č. 5. m. 3.	
v. 7.		m. 7.	
V.	VI.	VII.	VIII.
č. 5. m. 3.		zm. 5. v. 3.	
m. 7.		v. 7.	

Skok v septimo navzgor (ce — ha) laže zadenemo, če si mislimo, da je ton »ha« vprav pred osmo stopnjo »ce«; pa tudi septimni skok navzdol ni težko zadeti, ker je »de« predzadnji ton padajoče tonovske lestvice.

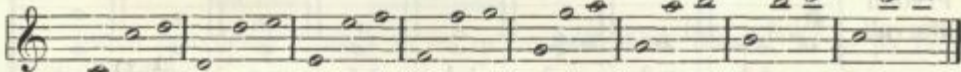
§ 29. Oktava.

Oktava obsega osem stopenj. Vse oktave imajo čisto kvinto in čisto kvarto, le oktava na VII. stopnji ima zmanjšano kvinto in zvečano kvarto. Vse oktave so čiste.

I.	II.	III.	IV.
			
č. 5. č. 4.		č. 5. č. 4.	
č. 8.		č. 8.	
V.	VI.	VII.	VIII.
			
č. 5. č. 4.		zm. 5. zv. 4.	
č. 8.		č. 8.	

§ 30. Nona.

Nona obsega devet stopenj. None so velike in male. Velika nona obsega čisto oktavo + veliko sekundo; mala nona obsega čisto oktavo + malo sekundo.

							
č. 8. v. 2.		č. 8. v. 2.		č. 8. m. 2.		č. 8. v. 2.	
č. 8. v. 2.		č. 8. v. 2.		č. 8. v. 2.		č. 8. m. 2.	
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
v. 9.	v. 9.	m. 9.	v. 9.	v. 9.	v. 9.	m. 9.	v. 9.

§ 31. Decima.

Decima obsega deset stopenj. Decime so velike in male. Velika decima obsega čisto oktavo + veliko terco; mala decima obsega čisto oktavo + malo terco.

							
č. 8. v. 3.		č. 8. m. 3.		č. 8. v. 3.		č. 8. m. 3.	
č. 8. v. 3.		č. 8. m. 3.		č. 8. v. 3.		č. 8. m. 3.	
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
v. 10.	m. 10.	m. 10.	v. 10.	v. 10.	m. 10.	m. 10.	v. 10.

Prima, kvarta, kvinta in oktava so torej čisti intervali. Kvarte so tudi zvečane, kvinte zmanjšane. Vsi drugi intervali so veliki ali mali.

§ 32. Obračanje intervalov.

Interval (razlik) obrnemo, če od dveh tonov postavimo spodnjega za oktavo više ali gornjega za oktavo niže. Na primer:

Pri obračanju dobimo:

iz prim oktave	$1 + 8 = 9$
iz sekund septime	$2 + 7 = 9$
iz terc sekste	$3 + 6 = 9$
iz kvart kvinte	$4 + 5 = 9$
iz kvint kvarte	$5 + 4 = 9$
iz sexterce	$6 + 3 = 9$
iz septim sekunde	$7 + 2 = 9$
iz oktav prime	$8 + 1 = 9$

(Vsota prvotnega in obrnjenega intervala znaša vedno 9).

Prvotni intervali								
Obrnjeni intervali								

Pomni: Pri obračanju ostanejo čisti intervali vedno čisti. Iz velikih intervalov nastanejo mali, iz malih veliki, iz zmanjšanih zvečani, iz zvečanih zmanjšani. Intervalov, ki so večji od oktave, ne moremo obrniti.

§ 33. Konsonančni in disonančni intervali.

Če zaigramo ali zapojemo primo, terco, čisto kvarto, čisto kvinto, seksto ali oktavo (seveda oba tona istočasno), lahko ugotovimo, da se ti intervali umirjeno glasijo, uho jih občuti kot intervale, ki ne zahtevajo nobenega nadaljnjega gibanja in razvoja. Če pa zaigramo ali zapojemo sekundo, zvečano kvarto, zmanjšano kvinto ali septimo, uho čuti, da silijo ti intervali nekam naprej; umirijo se in nas zadovoljijo šele takrat, ko jih »razvežemo« v kakega prej imenovanih intervalov. Po značaju ločimo torej dve vrsti intervalov: konsonančne in disonančne intervale (con-sonare = skupaj zveneti;

dis-sonare = narazen zveneti). H konsonancam (so-zvočjem) prištevamo vse čiste intervale (prime, kvarte, kvinte in oktave), dalje terce in sekste; k disonancam (raz-zvočjem) pa sekunde, septime in vse zvečane in zmanjšane intervale.

Ne smemo pa konsonanc in disonanc tako razumevati, da se prve slišijo »lepo«, druge pa »grdo«. Saj dobimo že v najbolj preprosti narodni pesmi disonance, pa nam pesem vendar ugaja. Skladba, zložena iz samih konsonančnih intervalov, bi bila prazna, dolgočasna. Šele disonance, ki se menjavajo s konsonancami, skladbo poživijo, ker prinesejo vanjo gibanje. Pač pa stoji na koncu skladbe skoraj vedno konsonanca, da se skladba lepo umiri.

§ 34. Moč in stopnjevanje glasu.

Za moč in stopnjevanje glasu imamo posebna znamenja, ki jih imenujemo dinamična znamenja. Označujemo jih s temi kraticami:

pp	= pianissimo	= zelo tiho,
p	= piano	= tiho,
mp	= mezzopiano	= srednje tiho,
mf	= mezzoforte	= srednje glasno,
f	= forte	= glasno,
ff	= fortissimo	= zelo glasno,
sfz	= sforzando	= s poudarkom,
crescendo	(okrajšano: cresc.)	< = naraščajoče,
decrescendo	(okrajšano: decresc.)	> = pojemajoče,
diminuendo	(okrajšano: dim.)	= zmanjšujoče,
morendo	= umirajoče,	
marcato	= poudarjeno.	

Razen navedenih znakov je še veliko podrobnih označb, ki se pa bolj redko uporabljajo.

§ 35. Brzina (tempo).

Brzina je hitrost, s katero skladbo izvajamo. Mednarodni izraz za brzino je — tempo. Navadno razlikujemo štiri stopnje brzine in sicer: 1. počasno, 2. zmerno, 3. hitro in 4. zelo hitro brzino.

1. Počasna brzina:

Largo	= široko,
Larghetto	= manj široko,
Lento	= zategajeno,
Grave	= težko, resno,
Adagio	= počasi.

2. Zmerna brzina:

Andante	= v mirni hoji,
Andantino	= lahno,
Sostenuto	= zadržano,
Maestoso	= veličastno,
Moderato	= zmerno.

3. Hitra brzina:

Allegro	= hitro,
Allegretto	= zmerno hitro,
Con moto	= gibčno,
Animato	= navdušeno.

4. Zelo hitra brzina:

Con brio	= ognjevito,
Vivace	= živahno,
Presto	= zelo hitro,
Prestissimo	= kar moč hitro.

Brzino spremenimo z besedami: poco = malo, molto = zelo, più = bolj, non troppo = ne preveč.

rallentando (okrajšano rall.) = polagoma počasneje,
 ritardando (okrajšano ritard.) = polagoma počasneje,
 ritenuto (okrajšano riten.) = zadržano,
 stringendo (okrajšano string.) = polagoma hitreje,
 accelerando (okrajšano accel.) = polagoma hitreje,
 più mosso = malo hitreje,
 a tempo ali: tempo primo = prvotna brzina.

Za točno merjenje brzine imamo posebno pripravo, ki se imenuje metronom.

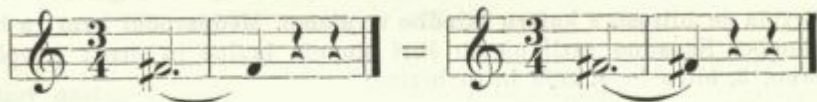
Čim više pomaknemo utež na kazalcu, tem počasneje kazalec niha in narobe. Številke na razpredelnici kažejo, kolikokrat na minuto nihalo zaniha. Tako pomeni označba pri pesmi štev. 60 M. M. ♩ = 84: pomakni utež na številko 84, pa bo nihalo kazalo brzino, ki jo skladatelj za izvajanje pesmi zahteva.

§ 36. Višanje in nižanje tonov naravne vrste.

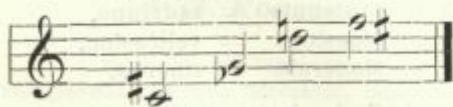
Vsak ton naravne vrste lahko zvišamo ali znižamo za pol tona ali tudi za več s tako zvanimi prestavnimi znaki. Ti so: a) višaj ♯, b) nižaj ♭, c) vračaj ♮, č) dvojni višaj ×, d) dvojni nižaj ♭♭.

Vsi prestavni znaki veljajo za vse note istega imena in iste višine do prihodnje taktnice; torej preneha moč prestavnih znakov ♯, ♭, ♮ šele s prihodnjim taktom. Pri notah, podaljšanih z vezajem, sega moč prestavnih znakov čez taktnico.

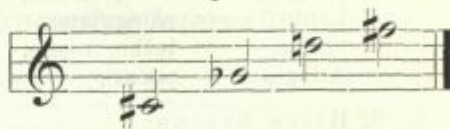

Prestavne znake moramo pisati natanko pred noto.

Napačno pisani znaki.

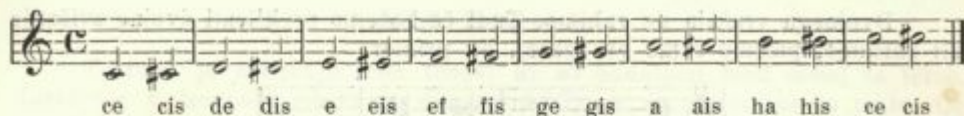

Pravilno pisani znaki.

a) Višaj (♯).

Z višajem zvišamo ton za pol tona, imenu note pa dodamo končnico -is. Na klaviaturi so zvišani toni na desni strani prvotnih tonov.

b) Nižaj (v).

Nižaj zniža ton za pol tona in dá noti končnico -es. Zaradi nerodne izgovarjave se namesto e - es in a - es uporablja es in as. Namesto hes rečemo lahko tudi be. Na klaviaturi so znižani toni na levi strani prvotnih tonov.

Nekatere skladbe imajo takoj za violinskim ključem predpisanih več ali manj višajev oziroma nižajev. Ti prestavni znaki pomenijo: vsi toni, ki imajo isto ime kot prestavni znak, so zvišani oziroma znižani. Če je predpisan v skladbi višaj fis, moramo vse note ef zvišati v fis. Če sta na primer predpisana hes in es, moramo vse ha znižati v hes, vse e pa v es itd.

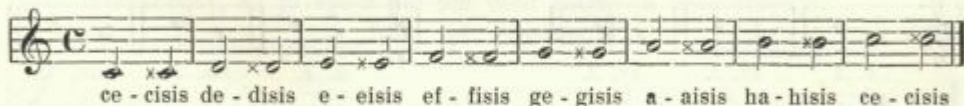
c) Vračaj (b).

Vračaj postavi ton v prvotno lego in dá noti prvotno ime.

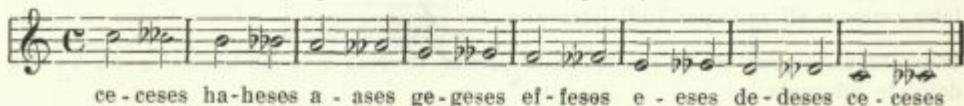
d) Dvojni višaj (x).

Ton lahko zvišamo ali znižamo tudi za dva poltona (= za cel ton). Za dvojno zvišanje rabimo posebno znamenje: x; dvojni višaj zviša ton za dva poltona in dá noti končnico -isis.

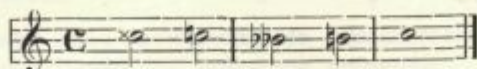

e) Dvojni nižaj (v v).

Za dvojno znižanje pišemo dvojni nižaj v v; note dobe končnico -eses.

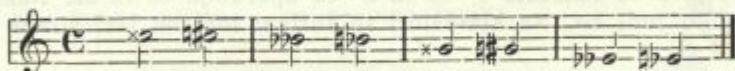

Dvojnega vračaja ne rabimo. Tudi če hočemo preklicati dvojno zvišanje ali znižanje, pišemo samo en vračaj. Na primer:

cisis ce heses ha ce

Kadar je treba preklicati le enkratno zvišanje ali znižanje, tedaj se vračaj piše v zvezi z višajem $\sharp\sharp$ ali nižajem $\flat\flat$. Glej naslednji primer:

cisis - cis heses - hes gisis - gis eses - es

§ 37. Zvečanje in zmanjšanje intervalov.

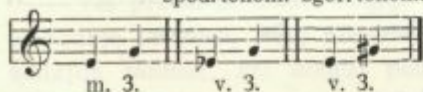
Velikost vsakega intervala lahko poljubno spremenimo. Interval lahko zvečamo ali zmanjšamo. Tako lahko na primer napravimo iz malega intervala velikega, če spodnji ton znižamo za pol tona ali zgornjega zvišamo. Iz velikega intervala dobimo malega, če zgornji ton za pol tona znižamo ali spodnjega za isto toliko zvišamo. Ravno tako lahko naredimo iz zvečanih kvart čiste kvarte ali iz zmanjšanih kvint čiste kvinte. Velike intervale lahko še zvečamo in male še zmanjšamo.

Zgledi:

Prvotni interval.

Spremenjeni interval

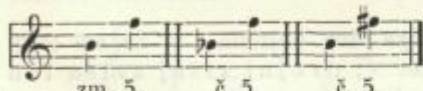
z znižanim spod. tonom. z zvišanim zgor. tonom.

m. 3.

v. 3.

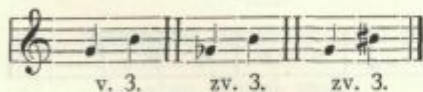
v. 3.

zm. 5.

č. 5.

č. 5.

v. 3.

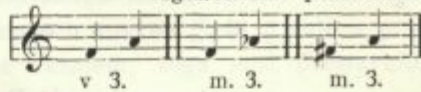
zm. 3.

zm. 3.

Prvotni interval.

Spremenjeni interval

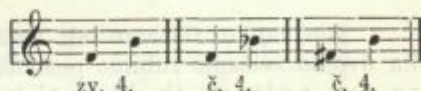
z znižanim zgor. tonom. z zvišanim spod. tonom.

v 3.

m. 3.

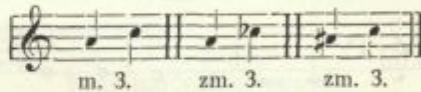
m. 3.

zv. 4.

č. 4.

č. 4.

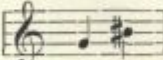

m. 3.

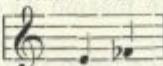
zm. 3.

zm. 3.

Za določitev intervala sta vedno odločilna prvotna (naravna) tona intervala.

Tako je ge-his terca (zvečana), čeprav bi bila to za uho čista kvarta.

Prvotna tona sta namreč ge-ha. Ta interval ostane vedno terca, čeprav oba tona še

tako zvišamo ali znižamo. Tudi interval e-fes ostane vedno sekunda

(zmanjšana), čeprav je to za uho čista prima. Prvotna tona sta namreč e-ef. Ta dva določata intervalu ime.

§ 38. Trozvoki.

Trozvok je zvenenje treh tonov, ki so oddaljeni med seboj za terco. Torej sta v trozvoku obseženi dve terci. Terce so pa velike in male. Če je pri trozvoku spodaj velika terca, zgoraj mala, se imenuje trozvok veliki (ali durov) trozvok. Če je spodaj mala, zgoraj velika terca, je to mali (ali molov) trozvok. Če sta obe terci mali, je to zmanjšani trozvok. Če sta obe terci veliki, je to zvečani trozvok. V naravni (diatonični) lestvici so veliki, mali in zmanjšani trozvoki. Veliki trozvoki so na I., IV., V., (VIII.) stopnji. Ker stoje ti trozvoki na glavnih stopnjah, se imenujejo glavni trozvoki. Mali trozvoki stoje v durovi lestvici na II., III., VI. stopnji, zmanjšani trozvok pa na VII. stopnji.

Trozvoki v naravni lestvici:

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

v. m. m. v. v. m. zm. v.

§ 39. Tetrakordi.

Lestvica je vrsta osmih tonov. Če razpolovimo lestvico, dobimo dve štiritonski vrsti. Taka štiritonska vrsta se imenuje tetrakord. (Tetrakord je grška beseda; tettara = štiri, chordé = struna). Prvi tetrakord se pričinja s toniko (prvo stopnjo), zato se imenuje tonični tetrakord; drugi se pričinja z dominantno (peto stopnjo), zato se imenuje dominantni tetrakord.

Tonični tetrakord Dominantni tetrakord

1 1 1/2 1 1 1/2

Vsak tetrakord, ki obsega dva cela tona in en polton ($1 + 1 + \frac{1}{2}$), se imenuje durov tetrakord. Naravna lestvica je sestavljena iz dveh durovih tetrakordov, ki ju spaja cel ton med četrto in peto stopnjo.

1. tetrakord cel ton 2. tetrakord

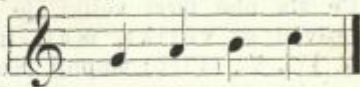
1 1 1/2 1 1 1/2

Tetrakord, ki je sestavljen tako, da ima polton v sredini ($1 + \frac{1}{2} + 1$), se imenuje molov tetrakord.

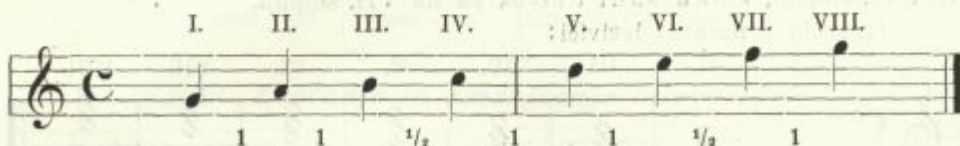
1 1/2 1

§ 40. Durove lestvice z višaji.

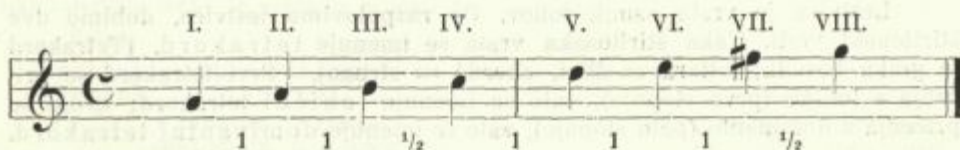
Do zdaj poznamo samo naravno ali ce-durovo lestvico. Lahko pa postavimo durovo lestvico na vsak ton, najsi bo naraven, zvišan ali znižan. Glavno je, da ima nova lestvica polton med III.—IV., VII.—VIII. stopnjo, drugod pa cele tone. Poiščimo najprej lestvico, ki je ce-durovi najbolj sorodna (najbližja) in se od nje najmanj razlikuje. Ta lestvica se bo pričela z drugim tetrakordom ce-durove lestvice

Da dobimo lestvico, moramo tetrakord dopolniti do osmega tona.

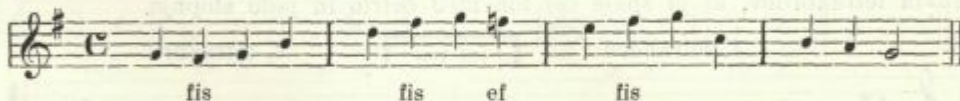

Ta lestvica se imenuje ge-lestvica, ker se pričinja s tonom ge. Ni pa še durova lestvica: ima sicer polton med III.—IV. stopnjo, ne pa med VII.—VIII. Da dobimo polton med VII.—VIII. stopnjo, moramo VII. stopnjo zvišati za pol tona.

Tako dobimo ge-durovo lestvico, ki se razlikuje od ce-durove samo po tonu »fis«. Vsi drugi toni so tudi v ce-durovi lestvici.

Da ni treba v pesmi, ki je pisana v ge-durovi lestvici (ali kratko v ge-duru), pred vsakim tonom »ef« pisati višaja, ga pišemo kar v začetku skladbe in sicer za violinskim ključem na peti črti. Ta višaj pomeni: v tej skladbi je vsak ton »ef« zvišan v »fis«. Če hočemo v tej skladbi imeti kak ton »ef«, moramo pred noto postaviti ♯. — Tudi za druge lestvice velja isto: prestavne znake pišemo v začetku vrste za violinskim ključem.

Na isti način, kot smo dobili iz ce-durove lestvice ge-durovo, dobimo iz ge-durove naslednjo lestvico itd.

Zakaj sploh rabimo različne tonovske vrste?

1. Ker bi bile skladbe, pisane samo v eni tonovski vrsti, preveč enolične.
2. Za vse pesmi ne moremo rabiti samo ene tonovske vrste, ker bi bile nekatere preznike, druge previsoke, zato jih je treba postaviti v primerno višino.

3. Vsaka tonovska vrsta ima poseben značaj: ena je vesela, živahna, svetla, druga mehka, mirna, slovesna itd. Velikokrat se skladatelj pri izbiri tonovske vrste tudi na to ozira.

Pregled durovih lestvic z višaji:

G-dur 1 ♯

Glavni trozvoki na I., IV. in V. stopnji.

1/2 1/2 I. IV. V.

D-dur 2 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

A-dur 3 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

E-dur 4 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

H-dur 5 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

Fis-dur 6 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

Cis-dur 7 ♯

1/2 1/2 I. IV. V.

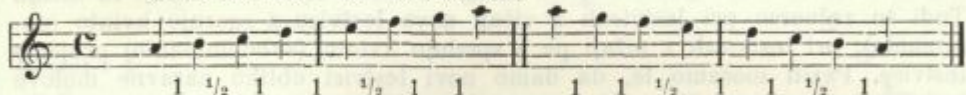
§ 41. Durove lestvice z nižaji.

Durove lestvice z višaji smo začeli s kvinto prejšnje lestvice. Lestvice so se torej dvigale po kvintnem krogu navzgor. Lahko pa začnemo nove lestvice tudi po kvintnem krogu navzdol. To so durove lestvice z nižaji.

§ 42. Molove lestvice.

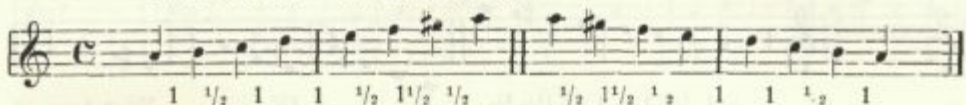
Razen durovih lestvic imamo še tako zване molove lestvice. Durove lestvice izhajajo od osnovnega tona »ce«, molovim pa je osnovni ton »a«.

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

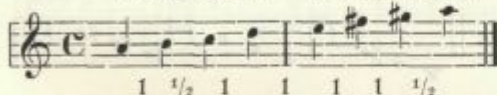
Ker je ta lestvica sestavljena iz samih naravnih tonov, se imenuje naravna a-molova lestvica. Rabimo jo navadno le v padajočih postopih. Ta lestvica ima polton med II. — III. in med V. in VI. stopnjo. Nima pa vodilnega tona, ki bi v poltonu vodil od VII. stopnje v VIII. Ker naše uho nekako zahteva polton med VII. in VIII. stopnjo, so že od nekdaj po zgledu durovih lestvic zviševali v naravni molovi lestvici VII. stopnjo, da so dobili poltonsko razdaljo (vodilni ton) med VII. — VIII. stopnjo. Na ta način dobimo novo obliko molove lestvice.

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

Ta lestvica se imenuje harmonična molova lestvica. Zaradi nerodno razvrščenih intervalov se težko poje. V lestvici so namreč trije poltoni, med VI. in VII. stopnjo pa celo poldrugi ton (zvečana sekunda). Zato v tej lestvici zvišujemo še VI. stopnjo, da jo približamo VII. stopnji.

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

melodično molovo lestvico navzdol, tedaj VI. in VII. stopnje več ne zvišujemo. Navzdol je torej popolnoma enaka naravni lestvici.

Vsaka molova lestvica ima torej tri oblike: iz naravne lestvice dobimo harmonično, iz te pa melodično molovo lestvico.

Višajev, ki smo jih pisali v harmonični ozir. melodični lestvici pred VI. ozir. VII. stopnjo, pa v molu ne pišemo v začetku skladbe, ampak sproti, ker jih ne rabimo stalno, ampak le od primera do primera. A-mol torej nima nobenega višaja ali nižaja (kakor ce-dur), zato imenujemo a-mol in ce-dur vzporedni lestvici. K vsaki durovi lestvici najdemo vzporedno molovo lestvico, ako gremo malo terco niže. K molovi lestvici pa najdemo vzporedno durovo lestvico, ako gremo malo terco više. (Primerjajte pregled prestavnih znakov § 42 c.)

Ker se ta lestvica lažje poje in je bolj melodična kot prejšnja, se imenuje melodična molova lestvica. Njen prvi tetrakord je molov, drugi je pa povsem enak durovemu. Če pojemo ali igramo

Bistvena razlika med durovimi in molovimi lestvicami je torej v prvem tetrakordu. V molovih lestvicah je prvi tetrakord vedno molov; drugi se pa spreminja, pri melodični molovi lestvici navzgor ima celo obliko durovega tetrakorda.

Kakor smo dobili iz ce-durove lestvice druge lestvice z višaji in nižaji, tako dobimo iz a-molove lestvice druge molove lestvice z višaji in nižaji. Tudi tu začnemo pri lestvicah z višaji novo lestvico z zgornjo kvinto (dominanto), pri lestvicah z nižaji pa s spodnjo kvinto (subdominanto) prejšnje lestvice. Paziti moramo le, da damo novi lestvici obliko naravne molove lestvice (polton med II.—III. in med V.—VI. stopnjo). Višaji ali nižaji, ki so nam za to potrebni, so obvezni za ta tonov način. Harmonično lestvico dobimo iz naravne, melodično pa iz harmonične lestvice na isti način kot pri a-molu.

Harmonično lestvico navzdol z značilno zvečano sekundo ljubi ljudska glasba nekaterih slovanskih narodov (Srbov, Rusov itd.).

a) Harmonične molove lestvice:

A-mol 0 #

Trozvoki na I., IV. in V. stopnji.

1 1/2 1 1 1/2 1 1/2 1/2 I. IV. V.

E-mol 1 #

H-mol 2 #

D-mol 1 b

1 1/2 1 1 1/2 1 1/2 1/2 I. IV. V.

G-mol 2 b

C-mol 3 b

b) Melodične molove lestvice navzgor (navzdol so enake naravnim lestvicam):

A-mol 0 # Trozvoki na I., IV. in V. stopnji.

1 1/2 1 1 1 1 1/2 I. IV. V.

E-mol 1 #

H-mol 2 #

D-mol 1 ♭

1 1/2 1 1 1 1 1/2 I. IV. V.

G-mol 2 ♭

C-mol 3 ♭

c) Pregled predznakov

durovih in molovih lestvic. Dur je označen z veliko, mol pa z malo začetnico.

C-dur 0 #	G-dur 1 #	D-dur 2 #	A-dur 3 #	E-dur 4 #
a-mol 0 #	e-mol 1 #	h-mol 2 #	fis-mol 3 #	cis-mol 4 #
H-dur 5 #	Fis-dur 6 #	Cis-dur 7 #		
gis-mol 5 #	dis-mol 6 #	ais-mol 7 #		

C-dur 0 ♯	F-dur 1 ♯	Hes-dur 2 ♯	Es-dur 3 ♯	As-dur 4 ♯
a-mol 0 ♭	d-mol 1 ♭	g-mol 2 ♭	e-mol 3 ♭	f-mol 4 ♭
Des-dur 5 ♯	Ges-dur 6 ♯	Ces-dur 7 ♯		
hes-mol 5 ♭	es-mol 6 ♭	as-mol 7 ♭		

§ 43. Cerkveni tonovi načini.

Predhodnice sedanje durove in molove lestvice so bile stare cerkvene ali koralne lestvice, ki so v bogoslužnem petju katoliške cerkve (v koralu) še danes v rabi. V durovih in molovih lestvicah ostane razmerje celih tonov in poltonov vedno isto, naj postavimo lestvico na katerikoli ton. V cerkvenih lestvicah pa naravnih tonov niso zviševali ali zniževali, zato je imela vsaka lestvica poltone na drugem mestu, kar je dalo napevom poseben značaj. Lestvica na tonu ce se je imenovala jonska, na tonu de dorska, na tonu e frigijska, na tonu ef lidijska, na tonu ge miksolidijska, na tonu a eolska. Na ton ha niso postavljali lestvice. Podrobnejši nauk o koralnih lestvicah in o njihovih melodijah je precej zapleten in zahteva posebnega študija.

Jonska lestvica	Dorska lestvica	Frigijska lestvica
1 1 1/2 1 1 1 1/2	1 1/2 1 1 1 1/2 1	1/2 1 1 1 1/2 1 1
Lidijska lestvica	Miksolidijska lestvica	Eolska lestvica
1 1 1 1/2 1 1 1/2	1 1 1/2 1 1 1/2 1	1 1/2 1 1 1/2 1 1

§ 44. Sinkópa.

Sinkópa (grško: synkopto = skupaj padem, skupaj udarim) je zveza dveh not iste višine, od katerih je prva nepoudarjena, druga pa poudarjena. Važno pri sinkopi je to, da se poudarek v taktu premakne: nota, ki prej ni bila poudarjena, dobi poudarek od naslednje, prej poudarjene note. Primerjaj poudarke v prvem in drugem, deloma sinkopiranem zgledu:

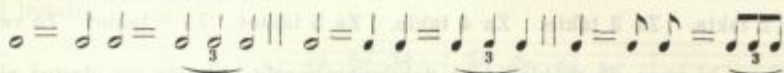
Sinkope zelo pogosto dobimo v vokalnih skladbah srednjeveških skladateljev. Na primer: Palestrina, Missa Papae Marcelli (Agnus).

§ 45. Izjemna delitev notne vrednosti.

Do sedaj smo vedno delili noto v dva dela, n. pr. celinko v dve polovinki $\circ = \text{♩} \text{♩}$, polovinko v dve četrtniki $\text{♩} = \text{♩} \text{♩}$ itd.

Noto pa lahko izjemoma razdelimo tudi na tri enake dele. Trodelno delitev označujemo z lokom in številom 3 $\text{♩} = \text{♩} \text{♩} \text{♩}$. Takšne note imenujemo trojnice (triole). Trojnice trajajo toliko časa, kakor bi trajale note, ki smo jih razdelili. Na primer:

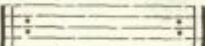

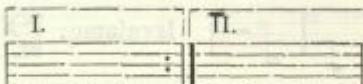
Trojnice ali triole se rabijo le tu in tam navadno menjaje z dvodelnimi notami. V skladbah nadomestujejo včasih dve noti: $\frac{2}{4} \text{♩} \text{♩}$, včasih pa štiri: $\frac{2}{4} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$. Po oblikah so zelo pestre.

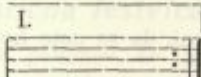
Slično kakor nadomestuje triola dve ali štiri note, nadomestuje: duola 3 note, kvartola 3 ali 6 not, kvintola 4 ali 6 in sekstola 4 ali 8 not.

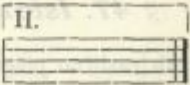
§ 46. Okrajšave.

V skladbah moramo včasih krajši ali daljši del skladbe ponoviti. Da ga nam ni treba še enkrat pisati, rabimo za to razne okrajšave.

Znak (ponavljáj) pove, da je treba ponoviti vse, kar je

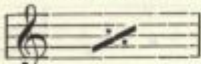
med tema znakoma. Znak pomeni, da je treba prvič

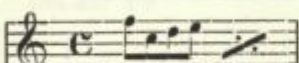
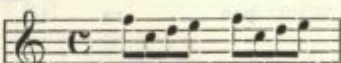
peti in igrati takte, ki so pod znakom , pri ponavljanju pa se ti

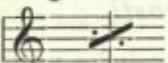
takti preskočijo in jih zamenjamo s takti, ki so pod . Tak znak se imenuje menjáj.

Da *capo al fine* (okrajšano *D. C. al fine*) pomeni, da je treba vso skladbo ponoviti od začetka in pri znaku *Fine* (to je: konec) končati.

Dal segno (kratica *D. S.*) pomeni, da je treba skladbo od znamenja ♩ ponavljati.

Znak pove, da se prejšnji takt nespremenjen ponovi.

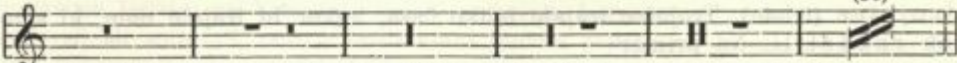
Pišemo: Izvajamo:

Znak pove, da se oba prejšnja takta ponovita.

Namesto lahko krajše pišemo: ; namesto pa: .

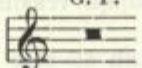
Coda (= dostavek) se imenujejo zaključni takti skladbe. Primerjaj pesem: *Mi jadranski smo stražarji* št. 76.

Za pavze rabimo naslednje okrajšave:

 (36)

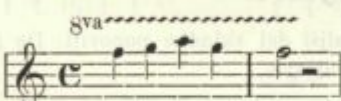

Za 2 takta. Za 3 takte. Za 4 takte. Za 5 taktov. Za 9 taktov. Za več taktov.

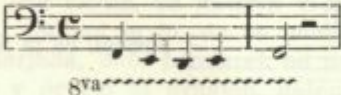

Pavza, ki pove, da v skladbi na določenem mestu utihnejo vsi glasovi ali instrumenti za en takt ali za več taktov, se imenuje *generalna pavza*. Označimo jo na-

vadno z obema začetnicama *G. P.* . Skladatelji jo uporabljajo kot posebno

učinkovito sredstvo, da vzbude v poslušalcih napeto pričakovanje.

Okrajšavo *sva* pišemo takrat, kadar bi pri zelo visokih ali zelo nizkih tonih rabili preveč pomožnih črt. Če stoji znamenje *sva* nad notami, jih moramo igrati oktavo višje kot so pisane. Če stoji to znamenje pod notami, jih izvajamo oktavo nižje.

Pišemo: Izvajamo:

Pišemo: Izvajamo:

Besedica *loco* pomeni, da se note izvajajo zopet v isti višini kot so pisane.

§ 47. Istozvočni (enharmonični) toni.

Tone, ki jih različno pišemo, a se enako glasijo, imenujemo *istozvočne* (enharmonične) tone.

ce cis des de dis es e fes ef eis fis ges ge gis as a als hes ha ces ce his cis des

cis des dis es fis ges gis as als hes cis des

ce de e - fes ef - eis ge a ha - ces ce - his

§ 48. Istozvočne (enharmonične) lestvice.

Lestvice, ki jih različno pišemo, a se enako glasijo, imenujemo istozvočne (enharmonične) lestvice.

cis dis eis fis gis ais his cis cis his ais gis fis eis dis cis

des es ef ges as hes ce des des ce hes as ges ef es des

§ 49. Istoimenske lestvice

so tiste lestvice, ki imajo skupen osnovni ton in skupne glavne stopnje.

Na primer: c-dur in c-mol.

§ 50. Kromatična lestvica.

Lestvica, ki je sestavljena iz samih poltonov, se imenuje kromatična lestvica. (Kromatičen = pobarvan; iz grškega: chroma = barva). Če jo pojemo navzgor, rabimo zvišane tone, navzdol pa znižane. Na primer:

Po slovensko bi se to reklo »barvana« ali »pisana« lestvica. V srednjem veku so namreč pisali prestavna znamenja z drugačno barvo kot note, h katerim so ta znamenja spadala.

§ 51. O lepem petju.

V prejšnjih poglavjih smo govorili o pevski spretnosti. Govoriti moramo pa še o pevski umetnosti, to je o tem, kakó pesem lepo izvajamo. Ne zadostuje namreč, da pozna pevec samo teoretično note, takte, intervale in drugo v prejšnjih poglavjih obdelano snov. Ta snov mu je samo sredstvo, da se v pesem ali skladbo poglobi in jo lepo izvaja. Če tega ne zna, je njegovo petje lahko pravilno, tehnično dovršeno; toda manjka mu milobe, gorkote, duše in življenjske sile. Zato mora imeti pevec vsaj glavne pojme o drži telesa pri petju; o tem, kdaj sme med petjem sapo zajeti; o nastavku in zastavku; o izreki; poznati mora nekatere označbe, ki so lepemu petju v prid; seznaniti se mora vsaj z glavnimi glasbenimi olepšavami, od katerih se nekatere rabijo že v navadnih pesmih.

a) Drža telesa med petjem.

Med petjem stojijo pevci zravnano, glavo držijo neprisiljeno pokoncu, vratnih, pa tudi drugih mišic naj ne napenjajo. Trebuh in rame naj so neprisiljeno nazaj potisnjene, prsi široko raztegnjene in izbočene, usta primerno odprta. Vse telo bodi mirno, obraz ne sme kazati nikakega krčevitega izraza ali napora. Če pojo pevci z not, naj jih držijo bolj nizko, da glas ne udarja vanje in da vsi vidijo pevovodjo. Iz istega razloga naj stojijo manjši pevci spredaj, večji pa zadaj.

b) Dihanje.

Dihanje je trojno: 1. Plitvo dihanje: Če dvignemo pri vdihu samo rame in mišičevje vratu, se pri tem napolni z zrakom samo zgornji del pljuč. To dihanje je slabo in, če se trajno ponavlja, celo zdravju škodljivo. Opazujemo ga pri bolnikih, razburjenih in upehaneh ljudeh. 2. Srednje (navadno) dihanje: Če razširimo prsni koš zgoraj in v sredini, ne pa tudi spodaj, se pljuča sicer napolnijo z zrakom, a ne do kraja, ker ostane prepona še v svoji legi. To dihanje rabimo pri navadnem govoru, za petje nam navadno ne zadošča. 3. Globoko dihanje: Če pri srednjem dihanju s trebušnimi mišicami poglobimo prepono, se napolnijo pljuča z zrakom do skrajnosti. Le tako globoko dihanje je za petje porabno.

Preden začnemo peti, moramo pri dihu paziti na tri stvari: zrak najprej mirno pa hitro vdihnemo, potem ga za trenutek zadržimo v pljučih, da se zračni pritisk izravna, nato ga šele enakomerno in počasi izdihujemo.

Kako dihamo pri petju? Dihamo navadno skozi nos. Tako se najlaže varujemo škodljivih bacilov in prehlajenja, pa tudi slin v ustih si

ne izsušimo. Le kadar nam primanjkuje časa za dihanje skozi nos, dihamo lahko tudi skozi usta. Dihati moramo neslišno.

Kdaj dihamo med petjem? Med petjem dihamo: 1. Vedno pred nepoudarjenim mahom, nikdar pred poudarjenim. Pri tem pa moramo paziti, da ne trgamo besed in melodije, da dihnemo nekoliko prej, preden porabimo vso sapo in da odtrgamo čas za dihanje vedno prejšnji, ne naslednji noti. 2. Dalje dihamo pri nehajih, pri ločilih, lahko tudi za besedami, ki spadajo po smislu skupaj. 3. V pesmih, ki imajo več kitic, se dih pri posameznih kiticah včasih premakne, ker so pač ločila drugače postavljena. Pevec mora to upoštevati. 4. Če je treba sklepni akord dolgo vzdržati, lahko dihamo pred njim, da pesem lepše izzveni, čeprav po zgornjih navodilih na tem mestu ne bi smeli dihati.

c) Nastavek in zastavek glasu.

Nastavek je pravilna priprava pevskih organov za petje. Za navadnega pevca zadostuje, če ima vsaj glavne pojme o tem, kam naj usmeri ton, ki ga proizvajajo njegove glasotvornice. Ta ton lahko zadene na različna mesta v grlu ali ustni duplini. Mesto, kamor ton zadene in kjer se zgosti ter ojači, se imenuje nastavno mesto. Najboljše nastavno mesto je na trdem nebu za gornjo dlesno. To mesto najlaže ugotovimo, če izgovorimo soglasnik »n«. Ton, ki ga na tem mestu nastavimo, je sicer malo oster in suh, toda zvoneč, močan in razsežen.

Če nastavi pevec ton drugje kot na trdem nebu, nastanejo razne nelepe in celo zdravju pevskih organov škodljive napake v glasu. Če nastavi pevec ton v grlu (grlni glas), trpijo pri tem od sile nežne glasotvornice, ki se razdražijo in obolijo; grlo se izsuši in se tudi lahko vname. — Če pevec preveč dviga jezični koren, kar se posebno rado zgodi pri nizkih tonih, tedaj jezik zapira glasu naravno pot, glas udarja v golt (goltni glas). Tak ton je grd, zdi se, kot bi se pevci davili. Če usmeri pevec glas preveč v nos, kar se rado zgodi pri visokih tonih, nastane neprijeten, nosljajoč nosni glas. — Nekoliko boljši je nastavek na mehkem nebu (nebni glas). Ton je mehak in mil, toda še vedno nekoliko zamolkel. Če izgovoriš soglasnik »k«, lahko ugotoviš mesto mehkonebnega nastavka. — Zobni glas nastane, če so zobje preveč stisnjeni. Ton se odbija nazaj v usta, je premalo razsežen, zato za petje neraben.

Najlepši in za petje najporabnejši je torej nastavek na trdem nebu, ki ga mora pevec zavestno uporabljati in dosledno izvajati.

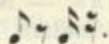
Zastavek imenujemo začetek vsakega tona. Ton mora biti takoj v začetku čist, to se pravi: ne prenizek ne previsok. Da to dosežemo, moramo imeti sapo v pljučih pripravljeno, še preden začnemo peti. Usta morajo biti pravočasno lahno odprta v legi prvega zloga, ki ga je treba zapeti. Tudi če je treba peti takoj prvi ton močno, začnemo najprej z lahnim tokom sape, šele potem hitro glas okrepimo. Pri samoglasnikih posebej je treba paziti, da jim ne pritaknemo v začetku kakih nepisanih soglasnikov. Torej: aleluja, ne morda h-aleluja; angelček, ne: n-angelček; usliši, ne pa: h-usliši

in podobno. — Vzrok, da se često glasovi v zboru med seboj ne ujemajo (da »distorirajo«) ali da pevec ob spremljanju kakega instrumenta ne poje čisto, je v nepravilnem nastavku in zastavku tona in v slabem dihanju. Tudi tresenje (tremoliranje) glasu je posledica neenakomernega dihanja in nepravilnega nastavka.

č) Izreka.

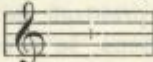
Pri petju uporabljamo književno slovenščino. Le pri petju narodnih pesmi (na primer koroških, ribniških, belokrajinskih itd.) je dovoljeno peti v narečju. Besede moramo izgovarjati jasno in razločno, da jih poslušalci razumejo. Pri samoglasnikih je treba tudi pri petju paziti, da jih je več vrst (ozki, široki, polglasni itd.). Primerjaj na primer >o< v besedah: gora, most, kolo; ali >e< v besedah: pes, mera, meso, veslo. — Če se prva beseda konča s samoglasnikom, druga pa s samoglasnikom začne, moramo oba samoglasnika dobro ločiti, posebno še, če sta enaka (na primer: bo zadnja ura bila; mačice ob vodi; v gorenjsko oziram se skalnato stran). — Soglasnike izrekamo kratko; jemljemo jih vedno k naslednjemu zlogu. Zloge delimo pri petju fonetično, ne slovniško. Če trčita dva soglasnika skupaj, ju moramo kratko, a ostro ločiti (na primer: Po belih cestah hodijo). — Sikavce (c, s, z) in šumevce (č, š, ž) izrekamo lahno, kratko, a ne pretirano, vsiljivo. — Paziti je treba tudi, da z napačnim vezanjem besed ne nastanejo smešne potvorbe. — Za končnim samoglasnikom mora ton najprej izzveneti, potem šele smemo zapreti usta, sicer se pritakne temu samoglasniku soglasnik -m. Na primer: varval me bodeš hudega-m. Nasprotno pa moramo soglasnike, posebno na koncu besed izgovarjati razločno, vendar ne pretirano. Pri petju ne smemo nobene črke požreti!

d) Posebne označbe.

Pika nad noto (, , staccato) pomeni kratko, lahno pretrgano petje. Polovico notne vrednosti izpojemo, polovico izpolnimo z nehajem: .

Strešica nad noto (, , marcato) pomeni, da ton dobro poudarimo, nato pa takoj popustimo in tiho ton vzdržimo. Razlika med staccato in marcato je torej v tem, da pri staccato delamo med toni presledke, pri marcato pa ne.

Črtica nad noto (,) pomeni, da moramo ton izrazito vzdržati v vsej njegovi vrednosti, toni se morajo prelivati drug v drugega.

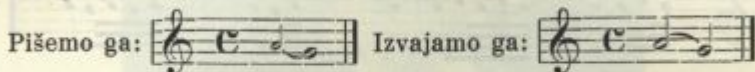
Kratka črtica na srednji črti pomeni kratek oddih, pri katerem se pa ne ustavimo.

Držaj nad taktnico pomeni kratko pavzo, kratek oddih med petjem, tako, da se nekoliko ustavimo.

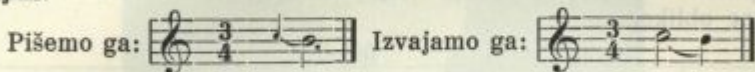
e) Glasbene olupšave.

Za lepše izvajanje melodije uporabljamo včasih poleg glavnih not še razne olupšave, ki jih zaznamujemo z drobnimi notami. Naslednje glasbene olupšave so najbolj navadne:

a) dolgi predložek:

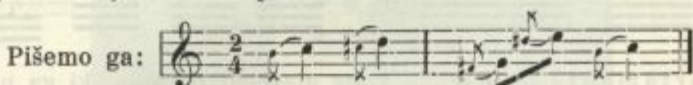

Dvodelni noti vzame dolgi predložek polovico vrednosti, trodelni noti pa dve tretjini.

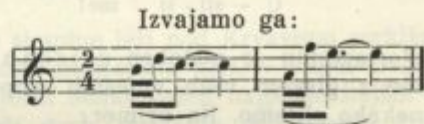
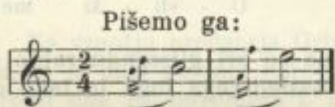
V tem primeru je predložek daljši kot glavna nota. Dolgi predložek je vedno naglašen.

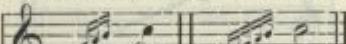
b) kratki predložek pišemo v obliki prečrtane osminke ali šestnajstinke pred noto, h kateri spada.

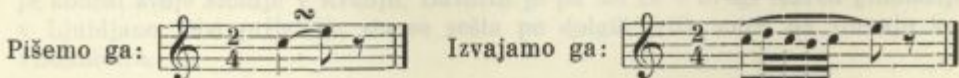
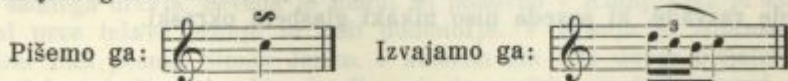
Kratki predložek vzame glavni noti čim manjšo vrednost, ni pa naglašen.

c) dvojni predložek obsega dve noti, ki se gibljeta v različni smeri proti glavni noti.

d) predložek, ki obsega dva ali več zaporednih tonov pred glavno noto, se imenuje drsk.

e) dvoložek je priljubljena in pogostna olupšava. Znamenje zanj stoji lahko nad noto ali poleg nje. Za izvajanje dvoložka so potrebne štiri note. Če stoji dvoložek nad noto, se začenja z zgornjo sekundo, če je pa za noto, se začenja z glavno noto.

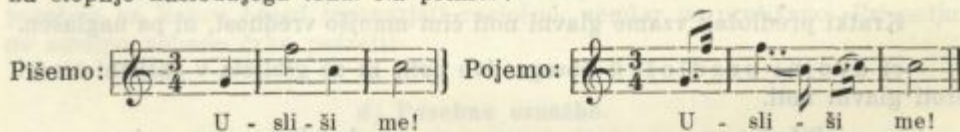
f) Za »grizec« (mordent) imamo štiri znamenja:

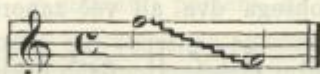
g) trilček (ali trilec) izvajamo tako, da hitro izmenoma pojemo ali igramo glavno in njeno sosednjo višjo ali nižjo noto. Trilček ima lahko raznovrstne oblike.

h) Portamento je posebne vrste glasbeni okrasek, ki ga uporabljajo večkrat solo-pevci, redkeje ga dobimo v skladbah za zbor. Izvajamo ga tako, da prejšnji noti odtrgamo majhen delček njene vrednosti in ga prenesemo na stopnjo naslednjega tona. Na primer:

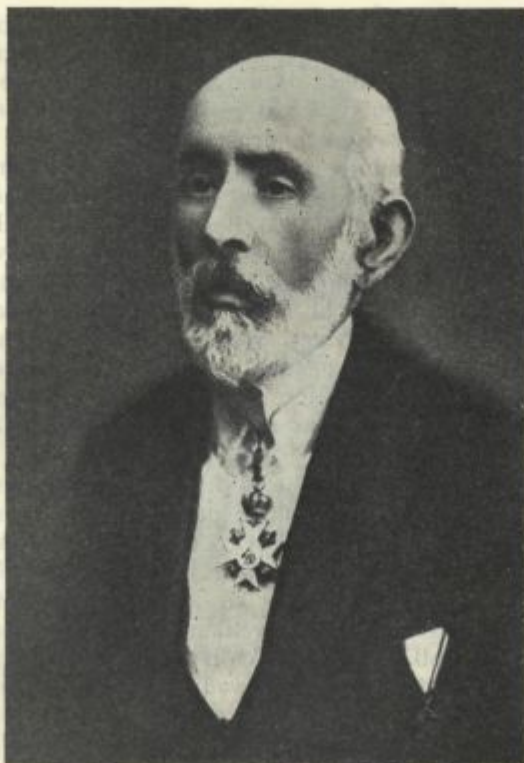

Portamentu je podoben glissando, le da se pri glissandu rahlo dotaknemo z glasom vseh vmesnih stopenj do naslednjega tona in tako oba tona nekako zlijemo. Na primer:

Joj! ———

Portamento in glissando, pravilno izvajans, lepo učinkujeta na mestih, ki izražajo otožnost, boleost, močno čuvstvo itd. Pogosto pa opažamo pri pevcih, ki nepravilno dihajo in slabo izgovarjajo, portamentu in glissandu podobne grde razvade, ki seveda niso nikaki glasbeni okraski.

Davorin Jenko

Na vznožju predgorja Grintovčeve skupine leži pod Krvavcem cerkljanska fara, ki je dala našemu narodu že mnogo znamenitih mož. V vasi Dvorje se je rodil dne 10. novembra l. 1835 Davorin Jenko, eden najplodovitejših skladateljev svoje dobe, obenem skladatelj dveh sestavnih delov naše državne himne, pesmi »Bože pravde« in »Naprej zastava Slave«. Njegov oče je bil trden gospodar, vinski trgovec in izredno delaven mož. Ko je sinček dorastel, so ga dali najprej v domačo cerkljansko šolo, pozneje pa v Kranj, da bi tam naprej študiral. Toda Martinku, kot so ga doma klicali, šolanje ni posebno ugajalo, vsaj v začetku ne. Ko ga je mati samega pustila v Kranju, se mu je stozilo po domu: ubral jo je skozi Primskovo in Šenčur domov v Dvorje, kamor je prišel prej ko mati. Ker pa je imel slabo vest in strah pred materjo, se je skrnil med veje sadnega drevja. Seveda je moral iti ponovno v Kranj, kjer je kmalu premagal prve težave učenja in tudi domotožje. V Kranju je istočasno z njim študiral tudi pesnik Simon Jenko, s katerim sta bila dobra prijatelja. Simon je končal svoje študije v Kranju, Davorin je pa šel že v drugi razred gimnazije v Ljubljano. Oba prijatelja sta se sešla po dolgih letih zopet na Dunaju kot visokošolca.

Davorin se je že v gimnaziji zelo zanimal za glasbo. Posebno veliko pobude mu je v tem oziru dal Gregor Rihar, ki je bil takrat organist v ljubljanski stolnici. Ko je šel Jenko l. 1859 na Dunaj študirat pravo, se je tam seznanil z odličnimi dunajskimi glasbeniki. Vodil je tudi Slovansko pevsko društvo, ki so si ga ustanovili dijaki. Prav za to društvo je tudi Jenko zložil svoje prve pesmi, največ narodnostne budnice. Vse njegove pesmi so imele velik uspeh, najbolj pa himna »Naprej zastava Slave«, ki tudi spada v to dobo. Prvič so jo z velikanskim uspehom izvajali l. 1860. Besedilo mu je zložil Simon Jenko. Melodija je pa nastala takole: Davorin Jenko je prebiral v kavarni nek nemški časopis, ki je smešil Slovence in njihov jezik, češ da to sploh ni jezik, ampak le »nerazvito jecljanje«. Užaljen in razburjen je odšel Jenko iz kavarne in na slepo srečo zavil v dunajski Prater. Spomnil se je besedila »Naprej zastava Slave« in kar sam od sebe mu je nastajal tudi napev, ki ga je prej dolgo časa zaman iskal. Stopil je v bližnjo gostilno in si napev, da ga ne bi pozabil, zapisal na košček papirja, na katerega je kar s prosto roko potegnil črte. Tako je nastala naša slovita budnica.

Ko je Jenko končal pravne študije, je l. 1863 sprejel ponudbo pravoslavne cerkvene občine v Pančevem, ki je iskala pevovodjo. Za to službo ga je priporočil srbski skladatelj Kornelij Stanković, ki se je takrat mudil na Dunaju. Jenkovo delo v Pančevem ni bilo lahko, ker je bila Srbija takrat v glasbenem oziru zelo zaostala in zanemarjena. Jenko je moral polagati temelje srbski umetni, zlasti še zborovski glasbi. Po velikem naporu je mogel pokazati na lepe uspehe. Vendar ni bil zadovoljen, čutil je, da se v Pančevem ne more prav razviti. Tako je sprejel mesto pevovodje, ki mu ga je ponudilo »Prvo beogradsko pevačko društvo«. Ta zbor je vodil Jenko od l. 1865. do l. 1870. Z njim je koncertiral celo po Bolgariji, Rusiji, Nemčiji, Turčiji in drugod. Jenku pa se je takrat odprlo novo polje umetniškega delovanja. V Beogradu so l. 1870 odprli Narodno gledališče. Bili so na jasnem, da si gledališča brez Jenka ni mogoče misliti. Tako je Jenko postal l. 1871 kapelnik in skladatelj srbskega Narodnega gledališča. Imel je težko nalogo, ker ni imel česa vzeti v roke. Srbskih opernih del ni bilo, tuja pa občinstvu čisto niso bila všeč. Zato je moral Jenko sam predelavati tuja dela in jih približevati okusu domačega občinstva, moral je pa tudi samostojno ustvarjati nova operna dela. Jenko je pri gledališču deloval celih 32 let. Upokojen je bil l. 1903. Proti koncu svojega življenja se je preselil iz Beograda v Ljubljano, kjer je tudi umrl 25. novembra 1914, prav v onih dneh, ko so se bili okoli Beograda, kjer je celo svoje življenje deloval, najhujši boji. Jenkovo skladateljsko delo je bilo zelo plodovito. Pisal je zlasti za zборе, pozneje tudi za orkester. Zložil je tudi eno opero (»Vračara ili Baba Hrka«). Slovencem kakor Srbom je ustvaril celo vrsto skladb trajne vrednosti.

Runjanin Josip

Runjanin Josip se je rodil 8. januarja l. 1821 v Vinkovcih. Starši so bili pravoslavne vere. Oče kakor tudi mati sta izhajala iz vojaške rodovine, zato ni čudno, da je bil tudi mlademu Josipu vojaški poklic že v krvi. Ko je končal normalko in gimnazijo v svojem rojstnem kraju, v Vinkovcih, je bil v svojem 18. letu potrjen k vojakom. Nekaj časa je služil v ogulinskem vojaškem okrožju, kmalu nato pa je vstopil v kadetsko šolo. Po končani šoli je bil premeščen v Gline, kjer je dobil pri vojaškem kapelniku osnovne glasbene pojme. Imel je lep glas, ki si ga je dobro izšolal, tako da je veljal pri vojakihi za izbornega pevca. Sicer pa njegovo glasbeno znanje ni segalo globlje: glasbeno se je le toliko izobrazil, da je znal po notah peti, igrati na kitaro in citre ter kako svojo melodijo po notah pravilno zapisati.

V Glini je Runjanin l. 1846 zložil napev himne »Liepa naša domovino«. Poleg glasbe se je namreč zanimal tudi za pesništvo. Kot navdušenega hrvatskega rodoljuba ga je vsega prevzela pesem »Liepa naša domovino«, ki ji je besedilo zložil Anton Mihanović Petropoljski. Sicer je nastalo besedilo že dobrih deset let prej, vendar ga še do takrat ni uglasbil noben hrvatski skladatelj, čeprav bi bil morda bolj poklican za to. Runjanina pa je pesem

tako navdušila, da je skušal najti zanjo primeren napev. Ker pač ni bil glasbenik po poklicu, mu tudi ni šlo toliko za to, da bi iznašel popolnoma samostojen, izviren napev. Poznal je napeve iz raznih oper, ki si jih je najbrž večkrat igral in prepeval. Posebno mu je zvenela v ušesih melodija iz III. dejanja Donizettijeve opere »Lucia di Lammermoor«, ki se mu je zdela primerna za njegov napev. Vendar mu moramo priznati, da je ni vzel čisto dobesedno, ampak jo je svobodno predrugačil in predelal v duhu hrvatskih pesmi, tako da je izvirniku samo v glavnih obrisih podobna. Minilo je pa najmanj petdeset let, preden so Hrvati sprejeli Runjaninovo pesem kot svojo himno. Zagrebški glasbeniki, ki so bili vzgojeni v nemškem duhu, so trdili, da za himno ni primerna. Tudi je bil Runjanin v glasbenih krogih nepoznana oseba. Še več desetletij so smatrali za uradno himno pesem »Još Hrvatska ni propala«. Toda mladina je mislila drugače. Na svojih sestankih je vedno bolj prepevala pesem »Ljepa naša domovino«, ki jo je l. 1861 Vatroslav Lichtenegger priredil za moški zbor. Pesem se je čimdalje bolj širila po vsej Hrvatski, dijaki so jo na svojih prireditvah peli vedno na prvem mestu. Toda šele po l. 1890. je postala splošna narodna last.

Runjanin je zložil še več melodij; najbolj znana je pesem »Ljubimo te naša diko«. Besedilo je l. 1843 napravil Ivan Trnski v slavo barona Jelačića. (V »Pevski vadnici« je pod naslovom »Strossmayerjeva himna«.) Tudi ta napev ni samostojen. Runjanin ga je napravil po neki melodiji iz Donizettijeve opere »L'Elisir d'amore«.

Kot vojak je Runjanin napredoval do podpolkovnika. Udeležil se je tudi vojne l. 1859 in 1866. V pokoj je stopil l. 1876. Nastanil se je v Novem Sadu, kjer je tudi umrl 2. februarja 1878.

1. Čuvajmo Jugoslavijo.

Emil Adamič.

Ču - vaj - mo Ju - go - sla - vi - jo, ču - vaj - mo Ju - go -
 sla - vi - jo, ču - vaj - mo Ju - go - sla - vi - jo.

2. Dobra hrana.

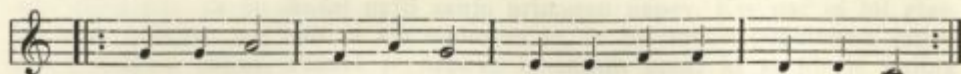
Emil Adamič.

Ti - na, ti - na, ta - na, pri nas je do - bra hra - na:
 zju - traj lop, o - pol - dne krop, zve - čer ne - sla - ni sok!
 Zju - traj lop, o - pol - dne krop, zve - čer ne - sla - ni sok.

3. Zajček.

Slovenska narodna.

1. Zaj - ček, al' se ne bo - jiš, ko od do - ma tak' hi - tiš?
 2. V go - zdu ča - ka lo - vec skrit, ti ne veš, ka - ko je zvit.
 3. Zaj - ček lju - bi, ču - vaj se, kaj, če v zan - ko te do - be?
 4. Lo - vec pri - de, oj skrb - no, zaj - ček, skrij se za dre - vo!

1. Sko - čim sem, sko - čim tja, in ta - koj sem spet do - ma.
2. V grm ur - no se z gla - vo, bom po - ti - snil, glej, ta - ko.
3. Nič za to, saj lah - ko bom pre - griz - nil hi - tro jo.
4. Ču - ješ pok, še en skok, zaj - ček mr - tev je u - bog.

4. Angelček moj.

Slovenska narodna.

1. An - gel - ček moj, pri - di no - coj! Jaz bom le -
2. An - gel - ček moj, ti jim po - vej: že - lje moj -
3. An - gel - ček moj, ne - si po - zdrav mi - le - mu

1. po za - spal, ti boš pri me - ni stal. Var' - val me bo - deš hu - de - ga!
2. ga sr - ca lju - bi - jo le Bo - gá! Ti me boš spremljal v sve - ti raj!
3. Je - zu - su, nje - gov' ljub' ma - te - ri, zvest' mu red - ni - ku Jo - že - fu!

5. Budnica.

Slovenska narodna.

- Deklice:* 1. Sed - ma u - ra že zvo - ni, le - na Tonč - ka še le - ži;
Dečki: 2. Sed - ma u - ra že zvo - ni, le - ni Bo - žo še le - ži;

1. pri - di, pri - di, čr - ni vran, za - vle - ci jo na be - li dan!
2. pri - di, pri - di, čr - ni vran, za - vle - ci ga na be - li dan!

6. Gozdič je že zelen.

Slovenska narodna.

1. Go - zdič je že ze - len, trav - nik je raz - cve - ten,
 2. Ptič - ki, jaz vpra - šam vas, al' bo že skor' po - mlad,
 3. Po - mlad že pri - šla bo, k' te - be na svet' ne bo,

1. ptič - ki pod ne - bom ve - se - lo po - jo.
 2. al' bo že sko - raj ze - le - na po - mlad?
 3. k' te bo - do d'ja - li v to čr - no zem - ljo.

7. Je bela cesta vglajena.

Slovenska narodna.

1. Je be - la ce - sta vгла - je - na, skoz'
 2. Po be - li ce - sti ho - di - jo, ve -

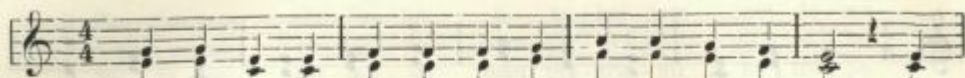
1. ce - lo vas na - prav - lje - na, po njej pa
 2. se - le pe - smi po - je - jo, od do - ma

1. gre - jo fant - je mi, oj mla - di fant - je vsi.
 2. se po - slav - lja - jo, na voj - sko poj - de - jo.

8. Lepo je pomlad' na svet'.

Slovenska narodna.

1. Le - po je po - mlad' na svet', zač - nó ti - či - ce pet', zač -
 2. Le - po je po - let' na svet', zač - nó že - nji - ce pet', zač -
 3. Le - po je v je - sen' na svet', zač - nó že črič - ki pet', zač -
 4. Le - po je po - zim' na svet', zač - nó pre - di - ce pet', zač -

1. nó ti - či - ce pet' in trav - nik ze - le - net'.
 2. nó že - nji - ce pet', pše - ni - ca ru - me - net'.
 3. nó že črič - ki pet', gro - zdi - ček pa zo - ret'.
 4. nó pre - di - ce pet', ko - lo - vra - te vr - tet'.

9. O Jelo, Jelice!

Narodna iz Medjimurja.

Privedil L. Kramole.

1. O Je-lo, Je-li-ce! Za-spa-la kraj je-ze-ra, za-spa-la kraj je - ze - ra.
 2. O Je-lo, Je-li-ce! Kraj je-ze-ra bije-li grad, kraj je-ze-ra bije-li grad.
 3. O Je-lo, Je-li-ce! U gradu su pa-la-če, u gradu su pa - la - če.
 4. O Je-lo, Je-li-ce! U pa-la-či bije-li stol, u pa-la-či bije-li stol.
 5. O Je-lo, Je-li-ce! Pokraj sto-la klupči-ca, pokraj sto-la klup-či - ca.
 6. O Je-lo, Je-li-ce! Na klupči-ci djevoj-ka, na klupči-ci dje-voj - ka.
 7. O Je-lo, Je-li-ce! U ru-ci joj vre-te-no, u ru-ci joj vre - te - no.
 8. O Je-lo, Je-li-ce! Pre-de ni-ti svi-le-ne, pre-de ni-ti svi - le - ne.

10. Tonja teče na potok.

Primorska narodna.

To - nja te - če na po - tok, za njim I - ve sve na skok,

To - nja moj, To - nja moj, ti se I - ve niš ne boj!

To - nja moj, To - nja moj, ti se I - ve niš ne boj!

11. Prežarska.

Slovenska narodna.

Ku - har' - ca, ku - har' - ca, ku - haj ve - čer - jo, da gre - mo,

da gre - mo v Kam - nik na pre - žo, s Kam - ni - ka v Ra - dom - lje,

z Ra - dom - lja v Kraš - njo, tam bo - mo jed - li po - šten - ga - no ka - šo.

12. Razpodite se megličice.

Slovenska narodna iz Trsta.

Priredil L. Kramole.

Raz - po - di - te se me - gli - či - ce, poj - te drob - ne

pti - či - ce, da bo s'ja - lo son - če - ce na drob - no mo - je sr - če -

ce, da bo s'ja - lo son - če - ce na drob - no mo - je sr - če - ce.

13. Pesmica.

St. Premrl.

1. Poj - te, drob - ne pti - či - ce, poj - te, poj - te,
2. Ra - sti - te mi šmar - ni - ce, ra - sti - te, ra - sti - te,
3. Sr - ce mo - je se ra - duj, se ra - duj, se ra - duj,

1. ve ste mi pri - ja - t'ljí - ce, poj - te, poj - te!
2. lju - be mo - je ro - ži - ce, ra - sti - te, ra - sti - te!
3. bod' ve - se - lo, ne ža - luj, ne ža - luj, ne ža - luj!

14. Hajd na noge!

Zivo.

f

Anton Nedvėd.

1. Hajd na no - ge, le v ko - rak! Čvr - sto sto - pa ko - re - njak,
2. Bo - ben po - je: trom, trom, trom, kli - če svo - je trom, ti rom!
3. Poj - mo srč - no vsi na glas; naš je mla - di zla - ti čas!

1. v vr - sti red - ni voj - ska gre in raz - le - ga pet - je se. Hu -
2. Br - zo da - lje čez po - lje, gozd, rav - ni - ne in go - ré! Hu -
3. In ve - se - lo in gor - ko sr - ce bi - je nam zve - sto! Hu -

15. Nstav čez izaro.

Zelo mirno.

Koroška narodna.

1. Nstav čez i - za - ro, nstav čez gmaj - ni - co, kjer je
2. K' sem še maj - hen bil, sem bil dro ve - sel, sem več
3. Hi - ša o - či - na, lju - ba ma - mi - ca, oh, da b'

cresc.

1. dra-gi dom z mo-jo zi - bal - ko, kjer so me zi - ba - li ma - mi-
2. bar - ti k'te-ro pe - sem pel, zdaj vse mi - nu - lo je, nič več
3. na - šel še en - krat o - ba, da na - šel bi jo še ma - mi-

1. ca mo - ja in pre - pe - va - li: ha - ji, ha - jo, kjer so me -jo!
2. pel ne bom, zdaj ni več moj lju - bi, dra - gi dom, zdaj vse mi - dom!
3. co mo - jo, pa bi spevljal spet: ha - ji, ha - jo, da na - šel -jo!

16. Stoji, stoji mi polje.

Mirno.

Slovenska narodna.

1. Sto - ji, sto - ji mi po - lje, po - lje ši - ro - ko, na
2. Na drev - eu pa mi zra - slo le - po ja - bol - ko, od

1. po - lju pa mi zra - slo drev - ce ze - le - no.
2. zu - naj je ru - de - če, zno - traj ze - le - no.

17. Vršiček na klobčiču.

Veselo.

Slovenska narodna.

1. Kaj manj-ka fan - ti - ču, če zdrav je na no-gah, kaj
2. Po sve - tu jo mah-ne, ži - vi ve - sel ko ptič, po

1. manj-ka fan - ti - ču, če zdrav je na no - gah? Vr-
2. sve - tu jo mah-ne, ži - vi ve - sel ko ptič. Skr-

1. ši - ček na klob - či - ču, gor - ja - čo pa v ro - kah. Kaj
2. bi no-be-ne ni-ma, ne bri-ga se za nič. Po

1. manj-ka fan - ti - ču, če zdrav je na no-gah, kaj manj-ka fan-
2. sve - tu jo mah-ne, ži - vi ve - sel ko ptič, po sve - tu jo

1. ti - ču, če zdrav je na no - gah? Vr- -gah?
2. mah - ne, ži - vi ve - sel ko ptič. Skr- ptič.

18. Hvalila se žuta dunja.

Polagaško.

Hrvatska narodna.

1. Hva-li - la se žu - ta du - nja kraj mo - ra, kraj mo - ra;
2. Da je cvi-jet na tom svi-je-tu naj - lep - ši, naj - lep - ši;
3. To za - ču - la ze - le - ni - ka ja - bu - ka, ja - bu - ka;
4. Što se hva-liš, žu - ta du - njo, kraj mo - ra, kraj mo - ra;
5. Ja sam cvi-jet na tom svi-je-tu naj - lep - ši, naj - lep - ši;

p *pp*

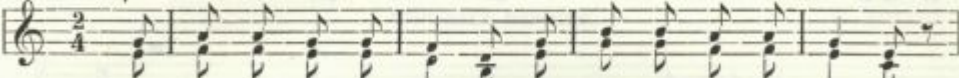
1. hva - li - la se žu - ta du - nja kraj mo - ra, kraj mo - ra,
2. da je cvi - jet na tom svi - je - tu naj - lep - ši, naj - lep - ši.
3. to za - ču - la ze - le - ni - ka ja - bu - ka, ja - bu - ka.
4. što se hva - liš, žu - ta du - njo, kraj mo - ra, kraj mo - ra.
5. ja sam cvi - jet na tom svi - je - tu naj - lep - ši, naj - lep - ši.

19. Kako smo jagra pokopali.

Slovenska narodna.

Nekateri:

mf

1. Li - si - ca je i - me - la o - ča - la in je pe - la:
2. Zve - ri - na ža - lo - va - la, k' je ja - gra v grob da - ja - la:
3. Se ves je me - dved tre - sel, k' je križ pred ja - grom ne - sel:
4. Je pri - šel volk s pla - ni - ne, pri - ne - sel je ko - li - ne:
5. Ta - ko po - greb - cem re - kel: »Jih bom k sed - mi - ni pe - kel.«

Vsi:

1.—5. O - je - jo, kaj le bo, ko ja - gra več ne bo! bo!

I. II.

20. Neka živi Jugoslavija!

Veličanstveno.

mf

Av gust Gostinčar.

1. Poj - mo pje - smu je - din - stvu i sna - zi ju - go - slav - Jan - sko.
2. Bra - čo Sr - bi, Slo - ven - ci, Hr - va - ti, poj - mo ro - dom svom.
3. Bo - žja prav - da nam do - ča - ra mo - re, dol i brijeg.
4. Ju - go - sla - vi - jo, maj - ko lje - po - te, zem - ljo po - no - sna.

1. Ne - ka ču - ju ne - be - sa i vra - zi bratskog sr - ca poj!
2. Ju - go - slo - ven - ska je - dna nam ma - ti, je - dan mi - li dom.
3. Od Tri - gla - va do Var - da - ra naš se vi - je stijeg.
4. Pu - na ča - ra, baj - ne di - vo - te, bu - di ra - do - sna!

1. Da nam ži - vi slo - bo - da	ju - go - slav - jan - skog ro - da :	} oj, ne - ka
2. Di - žmo po - no - sno če - lo,	poj - mo hra - bro i smije - lo:	
3. Di - žmo po - no - sno če - lo,	poj - mo hra - bro i smije - lo:	
4. Ne - ma kle - tog ti - ran - stva,	i - du da - ni slav - janstva :	

- 1.—4. ži - vi, ne - ka ži - vi Ju - go - sla - vi - ja, -sla - vi - ja.

21. Oj javore!

Narodna iz Hrvatske Podravine.

Zmerno.

Priradio L. Kramole.

1. Oj ja - vo - re,	ja - vo - re,	ja - vo - re,	ti si dr - vo	naj - bo - lje,	naj - bo - lje!
2. Pusti grane	sa strane,	sa stra - ne,	do ze - le - ne	te tra - ve,	te tra - ve!
3. Oj ja - vo - re,	ja - vo - re,	ja - vo - re,	puštaj grane	do do - lje,	do do - lje.
4. Pa mi pravi	gu - sti hlad,	gu - sti hlad,	gdje mi spava	junak mlad,	junak mlad.
5. U ze - le - noj	go - ri - ci,	go - ri - ci,	na me - ka - noj	tra - vi - ci,	tra - vi - ci.

22. Ovako se ruke miju.

Narodni napjev.

Zapjevat:

1. O - va - ko se	ru - ke	mi - ju,	o - va - ko!
2. O - va - ko se	li - ca	mi - ju,	o - va - ko!
3. O - va - ko se	Bo - gu	mo - li,	o - va - ko!
4. O - va - ko se	ka - pa	ski - da,	o - va - ko!
5. O - va - ko se	knji - ga	či - ta,	o - va - ko!
6. O - va - ko se	lije - po	pi - še,	o - va - ko!
7. O - va - ko se	mir - no	sje - di,	o - va - ko!

Svi:

f *mf*

1. O - va - ko se ru - ke mi - ju, o - va - ko, o - va - ko!
 2. O - va - ko se li - ca mi - ju, o - va - ko, o - va - ko!
 3. O - va - ko se Bo - gu mo - li, o - va - ko, o - va - ko!
 4. O - va - ko se ka - pa ski - da, o - va - ko, o - va - ko!
 5. O - va - ko se knji - ga či - ta, o - va - ko, o - va - ko!
 6. O - va - ko se lije - po pi - še, o - va - ko, o - va - ko!
 7. O - va - ko se mir - no sje - di, o - va - ko, o - va - ko!

23. Šmentana muha.

Slovenska narodna.

mf

1. Šmen - ta - na mu - ha, kaj si tak su - ha?
 2. Pri - šli so, pri - šli štir - je Po - ljan - ci,
 3. Pri - šli so, pri - šli štir - je me - sar - ji,

1. Kdo te bo pla - čal? Mi - ha Ko - va - čev.
 2. ko - maj so vle - kli mu - ho po klan - ci.
 3. ko - maj so su - ho mu - ho za - kla - li.

24. Tam stoji pa hlevček.

Božična narodna.

Zmerno.

p *mp*

1. Tam sto - ji pa hlev - ček, tam sto - ji pa hlev - ček,
 2. No - tri je Ma - ri - ja, De - te - ce po - vi - ja,
 3. Tam sto - ji na stra - ni sve - ti Jo - žef sta - ri,
 4. Z no - go pri - po - gib - lje, De - te - ce za - zib - lje,
 5. Tam hi - te pa - stír - ci, tam hi - te pa - stír - ci,
 6. Glej - te tri - je Kra - lji, v zla - ti le - pi ha - lji,
 7. Pri - ne - so da - ri - la: slad - ke - ga ka - di - la,
 8. Ti - ho pri - sto - pi - mo, srč - no po - ča - sti - mo
 9. Je - zu - šček pre - mi - li, Ti se nas u - smí - li,

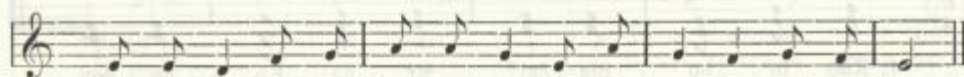
1. le - pi hlev - ček Be - tle - hem, -hem.
 2. sve - to De - te Je - zu - sa, -sa.
 3. le - po si - vo gla - vo 'ma, 'ma.
 4. sve - to De - te Je - zu - sa, -sa.
 5. v hlev - ček, le - pi Be - tle - hem, -hem.
 6. na ka - me - lah je - zdi - jo, -jo.
 7. mi - re, či - ste - ga zla - ta, -ta.
 8. lju - be - ga Zve - li - čar - ja, -ja.
 9. bla - go - slo - vi nas le - po, -po!

25. Vigredna.

Slovenska narodna.

1. Ve - se - li - te se o - tro - ci, lju - be se - stre, lju - bi bra - tje: da smo
 2. Kaj ne bi - li bi ve - se - li, ko smo vi - gred do - ži - ve - li. Zem - lja
 3. Ro - ži - ce le - po cve - ti - jo, pti - ce v zra - ku žvr - go - li - jo. Vse zdaj

1. vča - ka - li lju - be vi - gre - di, to me v sr - ce ve - se - li.
 2. vsa se - daj je ve - se - li raj, pi - san trav - nik, ze - len gaj.
 3. o - ži - vi, vse se ve - se - li le - pih po - mla - dan - skih dni.

26. Uspavanka.

Utva.

E. Adamič.

Span - ček, za - span - ček, črn mo - žic, ho - di po - no - či,

ni - ma no - žic. Ti - ho se du - ri o - kna od - pró,

cresc. *riten.* *p a tempo*

vle - že se v zib - ko, za - tis - ne o - ko. Lu - ni - ca

ritard.

zib - lje: a - ja, aj, aj, span - ček se sme - je:

a tempo *ritard. p* *pp*

aj, aj, aj, aj! A - ja, aj, aj! A - ja, aj, aj!

27. V dolin'ci prijetni je ljubi moj dom.

Zmerno.

Koroška narodna.

Prisedil Luka Kramole.

1. V do - lin' - ci pri - jet - ni je lju - bi moj dom, ni - ko - li od
2. Le i - ši si sre - če, pri - ja - telj, drug - je, al' mi - sliš do -
3. Le rož' - ce do - ma - če naj - lep - še cve - to in tič - ki do -
4. Do - ma pre - ži - ve - ti si dne - ve že - lim, do - ma tud' u -

1. nje - ga po - dal se ne bom. Pod li - po do - ma - čo naj - raj - ši se -
2. bi - ti na tu - jem jo kje. Ve - li - ko mars' - k'te - ri pre - ho - di po
3. ma - či naj - lep - še po - jo. Pri - ja - t'lji do - ma - či so mil' - ga sr -
4. mreti se nič ne bo - jim. V go - mi - li do - ma - či se spa - va slad -

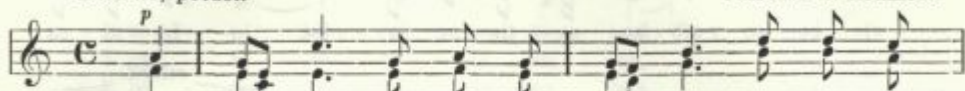
1. dim, v do - ma - čem ve - se - lju do - volj - no ži - vim, v do - vim.
2. svet', na - zad - nje prot' do - mu pa vr - ne se spet, na - spet.
3. ca, lju - be - zen, zve - sto - ba pre - bi - va do - ma, lju - ma.
4. ko, mi brat - je, se - stri - ce rah - lja - jo zem - ljo, mi - ljo.

28. Vigredič v tem hujšem delu.

Koroška narodna iz celovške okolice.

Zmerno, počasi.

Priredil L. Kramolc.

1. Vi - gre - dič v tem huj - šem de - lu pa vse po
 2. Po - le - ti v naj - huj - šem son - cu pa vse po
 3. Je - se - ni če tud' de - žu - je, pa ven - dar
 4. Po - zi - mi v tem huj - šem mra - zu te - daj za -

Živahno.

mf

1. po - lju tru - di se! E - ni koj or - je - jo, e - ni koj
 2. travn'kah tru - di se! E - ni koj se - če - jo, e - ni koj
 3. pa - vr tru - di se! E - ni koj mla - ti - jo, e - ni koj
 4. vi - da kme - ta vse! E - ni koj ko - le - jo, e - ni koj

Zadržuj.

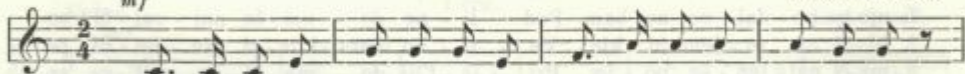
1. se - je - jo, e - ni pa za - daj vla - či - jo.
 2. gra - bi - jo, e - ni pa v sked - nje vo - zi - jo.
 3. ve - je - jo, e - ni pa žak - lje no - si - jo.
 4. pre - de - jo, e - ni pa dil - ce dr - ka - jo.

29. Pridni mlatiči.

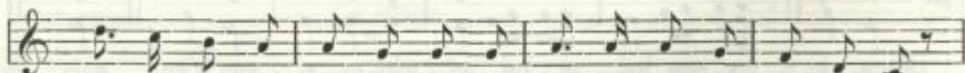
Simon Punčah.

Anton Nedvěd.

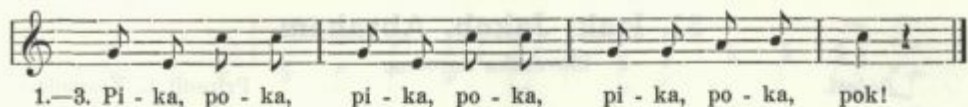
Veselo.

mf

1. Brž, mla - ti - či, mi vsta - ni - te, da bo de - lo šlo od rok,
 2. Ti o - bra - čaj, jaz bom tre - sel, de - lo na - ma gre od rok;
 3. Ko se vse bo do - kon - ča - lo, cep - ce vr - že - mo iz rok,

1. cep - ce v ro - ke mi vze - mi - te: vdar' - te: pi - ka, po - ka, pok.
 2. To - ne cep - ce bo - de ve - zal, kmal' bo: pi - ka, po - ka, pok.
 3. za - po - je - mo Bo - gu hva - lo sreč - ni: pi - ka, po - ka, pok.

1.—3. Pi - ka, po - ka, pi - ka, po - ka, pi - ka, po - ka, pok!

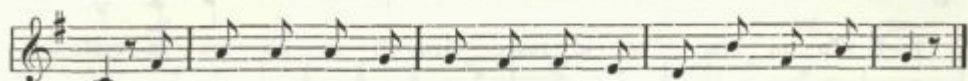
30. Pesem o sinički.

Slovenska narodna.

Veselo.

1. Si - nič - ka se je vsed - la gor na drob - no ve - ji
2. Oj, kaj že po - ješ, ptič - ka mo - ja, pe - sem to le -

1. co in je za - pe - la vsa ve - se - la: Ci - ci - ci - ci - do.
2. po, ko nam še zu - naj zi - ma ki - ma: Ci - ci - ci - ci - do.

31. Kadar se ciciban joče.

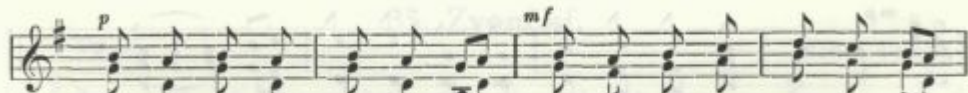
O. Župančič.

Matija Tomc.

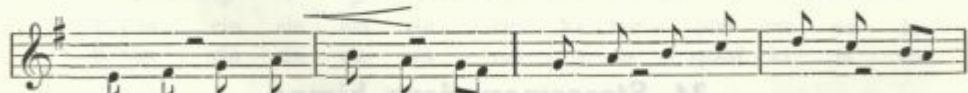
Nagajivo.

Ci - ci - ban se cme - ri za dve mi - li Je - ri.

Hi - tro, hi - tro meh za smeh, vle - ci ga po vseh ko - teh,

mê - či ga ob tla, pod strop, in ob ste - no, hop, hop, hop!

Pok! — se meh raz - po - či, smeh iz nje - ga sko - či.

32. Izak, Jakob, Abraham.

Slovenska narodna.

Priredil L. Kramole.

Počasi.

1. >I - zak, Ja - kob, A - bra - ham, kra - dli jaj - ca bra - njev - kam.<
 2. >I - zak, Ja - kob, A - bra - ham, kra - dli hru - ške bra - njev - kam.<
 3. >I - zak, Ja - kob, A - bra - ham, kra - dli sli - ve bra - njev - kam.<

Hitro.

- 1.—3. >To ni res, to ni res!< >Kra - dli so jih pa za - res!<

33. Smiljan, Smiljaniću.

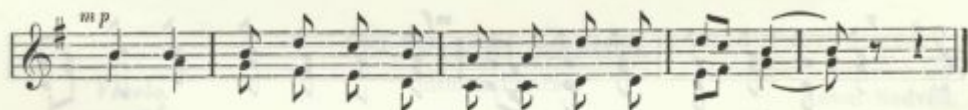
Hrvatska narodna.

Priredil Anton Dobronić.

Andantino.

1. Smi - ljan, Smi - lja - ni - ću, Smi - ljan, Smi - lja - ni - ću,
 2. Ne - ka, ne - ka ki - sne, dru - go mi se vi - je,

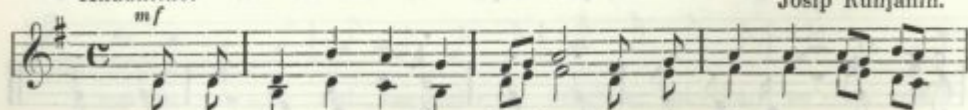

1. po - ki - snu ti per - je, po - ki - snu ti per - je.
 2. dru - go mi se vi - je, dru - go mi se vi - je.

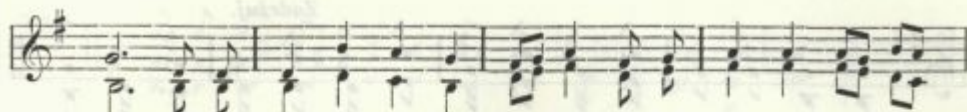
34. Strossmayerjeva himna.

Josip Runjanin.

Andantino.

1. Lju - bi - mo te, na - ša di - ko, jer si gla - var sr - cem
 2. Vje - ran mi - li o - tadž - bi - ni lju - biš rod svoj, lju - biš

1. blag, jer si s na - šeg ro - da ni - kô, svi - ma mi - o, svi - ma
2. nas! Ne daš da nam ot - mu i - ni pra - dje - do - va pra - vi

1. drag. } Za - to naj tvoj mi - li glas, e - to svu - da, e - to
2. glas. }

nas; il' u va - tru, il' u boj, du - šom, tje - lom svak je

tvoj, il' u va - tru, il' u boj, du - šom, tje - lom svak je tvoj.

35. Zvončki.

Veselo.

Matija Tomc.

1. Cin cin cin cin cin cin ka - kor plat zvo - na iz
2. Cin cin cin cin cin cin vsi za - spanč - ki iz vo -

1. lin, ka - kor an - gel - ci bi be - li iz ne - bes do nas hi -
2. tlin, vsi v sve - ča - no brž o - de - lo, da po - vsod bo vse ble -

Zadržuj.

1. te - li: gre zvo - nje - nje prek rav - nin: cin cin cin cin cin cin.
 2. ste - lo. Če gre ve - sna iz da - ljin: cin cin cin cin cin cin.

36. Zima.

Mirno.

Matija Tomc.

Zi - ma je in pti - ce ze - be, tu - di nam je mraz,

v to - plo iz - bi - co te - ci - mo, pi - ha nam v o - braz.

37. Hej Slovani.

Poljski narodni napev.

Po skladbi Štefana Witwickega.

Slovesno.

1. Hej Slo - va - ni, na - ša reč slo - van - ska ži - vo kli - je,
 2. Naj te - daj nad na - mi straš - na bur - ja naj se zne - se,

1. do - kler na - še ver - no sr - ce za naš na - rod bi - je.
 2. ska - la po - ka, dob se lo - mi, zem - lja naj se tre - se.

1. Zi - vi, ži - vi duh slo - van - ski, bo - di živ na ve - ke!
 2. Brat - je, mi sto - ji - mo trd - no ka - kor zi - di gra - da,

1. Grom in pe - klo, praz-ne va - še pro - ti nam so ste - ke.
2. čr - na zem - lja naj po-grez-ne te - ga, kdor od - pa - da.

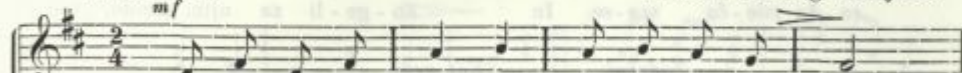
38. Bela loza.

Narodna iz Beograda.

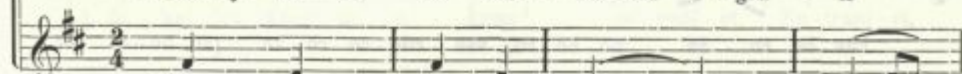
Privedil Miodrag Vasiljević.

V mirni hoji.

mf

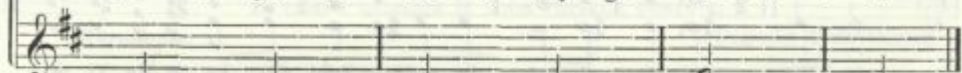
1. Sa - vi - la se vi - ta lo - za vi - no - va
2. To ni bi - la vi - ta lo - za vi - no - va
3. Ko - ji su se iz ma - le - na i - gra - li

1. Sa - vi - la se vi - - - ta
2. To ni bi - la vi - - - ta
3. Ko - ji su se iz ma -

1. o - ko to - ga be - la gra - da Bu - di - ma.
2. več to bi - lo dvo - je mla - dih i dra - gih.
3. i iz jed - ne sit - ne knji - ge u - či - li.

1. lo - za vi - no - va
2. lo - za vi - no - va
3. le - na i - gra - li

39. Rože za Marijo.

Karel Širok.

Stanko Premrl.

Zmerno.

p

- Po - ra - ju Je - zus ho - di in ovč - ke be - le pa - se, in

ka-mor sto - pi z no-ži-co svo-jo, tam ro - ža rde - ča zra-se, tam

Lahno.

ro - ža rde - ča zra-se. In an - ge - li za njim gre-do, vse

*Zadržuj.**Kot prej.*

rde - če ro - že po-be-ró, vse rde - če ro - že po-be-ró in

I. *p* Ma-te-ri Ma-ri-ji jih ne - só. In *p* Ma-te-ri Ma-ri-ji jih ne-

Počasi (♩).

só: »Po - glej, Ma - ri - ja! Je - zušček, Tvoj sin, po - ši-lja Ti te

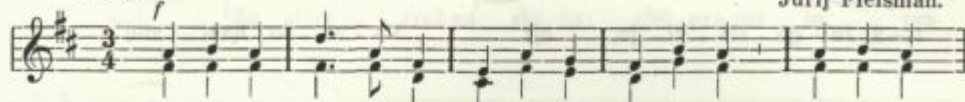
ro - že za spo - min. Po - glej, Ma - ri - ja!

Je - zušček, Tvoj sin, po - ši-lja Ti te ro - že za spo - min. <

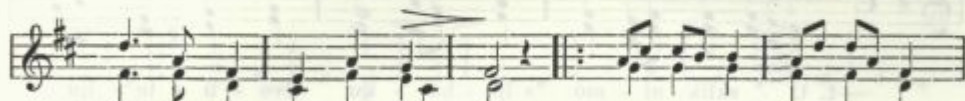
40. Vinogradniki.

Kurnik.

Jurij Fleišman.

Allegro.

1. Ko-maj od - le - ze sneg, da se po - ka - že breg, smo vi - no -
 2. Naj se po - ti o - braz, naj nam kap - lja od las, mi smo pre -
 3. Vse vi - no - grad - ni - ke, na - še to - vor - ni - ke, ži - vi zdaj

1. grad - ni - ki že na no - gah. Kop - lje - mo, re - že - mo,
 2. vi - ža - ni, Čič ne da nič. Pol - na je tr - ti - ca
 3. do - kaj let, krog in o - krog. Go - renj - ci, No - tranj - ci,

1. tr - ti - ce ve - že - mo, z no - vim za - u - pa - njem v star'ga Bo - ga.
 2. slad - ke - ga gro - zdi - ča, da se u - di - ra - jo ko - li v zem - ljo.
 3. Do - lenj - ci, Šta - jer - ci in kjer tr - ta ro - di, vse naj ži - vi.

41. Jugoslavijo, oj!

Hrvatska narodna iz doba ilirskog pokreta.

Priredil Ivan Ocvirk.

Korakoma.

- 1.—3. Ju - go - sla - vi - jo, oj! { Ve - se - lo nam stoj!
 O se - bi ne dvoj!
 Ni - kog se ne boj!

1. Što će te - bi bi - ser kru - na, kad mi - li - ne sva si pu - na!
 2. Dok ti sla - ve ple - te vje - nac: Sr - bin, Hr - vat i Slo - ve - nac.
 3. Dok su hra - bri tvo - j! si - ni, vjer - ni svo - joj do - mo - vi - ni!

1.-3. Ju - go - sla - vi - jo, ojl! Ve - se - lo nam stoj!

42. Himna svetemu Savi.

Maestoso.

Priredil E. Adamič.

1. U - sklik - ni - mo s lju - bav - lju Sve - ti - te - lju
srp - ske cr - kve i ško - le sve - ti - telj - skoj
2. Mi - la nam Slo - ve - ni - ja sa div - nom Hr -
za - gr - lje - ne Sr - bi - jom u ko - lu su

1. Sa - vi, Srp - ska di - ka škol - ska sla - va,
gla - vi! do - bri pa - stir sve - ti Sa - va!
2. vat - skom, Je - dan na - rod tro - i - me - ni,
brat - skom. je - dan na - rod je - din - stve - ni:

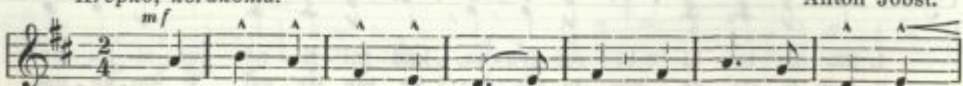
1. Poj - te mu Sr - bi pe - smu i u - troj - te.
Slo - ve - ni
2. Bla - go - slo - vi Sa - vo, sve - ti - telj - ska gla - vo.

43. Strelska koračnica.

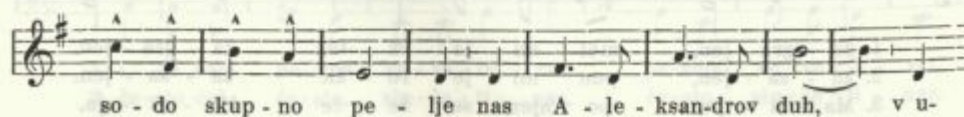
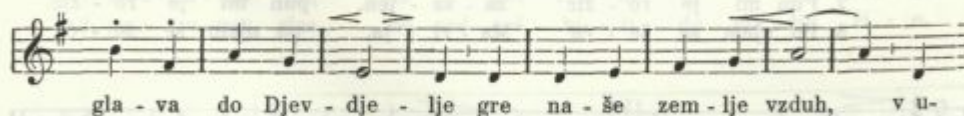
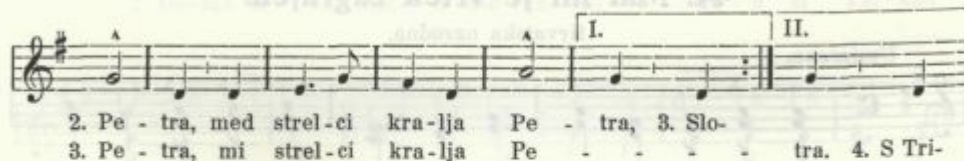
Dr. Anton Debeljak.

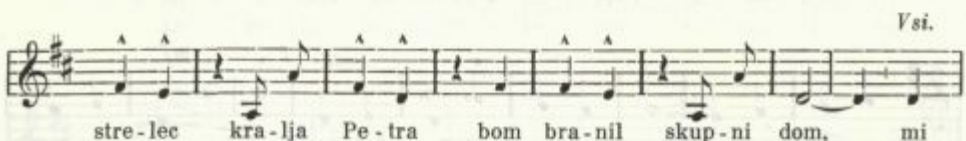
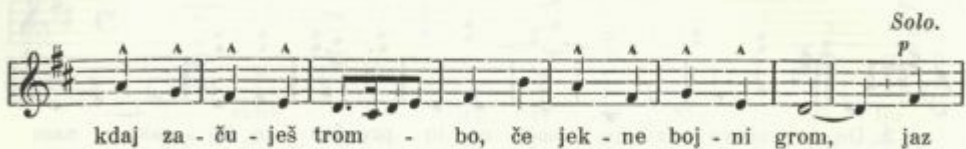
Anton Jobst.

Krepko, korakoma.

1. Za na - mi suž - na do - ba, pred na - mi son - ca

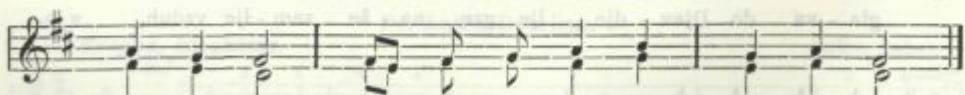
44. Mal mi je vrtek zagrajen.

Hrvatska narodna.

Umjereno.

1. Mal mi je vr - tek za - gra - jen, mal mi je vr - tek
2. Pun mi je ro - žic za - sa - jen, pun mi je ro - žic
3. Po njem se še - će Ma - ri - ja, po njem se še - će

1. za - gra - jen, mal mi je vr - tek za - gra - jen.
2. za - sa - jen, pun mi je ro - žic za - sa - jen.
3. Ma - ri - ja, po njem se še - će Ma - ri - ja.

45. Kje so tiste rož'ce moje . . . ?

Slovenska narodna.

Počasi in z občutkom.

1. Kje so ti-ste rož' - ce mo - je, ki po vr - tih ra - ste - jo,
2. Kje so ti-ste ptič - ke mo - je, ki po zra - ku le - ta - jo,
3. Kje so ti-ste rib' - ce mo - je, ki po vo - di pla - va - jo,

1. ki po vr - tih ra - ste - jo pa men' ve - se - lje de - la - jo.
2. ki po zra - ku le - ta - jo pa men' ve - se - lje de - la - jo.
3. ki po vo - di pla - va - jo pa men' ve - se - lje de - la - jo.

46. Na proljeće.

Kao koračnica.

R. Vladimir Đorđević.

1. E - vo nas o - pet ze - le - ni bre - že, u dvo - re tvo - je
2. Do - sad si sa - mac u - mo - ran bi - o, ču - o si kat - kad

1. svra - ča - mo mi, da o - pet zra - ke di - še - mo sve - že
2. ga - vra - nov glas, od sad ćeš bi - ti do - ma - čin či - o,

1. i - da nam pe - sma ve - se - la vri, pe - sma ve - se - la vri.
2. če - sto ćeš, če - sto, slu - ša - ti nas, če - sto, slu - ša - ti nas.

47. Mrzel veter tebe žene.

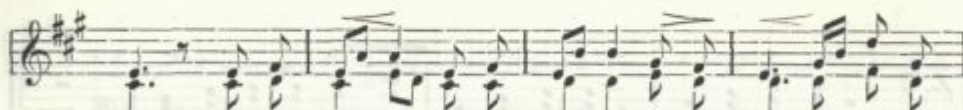
Koroška narodna iz Brnce.

Zmerno in vezano.

Priredil Luka Kramole.

1. Mr - zel ve - ter te - be že - ne, drob - na ti - či - ca, od
2. Ka - dar - ko - li si zle - te - la v svo - je drob - no gne - zde -

1. nas, ki z'nad li - pi - ce ze - le - ne si nam pe - la kra - tek
2. ce, vsa - ko - krat si mi za - pe - la mi - lo pe - sem v sr - če -

1. Vsa - ko ju - - - tro, tič - ka mo - ja, zgo - daj
2. Zdaj pa iz zvo - ni - ka li - ne zad - njo

1. čas Vsa - ko ju - tro, tič - ka mo - ja,
2. ce. Zdaj pa iz zvo - ni - ka li - ne

1. si pre - pe - va - la,
2. pe - - - sem žvr - go - liš,

V prvotni brzini.

1. zgo - daj, zgo - daj si pre - pe - va - la, vsa - ko noč je pe - sem
2. zad - njo, zad - njo pe - sem žvr - go - liš, ker čez hri - be in do -

1. Vsa - ko
2. Zdaj pa

1. tvo - ja slad - ko me za - zi - ba - la. -la.
2. li - ne v to - ple kra - je si že - liš. -liš.

48. Veseli godec.

Allegretto.

Jože Žemlja.

Gregor Rihar.

1. Po - vsod me po - zna - jo, da pti - ček sem zvit, ve -
 2. Jo re - žem, za - vi - jam ba - sist tro - ben - tač, s pe -
 3. Ne - ve - sti in že - n'nu pri - liz - nit se znam, o -

1. se - lje i - ma - jo, med sê me do - bit. Jim pra - vim, jim
 2. to ktlom pri - bi - jam, pi - ska - čem škri - pač. Kaj ma - ram, k' žver -
 3. čet' sta - re - ši - ni o - bi - lo čast dam. Rad bur - ke u -

1. la - žem, se sme - jem, no - rim in nor - ca jim ka - žem, da
 2. glja - ti znam ta - ko le - po, ni tre - ba se ba - ti, da b'
 3. ga - njam in lar - mo po - vem, po - vsod se pri - kla - njam, kjer

1. v go - sli do - bim. Jim pra - vim, jim la - žem, se sme - jem, no -
 2. dolg - čas mi b'lo. Kaj ma - ram, k' žver - glja - ti znam ta - ko le -
 3. u - pat kaj smem. Rad bur - ke u - ga - njam in lar - mo po -

1. rim, in nor - ca jim ka - žem, da v go - sli do - bim.
 2. po, ni tre - ba se ba - ti, da b' dolg - čas mi b'lo.
 3. vem, po - vsod se pri - kla - njam, kjer u - pat kaj smem.

49. Čelica.

Zmaj Jovan Jovanović.

M. Topalović.

Animato.

Le - ti če - la ma - le - na, ma - le - na, o - ko eve - ća
 ni - ti sta - je ni - ti
 ša - re - na, ša - re - na, ni - ti sta - je ni - ti se - da, ni - ti sta - je
 se - da
 ni - ti se - da dok ne sku - pi do - sta me - da.

50. Na zeleni gori.

Semjanov.

Ignacij Hladnik.

Allegretto.

Na ze - le - ni go - ri ro - ži - ce eve - ti - jo, son - ce jih o -
 gre - va, vir - ě - ki jih po - ji - jo; na ze - le - ni go - ri ku - ka ku - ka
 vi - ca in si v vir - ě - kih gle - da drob - na, ĉr - na li - ca.

Konec.

mf *mp*

Na ze - le - ni go - ri jel - či - ca sa - me - va, son - če - ce pre -

mr - le ve - je ji o - gre - va, na ze - le - ni go - ri ro - ži - ce cve -

p *Od začetka do konca.*

ti - jo, na ze - le - ni go - ri le - pi dne - vi spi - jo.

51. Kaj veseli bi ne peli.

Zbor iz opere »Prodana nevesta«.

Bedřich Smetana.

Zivo.

mf

1. Kaj ve - se - li bi ne pe - li, kaj ve -
2. Kdo li ve, če še ve - se - li, kdo li

piu f

1. se - li bi ne pe - li, do - kler Bog nam
2. ve, če še ve - se - li pro - sla - vi - mo

meno f

1. zdrav - je da, zdrav - je da, do - kler Bog nam zdrav - je da,
2. praz - nik ta, praz - nik ta, pro - sla - vi - mo praz - nik ta,

1. zdrav - je da, do - kler Bog nam zdrav - je da, zdrav - je da.
2. praz - nik ta, pro - sla - vi - mo praz - nik ta, praz - nik ta.

52. Predpustna.

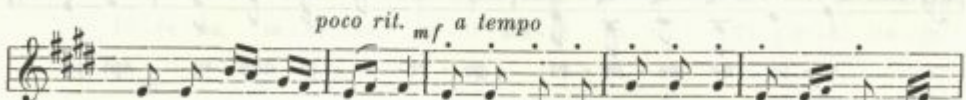
Belokrajinska narodna.

Poredno.

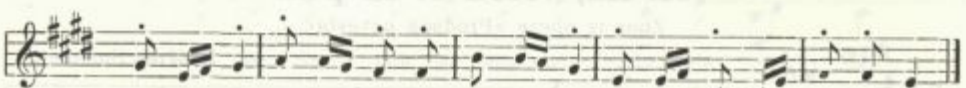
Pe - tr, še - tr, ko - ko - šar, go - ni mu - he pod ko - tar, pod ko - ta - rom

ni - ko - gar, sa - ma mu - ha i ko - mar. Ko - mar z mu - hom ple - še,

da se zem - lja tre - se. Pe - tr, še - tr, ko - ko - šar, go - ni mu - he

pod ko - tar, pod ko - ta - rom ni - ko - gar, sa - ma mu - ha i ko - mar.

53. Ja posejah lan.

Srpska narodna.

Priredil Luka Kramolc.

Umereno.

1. Ja po - se - jah lan,
2. Ja i - šču - pah lan,
3. Ja iz - va - dih lan,

- baš na I - vanj - dan!
- baš na I - vanj - dan!
- baš na I - vanj - dan!

1. Ja po - se - jah lan,
2. Ja i - šču - pah lan,
3. Ja iz - va - dih lan,

- baš na I - vanj - dan!
- baš na I - vanj - dan!
- baš na I - vanj - dan!

1.-3. Ka - ra - la me, ka - ra - la me I - va - no - va maj - ka, maj - ka.

54. Igra »Most«.

Črnomelj — Bela Krajina.

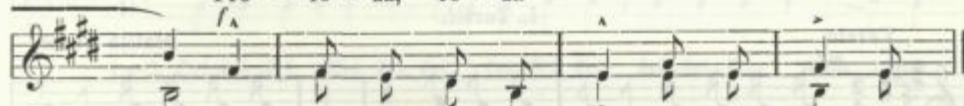
(Dva zbora A-B.)

Priredil M. Tomc.

Veselo-šaljivo. $\text{♩} = 120$.

A Al' je kaj tr-den ta vaš must, al' je kaj tr-den ta vaš must?
 B Al' tr-den, tr-den ka-kor kust, al' tr-den, tr-den ka-kor kust.
 A Iz če-sa ste ga zi-da-li, iz če-sa ste ga zi-da-li?
 B Iz zla-ta, sre-bra de-la-li, iz zla-ta, sre-bra de-la-li.
 A Al' ko-mu ste ga pó-kra-li, al' ko-mu ste ga pó-kra-li?
 B Naš'-mu go-spo-du žu-pa-nu, naš'-mu go-spo-du žu-pa-nu.
 A Mi smo nje-go-vi kme-ti-či, mi č'mo go-spo-du pó-ve-dat.
 B Vi ste drž-lji-va gó-spo-da, kaj nam mi-te da-je-te?
 A Al' č'te nas pu-stit tri-krat skuz, al' č'te nas pu-stit tri-krat skuz?
 B Al' kaj za sa-bo vo-di-te, al' kaj za sa-bo vo-di-te?
 A Mi te de-kle-ta vo-di-mo, ki be-le gvan-te no-si-jo.
 B Al' poj-te, poj-te tri-krat skuz, zdig-ni-te gor vi-sok' ro-ké!

Pre-ro-ža, ro-ža

Pre-ro-ža, ro-ža brun-ka je na-ša!

55. Kovaču.

Stevan V. Popović.

M. Topalović.

Veselo.

1. Hej ko-va-ču, kuc-ni bo-lje, da za-je-či na-ko-vanj,
 2. U mla-do-sti ko se mu-či, u sta-ro-sti u-ži-va;

1. gvožđe mo-raš po-ku-ca-ti, a-ko ho-ćeš što o-danj'.
 2. do-bar ko-vač ko-vom svo-jim se-bi sre-ču sa-ki-va.

1. Dok je vre - lo, u - dri, kuj,
2. Za - to u - dri, za - to kuj,

1. Dok je vre-lo, u-dri, kuj, i če-ki-čem po-kuc-kuj;
2. Za-to u-dri, za-to kuj, svo-ju sre-ću po-kuc-kuj;

1. i če - ki - čem po - kuc - kuj!
2. svo - ju sre - ću po - kuc - kuj!

1. dok je vre-lo, u-dri, kuj, i če-ki-čem po-kuc-kuj!
2. za-to u-dri, za-to kuj, svo-ju sre-ću po-kuc-kuj!

56. Velikonočna.

L. Turšič.

Matija Tomc.

Veselo.

mf

1. Ma - či - ce ob vo - di! Kaj, ve - li - ka noč, že pri - šla do na - ših
2. Kaj pa mi ti da - li bo - mo za spo - min? Du - ši - ce vse či - ste

1. boš po - hlev - nih koč? Kaj boš kaj pri - ne - sla svo - jim malč - kom
2. kot je sneg pla - nin. Vze - mi jih in ču - vaj skrb - no in zve -

Malo zadrži.

p

1. v dar? Pi - ru - hov, po - ti - čie, hre - na nam ni - kar!
2. stó, k Je - zu - su jih vo - di, k an - ge - lom v ne - bo.

57. Ena ptička priletela.

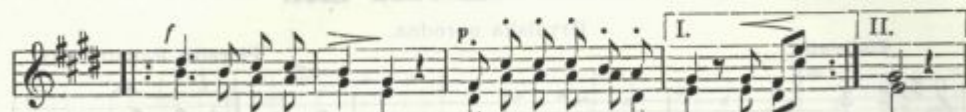
Slovenska narodna.

Priredil C. Pregelj.

Z občutkom.

1. E - na ptič - ka pri - le - te - la, e - na drob - na pti - či - ca, in je
 2. O po - mla - di je za - pe - la, ko bo gne - zdo sple - ta - la, ko bo

1. prav le - po za - pe - la, e - na drobna pti - či - ca, in je - ca.
 2. trav' - ca ze - le - ne - la, ze - le - ne - la li - pi - ca, ko bo - ca.

Zivahno.

- 1.—2. Čri, čri, čri, čri, čri, čri, čri, čri, čri, čri, čri, drob - na

- 1.—2. pti - či - ca, pti - či - ca, čri, čri, čri, -ca.

58. Pozdrav Gorenjski.

A. Praprotnik.

Stanko Premrl.

Nekoliko počasi.

1. Pozdravljam te, go - renjska stran, in te - be, Bled, ši - ro - ko znan! Snež -
 2. Pozdravljen bo - di, go - spo - dar Tri - glav, ki - pe - či moč - ni var! Pla -
 3. O - to - ka mi - la cer - kvi - ca, ne - bes Kralji - ca in go - spa, lju -
 4. In še enkrat go - renjska stran in ti, o Bled, ši - ro - ko znan! Snež -

1. ni - kov si - vih mno - ži - ca, pri - srč - no bod' po - zdrav - lje - na!
 2. ni - ne rož - no ven - ča - ne, bo - di - te mi po - zdrav - lje - ne!
 3. be - zni pol - na, usmi - lje - na, po - niž - no bod' po - zdrav - lje - na!
 4. ni - kov si - vih mno - ži - ca, pri - srč - no bod' po - zdrav - lje - na!

59. Jednu sem ružu 'mel.

Hrvatska narodna.

Privedil Rudolf Matz.

Moderato.
mf

1. Je - dnu sem ru - žu 'mel, pak sem ju zgu - bil, je - dnu sem
 2. Ro - ži - ca cr - ve - na, daj mi se ja - vi, ro - ži - ca
 3. Bol - še te ču - val bum, na sr - cu no - sil, bol - še te

1. ru - žu 'mel' pak sem ju zgu - bil, zgu - bil.
 2. cr - ve - na, daj mi se ja - vi, ja - vi.
 3. ču - val bum, na sr - cu no - sil, no - sil.

60. Himna kraljevine Jugoslavije.

J. Dorđević — A. Mihanović — S. Jenko.

Veličastno. M. M. $\frac{1}{4}$ = 84.

D. Jenko — J. Runjanin.

Bo - že prav - de, Ti što spa - se od pro - pa - sti do sad nas,

čuj i od sad na - še gla - se i od sad nam bu - di spas!

Le - pa na - ša do - mo - vi - no, o j ju - nač - ka zem - ljo mi - la,
sta - re sla - ve dje - do - vi - no, da bi va - zda

II. $\text{♩} = 120.$

čast - na bi - la! Na - prej, za - sta - va Sla - ve, na boj, ju - na - ška

kri! Za bla - gor o - čet - nja - ve naj pu - ška go - vo - ri!

Odložno. $\text{♩} = 84.$

Bo - že spa - si, Bo - že hra - ni na - šeg kra - lja i naš rod!
Kralja Pe - tra, Bo - že, hra - ni mo - li Ti se sav naš rod!

61. Dunave, Dunave!

Narodna iz Vojvodine.

Odriješito.

Prirredil Zlatko Špoljar.

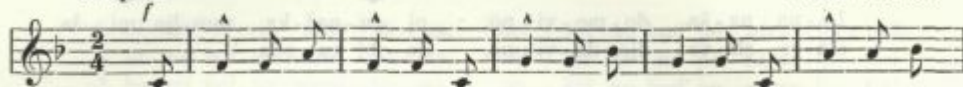
1. Du - na - ve, Du - na - ve, ti - ha vo - do hla - dna,
2. Što će - kaš, što mi - sliš, te se ne raz - li - ješ?
3. Da o - rem, da si - jem pše - ni - cu bje - li - cu.

1. Du - na - ve, Du - na - ve, ti - ha vo - do hla - dna.
2. Raz - lij se, na - to - pi po - lja i li - va - de.
3. Nek ni - kne, nek ra - ste, nek br - zo sa - zo - ri.

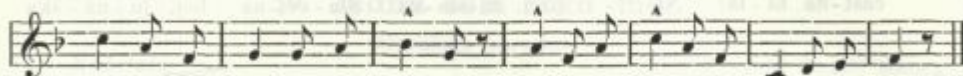
62. Kovač.

A. Perne.

Anton Nedvěd.

Krepko.

1. Po - slu-šam ko - va - ča, ki klad'-vo o - bra-ča, ko tol - če, se
2. Pri vro - či tam pe - či, kjer o - genj ža - re - či, že - le - zo raz -
3. In meh pa za - pi - še, vse i - skre po - bri - še, ko - vač pa pri -

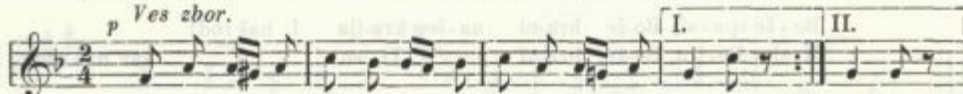

1. kre-ga, da da - leč se zle - ga: bun-ka-ti, bun-ka-ti noč i - no dan.
2. ta - ja, ko - vač tam raz - sa - ja: bun-ka-ti, bun-ka-ti moč - ni ro - pot.
3. ti - ska, da kri - žem se bli - ska: bun-ka-ti, bun-ka-ti je - klo tr - do.

63. Mila moja.

Hrvatska narodna.

Priredil L. Kramole.

*Živo in nežno.**p Ves zbor.*

1. Mi - la mo - ja, mi - la mo - ja, gdje si si - noć bi - la? bi - la?
2. Mi - la mo - ja, mi - la mo - ja, što si tam ra - di - la? di - la?
3. Mi - la mo - ja, mi - la mo - ja, ko - me si jih da - la? da - la?

*Počasneje.**Sopran solo.*

1. Maj - ko mo - - ja, u ba - šči sam bi - - la,
2. Maj - ko mo - - ja, ru - ži - ce sam bra - - la,
3. Maj - ko mo - - ja, bra - ci sam ih da - - la,

*Zbor.**mf*

1. Maj - ko mo - - ja, u ba - šči sam bi - la.
2. Maj - ko mo - - ja, ru - ži - ce sam bra - la.
3. Maj - ko mo - - ja, bra - ci sam ih da - la.

64. Kralj Matjaž.

Vida Jerajeva.

Al. Sonc.

1. Kralj Ma - tjaž, ju - nak slo - ven - ski, Kralj Ma - tjaž, ki v go - ri spi,
 2. Mi - li - jon vo - ja - kov i - ma, vsi krog nje - ga zbra - ni so.
 3. Jaz pa se - dem na ko - nji - ča in po - ja - ham v go - ro to,

1. strašne si - ve br - ke i - ma, dol - ge ce - le va - tle tri.
 2. Ra - di bi se voj - sko - va - li, pa pre - več za - spa - ni so.
 3. in po - cu - kam Kralj Ma - tja - ža za mu - šta - ce in bra - do.

65. Lipa.

Miroslav Vilhar.

Davorin Jenko.

Mirno.

1. Li - pa ze - le - ne - la je tam v di - še - čem ga - ju,
 2. Pti - či - ce je mi - lje - na v sen - či - co va - bi - la;

1. s cvet - jem me po - si - pa - la, d'jal sem, da sem v ra - ju.
 2. ka - dar le - žal sem pod njo, me je o - hla - di - la.

1. Ve - je raz - te - za - va - la k ne - bu je vi - so - ko,
 2. Zdaj pa že je, re - vi - ca, sko - raj o - ve - ne - la,

1. me - ni pa je do sr - ca se - ga - la glo - bo - ko.
 2. cvet - je, list - je ljub - lje - no zi - ma je od - vze - la.

66. Pojdimó spat.

Karel Širok.

Vinko Vodopivec.

Lahko zibajoče.

pp sa - njat o bož-jem
 Poj - di - mo spat, le - pe sa - nje sa - njat

kra - ju, o sve-tem ra - ju. *Prisrčno.*

p o bož-jem kra - ju, o sve-tem ra - ju. Ma - ti Ma - ri - ja

*ritard.**a tempo*

mf po ra - ju ho - di, mi - le - ga Je - zušč - ka za roč - ko

ritard. *a tempo*

in ro - ži - ce eve-

f vo - di. Pred njima angelčki po - jo, za njima ro - ži - ce eve-

to, *più mosso*

nad nji - ma žvr-go-

to, nad nji - ma ptič - ki žvr - go - le, nad nji - ma ptič - ki

le, *Mirneje.* ta - ko le-po,

le-po, ta - ko slad-ko,

žvr - go - le ta - ko le-po, ta -

ko slad-ko, da nam pre - su - ne - - - jo sr - ce.

67. Sedela tužna grlica.

Istrska narodna.

Priredil Saša Šantel.

Allegro moderato.

1. Se - de - la tu - žna gr - li - ca, se - de - la tu - žna
2. Na su - hem driv - cu kraj vr - ha tu - žno je glav - cu
3. Be - la je kril - ca spu - šča - la, o - na se je tu - žna

1. gr - li - ca, } o j ne - na ni - na, traj naj - naj, { se de - la tu - žna
2. sklanja - la, } tu - žno je glav - cu
3. ža - li - la, } o - na se je tu - žna

1. gr - li - ca. } Traj - na - ni - na, traj - na - na.
2. skla - nja - la.
3. ža - li - la.

68. Jutrnica.

A. M. Slomšek.

Priredil L. Kramole.

Krepko.

1. Dobro jutro, fantje, vsta - jaj - te! Vstajaj - te, de - kle - ta in že - ne.
Le - po mlado ju - tro vas bu - di, s stolpa ju - tr - ni - co že zvo - ni.
2. Pti - či - ce pod nebom le - ta - jo, niz - ko se na drevje use - da - jo.
Zvrgo - li - jo pesem ju - tra - njo, nam pa dobro ju - tro vo - šči - jo.

1.—2. Tra-la-la-la-la, tra-la-la-la-la, tra-la-la-la-la-la, tra-la-la-la-la.

1. Le-po mla-do ju-tro vas bu-di, s stolpa ju-tr-ni-co že zvo-ni.
2. Žvr-go-li-jo pe-sem ju-tra-njo, nam pa dobro ju-tro vo-šči-jo.

69. Božična.

Primorska narodna.

Priredil E. Adamič.

Mirno.

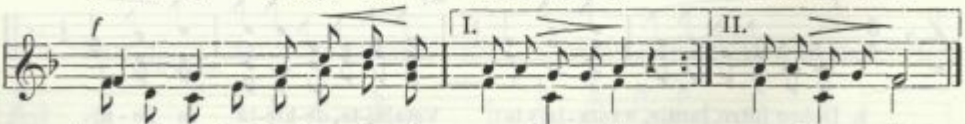
1. Sreč-na si štal-ca ti be-tle-hem-ska, druž-ba ne-be-ška pri
2. Sreč-ne ste ja-sli ve be-tle-hem-ske, De-te-ce rev-no na
3. Sre-čen si člo-vek, ti-sočkrat sre-čen, Je-zus pre-bi-va pri

1. in če-prav po-dr-ta, vse-po-vsod od-pr-ta,
2. Če tu-di le-se-ne, sred zi-me le-de-ne,
3. Če tu-di si re-ven, po-mo-či po-tre-ben,

1. te-bi sto-ji; in če-prav po-dr-ta, je od-pr-ta,
2. sla-mi le-ži. Če tu-di le-se-ne, so le-de-ne,
3. te-bi vsak dan. Če tu-di si re-ven, si po-tre-ben,

1. no-tri se še Kralj ro-di-ti ne bo-ji. -di-ti ne bo-ji.
2. no-tri se Zve-li-čar Jezus sam rodi. Jezus sam ro-di.
3. v du-šo tvo-jo se Zve-li-čar na-se-li. -li-čar na-se-li.

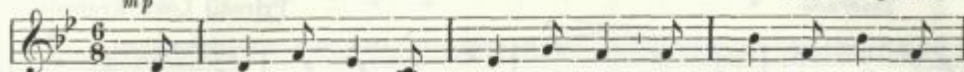

1. no-tri se še Kralj ro-di-ti ne bo-ji. ne bo-ji.
2. no-tri se Zve-li-čar Je-zus sam ro-di. sam ro-di.
3. v dušo tvo-jo se Zve-li-čar na-se-li. na-se-li.

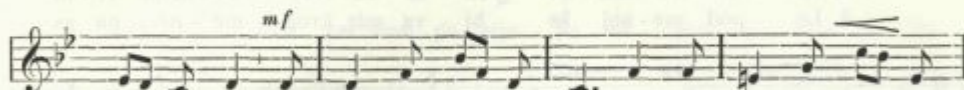
70. Sveta noč.

Mirno.
mp

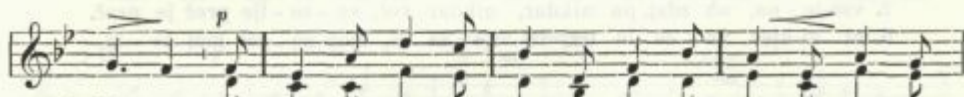
Gustav Ipavec.

1. Pri - šla je le - pa sve - ta noč, ki da - la nam je
2. Oj, an - gel - ci se tam vr - ste, ve - se - li gla - si
3. Ro - je - no bož - je De - te - ce, po - vi - to si v ple-

1. vsem po - moč; je le - pa in ve - se - la, ko zar - ja raz - svet-
2. se gla - se; Bo - gu bod' sla - va več - na, ra - duj se zem - lja
3. ni - či - ce; po - bož - no Te ča - sti - mo in sr - ca Ti 'zro-

1. lje - na.
2. sreč - na. } Po - zdrav - lje - na bod' ve - ko - maj, ti sve - ta noč, oj
3. či - mo. }

- 1.-3. slad - ki raj, ti sve - ta noč, oj slad - ki raj, oj slad - ki raj!

71. Kje so tiste stezice.

Mirno, z občutkom.

Koroška narodna.

Priredil Zdravko Švikaršič.

1. Kje so ti - ste ste - zi - ce, k' so vča - sih bi - le, zdaj pa
2. Bom gr - mov - je po - se - kal, tra - vi - ce po - žel, bom na-

1. ra - ste gr - mov - je in ze - le - ne tra - ve. Zdaj pa -ve.
2. re - dil ste - zi - ce, ki so vča - sih bi - le. Bom na -le.

72. Ko ptičica sem pevala.

Koroška narodna.

Priredil Luka Kramolec.

Zmerno.

1. Ko pti - či - ca sem pe - va - la, sem slad - ke sa - nje
 2. Cve - te - la sem ko ro - ži - ca v ne - be - škem vr - tu
 3. Le pod me - noj še bi - va mir, krog me - ne pa ga

1. sa - nja - la. Oh zdaj, pa nikdar, nikdar več, ve - se - lje preč je preč.
 2. vsa - je - na, oh zdaj, pa nikdar, nikdar več, ve - se - lje preč je preč.
 3. ni ni - kjer. Sr - ce le tja, le tja že - li, kjer an - gel moj le - ži.

73. Slovenac, Srb, Hrvat.

Besede D. Boranića.

F. S. Vilhar.

Oduševljeno.

Iz brat-skog za - gr - lja - ja po - le - ti pje - smo sve - ta, iz -

ne - si sre - ču ra - ja pred li - ce cije - log svi - je - ta. Tri

svije - tla sa - da sta - še u je - dan pla - men sja - t, kad de - sni - cu si

da - še Slo - ve - nac, Srb, Hr - vat. Od - nji - ha - la nas jed - na slo -

Enoglasno, s krepkim poudarkom.

bo-de želj - na ma - ti i pla - ka - la je bijed - na sa ko - bi, što je

pra - ti. Gdje još smo po - cije - pa - ni dok rop - stvo ti - šti

nas. Al' na - či lijek toj ra - ni: To za - vjet nam i spas. Od

ra - ni: To za - vijet nam i spas! Od snje - žno - ga Tri - gla - va do div - no -

ga Bal - ka - na, toj maj - ci pu - će sla - va i zo - ra

no - vog da - na. U mra - ku ne - će za - lit, već sun - ce će joj

sjat, što pr - vi će za - pa - lit Slo - ve - nac, Srb, Hr -

vat! Slo - ve - nac, Srb, Hr - vat, za u - vijek brat i brat.

74. Oj Hrvati, oj junaci.

V tempu koračnice.

Břiza.

Oj Hr - va - ti, oj ju - na - ci, haj - de - mo! Sa - mo na - pred,

u - dri na - ši, to - pe dušman nek iz - ba - ci, nek nas

pa - kla va - trom pla - ši, nek nas pa - kla va - trom pla - ši!

Sto mi ka - ži - te, neg vo - ja - ci! Mi se pa - kla ne bo -

ji - mo, mi Hr - va - ti svi ju - na - ci la - ko smr - ti

pr - ko - si - mo, ta - ko sv'jet nas po - zna du - go.

Na - pred da - kle, u - dri na - ši: Nek u bu - banj sla - va bu -

ba, pu - šku hva - taj, sab - lju pa - ši, pu - ška

si - ja, sa - blja lju - ba, r - đū sa - mo smrt u - pla-

Od početka koračnice do konca.

ši, ne Hr - va - ta, u - dri na - ši.

75. Bože pravde.

Dordević Jovan.

Veličastno.

Davorin Jenko.

1. Bo - že prav-de, Ti što spa - se od pro - pa - sti do - sad nas,
2. Iz mrač - no - ga si - nu gro - ba na - še kru - ne no - vi sjaj.

1. čuj i ot - sad na - še gla - se i ot - sad nam bu - di spas!
2. Na - sta - lo je no - vo do - ba, no - vu sre - ću, Bo - že, daj!

1. Moć - nom ru - kom vo - di, bra - ni bu - duć - no - sti na - še brod!
2. Kra - lje - vi - nu na - šu bra - ni, pet - ve - kov - ne bor - be plod!

1. Bo - že, spa - si, Bo - že, hra - ni na - šeg Kra - lja i naš rod!
2. Kra - lja Pe - tra, Bo - že, hra - ni, mo - li Ti se sav naš rod!

1. Bo - že, spa - si, Bo - že, hra - ni na - šeg Kra - lja i naš rod!
 2. Kra - lja Pe - tra, Bo - že, hra - ni, mo - li Ti se sav naš rod!

1.

Rešil si nas, Bog pravice,
 iz pogube že poprej,
 sliši vdane naše klice,
 bodi varuh nam še slej!
 Za krmilom Tvojim plovi
 ladja varno nam povsod,
 Bog, ohrani, blagoslovi
 kralja Petra in naš rod!

2.

Sinil iz temin je grobnih
 naše krone nov sijaj,
 v svitu zarij novodobnih
 srečo novo, Bog nam daj!
 Kraljevino našo brani,
 bojev petstoletnih plod:
 kralja Petra, Bog, ohrani,
 prosi vroče ves naš rod!

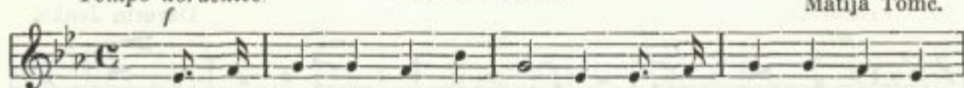
Slovensko besedilo odobrilo ministrstvo za prosveto z odlokom IV. šte. 2091 z dne 21. aprila 1989.

76. Mi jadranski smo stražarji.

Tempo koračnice

M. Grošljeva.

Matija Tome.

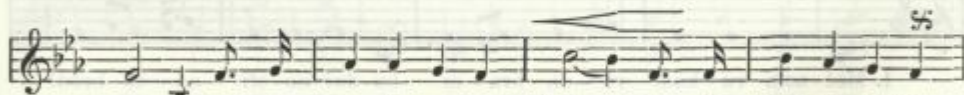
Mi ja - dran - ski smo stra - žar - ji, na - še - ga mor - ja ču -

var - ji, do - mo - ljub - je naš je brod, vo - di ga naj - mlaj - ši

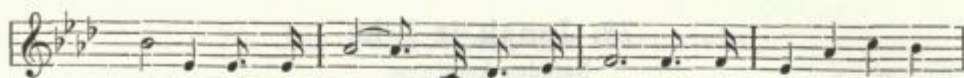
rod. Mi ja - dran - ski smo stra - žar - ji, na - še - ga mor - ja ču -

var - ji, sve - ta nam je vsa o - bal, ljub in drag nam slednji

val. Če so - vrug se kdaj pri - ka - že, str - ne - mo se v mlade
 ra - ste - mo še ma - lo, bo za - res in ne za

stra-že, v boj za mor - je, na - ra - ščaj, Ja - dran naš bo ve - ko -
ša - lo kri bo srč - no vsak stra - žar dal za mor - je na - še

maj; v boj za mor - je, na - ra - ščaj, Ja - dran naš bo ve - ko -
v dar, kri bo srč - no vsak stra - žar dal za mor - je na - še

Da capo al ♩ e poi Coda ff

maj. Ko do - v dar. val, ljub in drag nam sled - ni val.

77. Cvetke in žarki.

Valčkov tempo.

Radan.

Matija Tomc.

1. Ra - de bi spa - le cvet - ke za - spa - ne, da bi sa -
2. Tež - ko so vsta - le cvet - ke za - spa - ne, kot bi ne
3. Kaj ste že vsta - li ter nas vzbu - di - li, mar bi še

1. nja - le sa - nje le - pe. Son - ček pa vstal je,
2. zna - le, da je že dan. Z ro - so mo - či - le
3. spa - li tam za go - ro. Ra - de bi spa - le

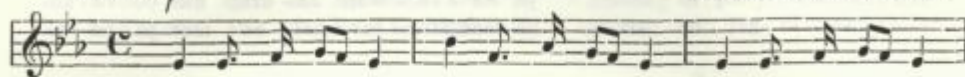
1. vi - del za - span - ke, žar - ke po - slal je cvet - ke bu - dit.
2. li - ste so než - ne in pa je - zi - le žar - kom so se.
3. cvet - ke më za - le, da bi sa - nja - le sa - nje le - pe.

78. Junak iz Like.

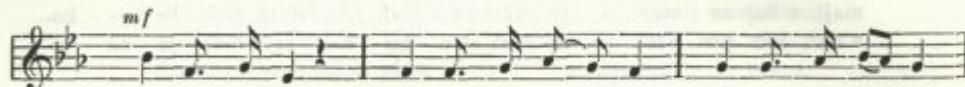
Narodna koračnica.

Korakoma.

Priredil Luka Kramole.

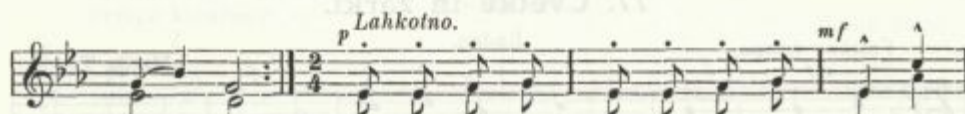
1. Ka - no mi go - ra, ka - no Ve - le - bit, go - lem sam tje - lom,
2. Go - ra me hra - ni, na no - ge di - že, bla - go si pa - sem,

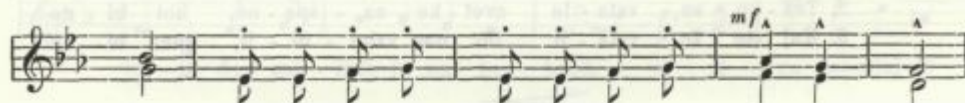
1. du - šom sam jak, ne - ka sam si - ro - mak, ne - ka sam tre - bit,
2. te - žam si têg; bi - stro da - le - ko o - ko mi si - že,

1. zdrav - lji - ce buj - no, čist mi je zrak. Ju - nak sam iz
2. glas mi do - hva - ća de - ve - ti brieg. Ju - nak sam iz

1. Li - ke! Na o - ba - li, na vr - bo - vih tan - či -
2. Li - ke! Ne boj mi se, se - ko mo - ja mi - le -

1. čih i - gra - ju se pri - ve - za - ni čam - či - či,
2. na, je - ze - ra éu pre - bro - di - ti ze - le - na,

1. po - vje - ta - rac o - dni - o jim je - dri - la,
2. od - ve - šću te na - šoj mi - loj ku - či - ci

1. se - ki - na se ka - tar - či - ca pre - lo - mi - la.
2. na ja - stu - cih na me - ka - noj ru - či - ci!

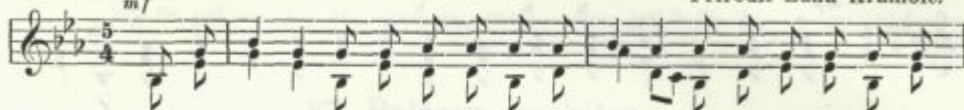
79. Jaz pa pojdem na Gorenjsko.

Veselo, ne prehitro.

Slovenska narodna.

Melodija v altu.

Priredil Luka Kramolc.

1. Jaz pa poj-dem na Go-renj-sko, jaz pa poj-dem na Go-renj-sko, jaz pa
2. Nobe-den drug ne poj-de z ma-no, nobe-den drug ne poj-de z ma-no, nobe-den
3. Skrepeljč-ki bo pot ka-za-la, skrepeljč-ki bo pot ka-za-la, skrepeljč-
4. S kljunčkom mi bo pre-pe-va-la, s kljunčkom mi bo pre-pe-va-la, s kljunčkom

1. poj - dem na Go - renj - sko, gor na Gor - nje Šta - jer - sko.
2. drug ne poj - de z ma - no, ka - kor drob - na pti - či - ca.
3. ki bo pot ka - za - la, s per - jem sen - co de - la - la.
4. mi bo pre - pe - va - la, krat - ke ča - se de - la - la.

80. Vrabčeva.

Gibčno.

mf

Matija Tomc.

- 1.-2. Vra - bec po - je živ, živ, živ, hva - la Bo - gu, še sem živ!

1. To - da bi - ti v ta - ki re - vi kot so tr - di zim - ski dne - vi,
2. Še par te - dnov, pa od - ki - ma ta sko - pu - ška star - ka zi - ma.

1. raj - ši sem na ce - sti ka - men, raj - ši bo - di vse - ga a - men.
2. Sneg iz - gi - ne z na - ših polj, pa bo je - sti spet do - volj.

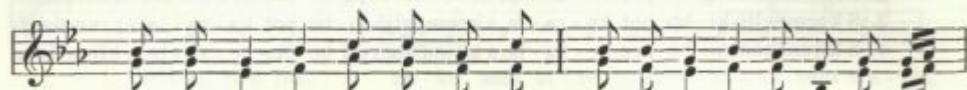
Po vsaki kitici se namesto besedila poje cela melodija na zlog »živ, živ« i. t. d.

81. Visoki rej pod lipo.

Koroška narodna iz ziljske doline.

Veličastno.

Priredil Luka Kramole.

Bog nam dej en do - ber čes¹, ta pr - vi rej² za - če - li smo.

Kdor je z Bo - gom, Bog je ž njim, sam Je - žiš je Ma - ri - jin sin, sam

*Malo zadržati.**Lahno in veselo.*Je - žiš je Ma - ri - jin sin. Te - kaj³ da smo za -

če - li, še ne - hat ne b' mi sme - li. Dra - ši - ce so

le - pa ves, k' je pob - čev no - tri glih z'an ples. Pr'

Zi - lji rož'-ce ra - ste - jo, po - zi - mi noj po - le - ti, kdor

ho - če rož'-ce tr - ga - ti, mo - re jet'⁴ k Zi - lji po - nje, kdor¹ čas, ² raj, ³ komaj, ⁴ iti.

Malo zadrži.

ho - če rož' - ce tr - ga - ti, mo - re jet' k Zi - lji po - nje.

82. Polževa snubitev.

Slovenska narodna.

Priredil L. Kramole.

Veselo.
mf

1.—6. Ci-gu,

1. Ka - ko se pol - že - ku mu - di, le kam, le kam ta - ko hi - ti?
2. Pa sre - čal ga je pe - te - lin, ki ne - sel je pše - ni - co v mlin.
3. »Kam greš, gr - do - ba sli - na - sta, kam greš, gr - do - ba sli - na - sta?«
4. »Se že - nit grem, se mi mu - di, tja k mli - nar - je - vi hčer - ki - ci.«
5. »Saj je še me - ni ne da - jo, ki i - mam rde - čo ka - pi - co.«
6. »Ki i - mam rde - čo ka - pi - co, ki i - mam v re - pu sab - lji - co.«

} Ci-

1.—6. di - gu, mi - gu, ci - gu, di - gu, mi - gu rom - pom - pom.

1.—6. gu, di - gu, ci - gu rom - pom - pom.

83. Nagajivka.

Fran Albrecht.

Martin Železnik.

Živahno.

1. Me - sec zve - zde pa - se, pa mu je dolg čas, z me - gla - mi i -
2. Zve - zdi - ca je zla - ta, jaz pa ne - kaj vem; kdor mi jo pri -

Nekoliko počasneje.

1. gra se, ti - ho zre na nas. Da bi jaz bil me - sec, zve - zdo bi u -
2. ne - se, pre - cej to mu dem! Če bi jaz po - za - bil, zve - zda mu po -

mf *ritard.*

1. jel, na zem - ljo bi zle - tel in se - boj jo vzel.
2. ve; a - ko o - na no - če, naj po dru - go gre!

84. Je ptič'ca priletela.

Slovenska narodna.

Veselo.

Pruredil Luka Kramolec.

mf

1. Je ptič'-ca pri - le - te - la z de - že - le ju - tro - ve; pre-
2. Pše-nič-no r'me-no klas - je je Je - zu - sa te - lo, pri-
3. Tud' sladka vin-ska tr - ta je Je - zu - so - va kri, pri-

f I. II.

1. le - po je za - pe - la od svi - ta sonč - ne - ga, pre - ga.
2. vsa - ki sve - ti ma - ši je gor povzdig - nje - no, pri - no.
3. vsa - ki sve - ti ma - ši se vsa iz - pre - me - ni, pri - ni.

85. Zbogom more!

Hrvatska narodna.

Lagano.

Pruredil Zlatko Špoljar.

Lagano.

1. Zbo-gom, mo - re, zbo - gom, po - lje, zbo - gom ro - dno mje - sto
2. O vi zvi-je - ri, kad ču - je - te, da je ži - vot moj do-

1. mo - je, sad po te - bi dru - gi lo - ve, a ja tu - žan bro - dim mo - re.
2. spi - o, mo - joj maj - ci do - gla - si - te: »Majko, u - mre tvoj Rad - mi - o!«

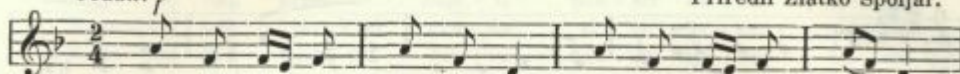
86. Čergo moja, čergice.

Ponešto veselo.

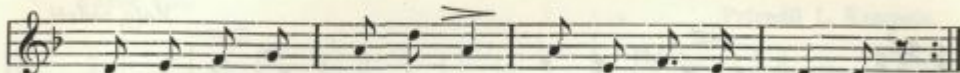
Narodna iz Bosne.

Jedan:

Priredil Zlatko Špoljar.

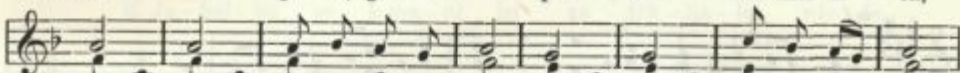
1. Čer-go mo-ja, čer-gi-ce od ča-da-va pla-tna,
Ve-li-ka-ški dvo-ro-vi, ne-po-mič-ne stje-ne,

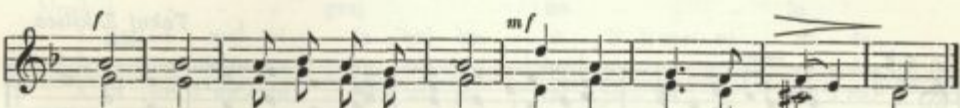
1. ti si me-ni ku-ći-ca sre-br-na i zla-tna.
a ti pra-tiš ci-ga-na ku-da-god se kre-ne.

Svi:

1.-3. Gu-di, gu-di, gu-da-lo po-vrh tan-kih ži-ca,

1.-3. Gu-di, gu-di, gu-da-lo po-vrh tan-kih ži-ca,

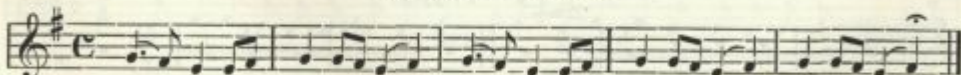
1.-3. u-sta su mi pre-pu-na sla-da-nih pje-smi-ca.

2. Moja živa vatrica
što mi čergo krasi,
svjetlacari veselo
nikad se ne gasi.
A plavkasti dimovi
u modrome zraku
motaju se, kupe se,
ko aveti u mraku. Gudi...

3. Vijenac slave ciganske,
porodica čila,
na najvećoj studeni
kočoperna bila!
Kad zaviju snijegovi
ja po njima gacam,
a kad sine proljeće,
a ja se razbacam. Gudi...

87. Oj, Ive!

Belokranjska narodna.

1. Oj, I-ve, k nam na kres! Oj, I-ve, k nam na kres, k nam na kres!
2. Sno-či si nam o-be-čal, sno-či si nam o-be-čal, o-be-čal,
3. da boš zna-mi kre-so-val, da boš zna-mi kre-so-val, kre-so-val.

88. Sedanji svet.

A. M. Slomšek.

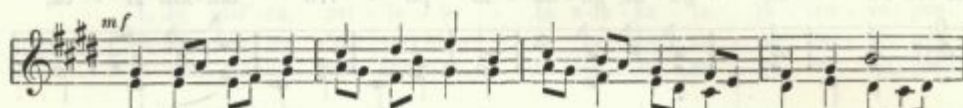
Matija Tomc.

Mirno.

1. Nas po - šte - nost za - pu - sti - la in od - kri - to - srč - nost spi,
 3. Zdaj res - ni - ca po - ko - pa - na in za - u - pa - nje no - ri,

Malo zadrži.

1. je po - bož - nost v kot se skri - la, za pra - vi - co po - ta ni.
 3. sramež - lji - vost je za - spa - na, in na ste - ni vest vi - si.

2. Zdaj lju - be - zen o - ma - gu - je, do - brot - lji - vost v je - či je,

Takoj 3. kitica.

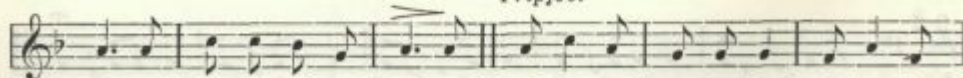
2. pra - va ve - ra z'lo vga - su - je, čed - nost pa za kruhom gre.

89. Grad se bijeli.

Medimurska narodna.

*Dostojanstveno.**pp**p*

1. Grad se bi - je - li pre - ko Ba - la - ti - na, grad se
 2. Po - kraj gra - da si - ve ov - ce pa - su, po - kraj
 3. Njih mi ču - va mla - da dje - voj - či - ca, njih mi

Pripjev.

1. bi - je - li pre - ko Ba - la - ti - na. Su - naj naj, su - naj naj, su - naj naj,
 2. gra - da si - ve ov - ce pa - su. Su - naj naj, su - naj naj, su - naj naj,
 3. ču - va mla - da dje - voj - či - ca. Su - naj naj, su - naj naj, su - naj naj,

1. su - naj naj, grad se bi - je - li pre - ko Ba - la - ti - na.
 2. su - naj naj, po - kraj gra - da si - ve ov - ce pa - su.
 3. su - naj naj, njih mi ču - va mla - da dje - voj - či - ca.

90. Belokranjsko narodno kolo.

Kakor kolo.

Privedil L. Kramole.

- 1.—3. I - - - graj ko - - - lo.
 1. I - gra v ko - lo ja - bol - ko, ja - bol - ko ru - de - če.
 2. Za - trk - ljaj se ja - bol - ko, ka - mor te - bi dra - go,
 3. Ja - bol - ko se k me - ni je za - trk - lja - lo rde - če,

- 1.—3. I - - - graj ko - - - lo.
 1. Rad i - mel bi ja - bol - ko, a - li k me - ni ne - če.
 2. sa - mo k te - mu ne trk - ljaj, ko - ga ni - maš ra - do.
 3. in pri - ne - slo me - ni je, tri pe - ha - re sre - če.

91. Konja jaše Kraljeviću Marko.

M. M. ♩ = 84.

Stara guslarska.

Privedil Vasilij Mirk.

- Ej! Ej!
 1. Ko - nja ja - še Kralje - vi - ću Mar - ko, sa svo - ji - jem sta - rijem ba - baj - kom.
 2. Bije - lu knjigu su - zama ob - lije - va. Pi - ta nje - ga sta - ri - na ba - baj - ko:
 3. Al' go - vo - ri Kralje - vi - ću Mar - ko: >Bora - ni te - bi, sta - ri - na ba - baj - ko,

- Ej! Ej!
 1. Kad su bi - li na drugom ko - na - ku, sti - že knjiga Kralje - vi - ća Mar - ka.
 2. >O moj sinko, Kralje - vi - ću Marko, ko - ja j' te - bi go - le - ma ne - vo - lja,
 3. bi - je - li su mi dvo - ri po - ha - ra - ni, mo - ja mi je lju - ba od - ve - de - na,

f *ritard.*

Ej! Ej!

1. Knji - gu šti - je Kra - lje - vi - ću Mar - ko.
 2. te ti knji - gu su - za - ma ob - lije - vaš?c
 3. od - ve - o je ca - re u Stam - bu - lec.

92. O pokladama.

Teksti pučke poezije.

Zlatko Grgošević.

Zivo.

f

Hej! — Da - nas su kar - ne - va - li! Hej! —

Sva - ki svo - ju ko - ku hva - li. Hej! — A ja

ja - dan ne - mam ni - šta: Hej! — I - mam sa - mo ta - njur

ze - lja! Hej! — Al' ću i - pak pje - vat od ve -

se - lja! Hej! — Hej! — Kar - ne - va - li!

93. Večerni zvonček.

Andante.

Kánon.

Anton Foerster.

1. 2.

Kak' pri - jet - no je na ve - čer, ko k po - čit - ku zvonček va - bi:

3. 4.

bim, bam, bom, bom, bim, bam, bom, bom, bim, bam, bom.

Opomba: Kánon je skladba, v kateri posnema nastopivši glas prejšnjega vestno od note do note.

94. Eripe me, Domine.

Dvoglasni kánon.

Jakob Gallus, * 1550, † 1591.

mf

E - ri - pe me, Do - mi - ne, ab i - ni-
E - ri - pe me, Do - mi - ne, ab

mi - cis me - - - is, ad te con - fu - gi, ad
i - ni - mi - cis me - - - is, ad te con-

te con - fu - gi: do - ce me fa - ce - re vo - lun - ta-
fu - gi, ad te con - fu - gi: do - ce me fa - ce - re vo - lun - ta-

tem tu - - - am, qui - a De - us me - us es tu, qui-
tem tu - - - am, qui - a De - us me - us es

a De - us, qui - a De - us me - us es tu.
tu, qui - a De - us, qui - a De - us me - us es tu.

[Reši me, Gospod, sovražnikov mojih, zatekam se k tebi: uči me izpolnjevati voljo tvojo, ker Bog moj si ti.]

95. Na ranilu.

Allegretto.

Narodna.

St. St. Mokranjac.

1. Po-ra-ni-le de-voj-ke,
2. Po-ra-ni-le na vo-du,
3. Al' na vo-di je-len-če, } Je-lo-le, Je-lo, do-bra de-voj-ko.

voj-ko. Ro-gom vo-du mu-ča-še, Je-lo-le, Je-lo,

Lento. A o-či-ma bi-stra-še.
do-bra de-voj-ko. Oj!

Vivo. f

Je - lo - le, Je - lo, do - bra de - voj - ko.

96. Zvonovi.

Veselo.

O. Župančič.

Matija Tomc.

f

Bim, bim, bim, bim, bim, bim, jaz dan zvonim, bim, bim, bim, bim, bim,

bim, na o - kna vsa tr - kam, bim, bim, bim, bim, bim, bim. Za-

p

span - ce bu - dim, bim, bim, bim, bim, bim, bim. Bam, bam, bam,

mf *p*

bam, bam, bam, jaz son - ca vam dam, bam, bam, bam, bam, bam,

mf *p* *mf*

bam, en pe - har za po - lje, bam, bam, bam, bam, bam, bam, en

p *f* *p*

pe - har za hram, bam, bam, bam, bam, bam, bam, ga dam, bam,

bam, za hram, bam, bam, ga dam, bam, bam, za hram, bam, bam, ga

Zadržuj. Kot sprva.

dam, bam, bam, za hram, bam, bam. Bom, bom, bom, bom, bom, bom, kje

tvoj je dom? Bom, bom, bom, bom, bom, bom. Kdor pot je iz-

gre - šil, bom, bom, bom, bom, bom, bom, jaz vo - dil ga

Zadržuj.

bom, bom, bom, bom, bom, bom, bom, na dom, bom, bom, bom, bom.

97. Poljece je že zeleno.

Zmerno.

Koroška narodna.

Vodilni glas v I. altu.

Privedil Luka Kramolc.

1. Po - lje - ce¹ je že ze - le - no, drev - je -
 2. Po - lje - ce je že ze - le - no, ro - ži -
 3. Na - gelj - ni ste vi fan - ti - či, li - li -

¹ polje.

1. ce¹ je raz-cve - te - no, ko se zju - traj gor zbu-
 2. ce so raz-cve - te - ne, to je pa en žlah - ten
 3. je ste vi de - kli - či, ro - žen - cvet le - po di-

1. drev - je - ce je raz-cve - te - no,
 2. ro - ži - ce so raz-cve - te - ne,
 3. li - li - je ste vi de - kli - či,

1. dim, moj ta le - dig stan ča - stim, ko se -stim.
 2. cvet, je po - do - ba mla - dih let, to je let.
 3. ši, če ga slan - ca ne u - mo - ri, ro - žen - ri.

98. Dolenjski furmani.

Slovenska narodna.

Priredil Matija Tomc.

Počasi.

1. Res lep - ših fan - tov na sve - tu ni, kot so do-
 2. Po be - lih ce - stah ho - di - jo in slad - ko
 3. Ve - čer - ja je pri - prav - lje - na, na mi - zo

1. kot
 2. in
 3. na

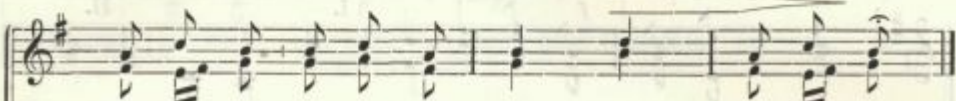
¹ drevje.

1. lenj - ski fur - ma - ni, kot so do - lenj - ski
 2. vin - ce vo - zi - jo, in slad - ko vin - ce
 3. je po - stav - lje - na, na mi - zo je po -

1. so do - lenj - ski fur - ma - ni, kot so do - lenj - ski
 2. slad - ko vin - ce vo - zi - jo, in slad - ko vin - ce
 3. mi - zo je po - stav - lje - na, na mi - zo je po -

1. fur - ma - ni, kot so do - lenj - ski fur - ma - ni.
 2. vo - zi - jo, in slad - ko vin - ce vo - zi - jo.
 3. stav - lje - na, na mi - zo je po - stav - lje - na.

1. fur - ma - ni, kot so do - lenj - ski fur - ma - ni.
 2. vo - zi - jo, in slad - ko vin - ce vo - zi - jo.
 3. stav - lje - na, na mi - zo je po - stav - lje - na.

99. Popotnica vojaška.

A. M. Slomšek.

Priredil Luka Kramole.

Korakoma.

mf

1. Le - ži, le - ži rav - no po - lje, po po - lji
 2. Po - stoj - te, mla - di fant - je vi, ka - mo ste
 3. Zdaj z Bo - gom, vsi pri - ja - te - lji, vi brat - je,

mf

1. be - la ce - sta gre, po ce - sti krep - ko sto - pa -
 2. se na - me - ni - li? Se ho - če - te po - dat od
 3. se - stre, sta - ri - ši. Na voj - sko gre - mo zdaj za

1. jo, pre - le - pi mla - di fant - je so.
 2. nas, ki lju - bi - mo iz sr - ca vas.
 3. vas, mo - goč - ni voj - vod kli - če nas.

100. Zbadljivka.

Zelo živahno.

Slovenska narodna.

Prisedil Emil Adamič.

Za - kla - la že - na ra - co, mo - žu je da - la ta - co, jej, le jej, pre -
 jej, le

lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš, le jej, le jej, pre - lju - bi mož, da
 jej, da de - bel boš, jej, le jej, da

mf

hi - tro de - bel boš. Za - kla - la je ko - pu - na, mo - žu je da - la

de - bel boš.

klju - na, jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da de - bel

Še

boš, le jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš.

boš, jej, le jej, pre - lju - bi mož, da de - bel boš.

go - sko je za - kla - la, mo - žu ko - sti je da - la,

f *Še* go - sko je za - kla - la, mo -

f *Še*

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš, le

žu ko - sti je da - la, jej, le jej, pre - lju - bi mož, da
go - sko je za - kla - la, mo - žu ko - sti je da - la,

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš, le

hi - tro de - bel boš, le jej, le jej, pre - lju - bi mož, da
jej, le jej, da de - bel boš,

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš, le

hi - tro de - bel boš, le jej, le jej, pre - lju - bi mož, da
jej, le jej, da de - bel boš,

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš. *Pohiteti.*

hi - tro de - bel boš. *ff*
Le
jej, le jej, da de - bel boš. *ff*

jej, le jej, pre - lju - bi mož, da hi - tro de - bel boš.

101. Slava Slovincem.

Zivo.

I. Virk.

Anton Hajdrih.

1. Naj vi - har - ja moč raz - sa - ja, hra - ste ce - pi, ska - le ta -
 2. Naj se svet ves zo - per - sta - vi, na - ro - du pra - vi - ce da -
 3. Za - to mi Slo - ve - n'je si - ni zve - sti svo - ji do - mo - vi -

1. ja, pa - he zem - lje naj zdro - bi; ven - dar ka - kor si - va
 2. vi in vko - va - ti ga že - li; sla - ve zo - ra bo sve -
 3. ni e - no sr - ce bo - di - mo! Če nam je lju - be - zen

1. ska - la sred vi - har - jev trd - no sta - la
 2. ti - la, zob ve - ri - ge raz - dro - bi - la, } več - na bo Slo - ven - cev
 3. ma - ti i - no slo - ga nas po - bra - ti,

1.—3. čast! Več - na, več - na, več - na bo Slo - ven - cev čast! Več -

1.—3. na, več - na, več - na bo Slo - ven - cev čast!

102. Uspavanka.

Mirno.

Matija Tomc.

1. Mir - no spa - vaj, de - te zla - to, Bog naj
 2. V te - bi son - ce sre - če si - je, v te - bi
 3. Do - kler v se - bi boš hra - ni - lo či - stost

1. te za - zib - lje v raj, z an - gel - ci na
 2. kli - je sto - le - pot, mi - lost bož - ja
 3. teh o - tro - škkih dni, ve - dno boš se

1. bož - jo tra - to poj - di se i - grat se - daj.
 2. na - te li - je, var - je an - ge - la pe - rot.
 3. na - po - ti - lo v sa - njah v raj, kjer Bog ži - vi.

103. Kolo.

Milka Hartmanova.

Hrvatski narodni napev,
harm. Marko Bajuk.*Zelo živahno.*

1. Oj, za - ple - ši - mo ko - lo, dra - ge to - var' - ši - ce, se - stra se - stri
2. Oj, na tra - ti je le - po, ker nam son - ce si - je in ker sr - če -

1. daj ro - ko, ur - ne so no - ži - ce! Naš je svet, naš je maj,
2. ce mla - do nam brezskrbno bi - je. Log in gaj ze - le - ni,

1. Ko - lo, ples in pet - je vmes sta draga nam, se -
2. In kot Dra - va sred do - brav se na - še ko - lo

1. si - je nam de - kli - ški maj. Ko - lo, ples in pet - je
2. mlado li - ce se sme - ji. In kot Dra - va sred do -

1. stri - ce, ko - lo, ples in pet - je vmes sta dra - ga nam, se - stri - ce.
2. vi - je, in kot Dra - va sred do - brav se na - še ko - lo vi - je.

1. vmes sta dra - ga, dra - ga nam, se - stri - ce.
2. brav se ko - lo, ko - lo na - še vi - je.

Konec hitreje.

1.—2. Ko - lo vi - je se. Oj!

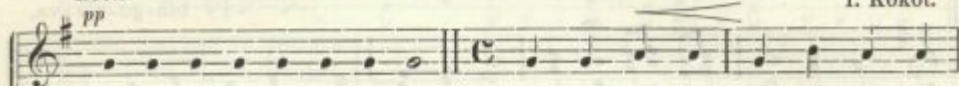
1.—2. In kot Dra-va sred do-brav se na - še ko - lo vi - je. Oj!

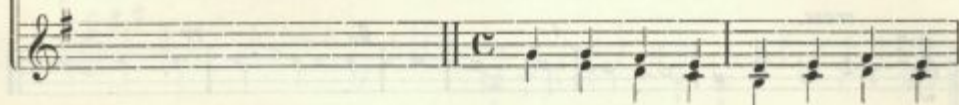
1.—2. Ko - lo vi - je se. Oj!

104. Nazveščanje mladoga leta.*Recit.*

I. Kokot.

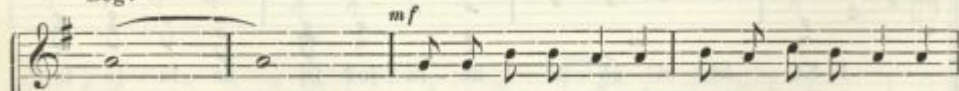
Fa-len I - sus i Ma - ri - ja! Na tom na - šem mla-dom le - tu:

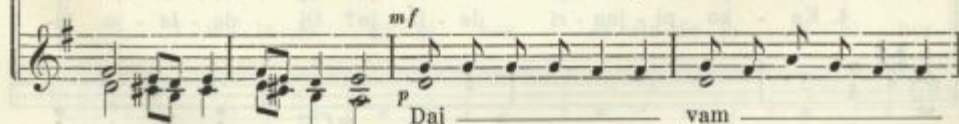
daj vam Bog, daj vam Bog: da bi bi - li zdra-vi i ve - se - li,

Bog! _____

tu - sti i de - be - li. Pu - ne šta - le bla - ga i ham - ba - re ži - ta.

Daj _____ vam _____

mf Daj ————— vam —————

Daj vam Bog! Daj vam Bog! Pu - ne ko - ce svi - nja i piv - ni - ce vi - na.

Bog! —————

Bog! —————

pp

Daj vam Bog, daj vam Bog! A bož - je - ga mi - ra ————— i bla - go - slo - va,

cresc. *f* *ff* *pp*

i bla - go - slo - va naj - vi - še! Daj vam Bog, daj vam Bog!
bla - go - slo - va

105. Kako delajo.

Primorska narodna.

Privedil Vasilij Mirk.

Saljivo, gibéno.

mf

1. Ka - ko ci - ga - ni de - la - jo? Oj de - la - jo ta -
2. Ka - ko čev - ljar - ji de - la - jo? Oj de - la - jo ta -
3. Ka - ko krč - mar - ji de - la - jo? Oj de - la - jo ta -
4. Ka - ko pi - jan - ci de - la - jo? Oj de - la - jo ta -

mf

1. ko: >Mam'-ca, daj - te pol - no vre - čo, bom po - ve - d'la
 2. ko: tam en ma - lo, tam en ma - lo, sa - mo da je
 3. ko: Na ta - blo s kre - do pi - še - jo, ko pla - ča - te, ne
 4. ko: v go - stil - ni vin - ce bum bum bum, do - ma pa gre na

1. vse za sre-čo.ε
 2. o - bu - va - lo. } Ta - ko mi de - la - jo, ho - ho, ta - ko mi de - la - jo!
 3. zbri - še - jo.
 4. rompom.

106. Jedna vrana gakala.

Zivo.

Zlatko Grgošević.

Je - dna vra - na ga - ka - la i po - lju ska - ka - la.

I - ma - la je du - gi nos, sa - sta - de je cr - ni kos.

Ka - da vi - dje
 Vra-no, vra-no, ga - či i po po - lju ska - či! Vra-no, vra-no,
 cr - ni kos du - gi ru - žni vra - nin nos, raz - lju - ti se kos,
 ga - či, i po po - lju ska - či! Vra-no, vra-no, ga - či
 na taj vra - nin nos. Dok je vra - na ga - ka - la
 i po po - lju ska - či!
 i po po lju ska - ka - la, za - le - tje se cr - ni kos
 pa od - gri - ze vra - ni nos. Iš, vra - no!

107. Išla Dunja.

Narodna iz Stenjeveca.

Umjereno.

Slavko Modrijan.

1. I - šla Du - nja ži - to žet. ——— I - šla Du - nja
 2. I - šla Du - nja u šu - mi - cu. ——— I - šla Du - nja
 3. I - šla Du - nja u cr - kvi - cu. ——— I - šla Du - nja

1. ži - to žet, za - bo - ra - vi sr - pa zet.
 2. u šu - mi - cu, za - bo - ra - vi sje - ki - ri - cu. } Ej Du - njo, ej Du - njo,
 3. u cr - kvi - cu, za - bo - ra - vi knji - ži - cu. }

1.—3. ej Du - njo, ej Du - njo! Ej Du - njo, Du - njo mo - ja, Du - njo, ja - go -
 ej

1.—3. do mo - ja; ej Du - njo, Du - njo mo - ja, Du - njo, ja - go - do mo - ja.
 ej

108. Veselja dom.

A. M. Slomšek.

Ponarodela,
priređil L. Kramole.*Gibeno.*

1. Pre - lju - bo ve - se - lje, oj kje si do - ma, oj
Po - vej, kje sta - nu - ješ, moj ljub - ček sr - ca, moj

2. Te i - ščem po po - lji, kjer rož' - ce eve - to, kjer
po lo - gu ze - le - nem, kjer pti - ce po - jo, kjer

1. kje si do - ma, oj kje si do - ma? } Po hri - bih, do -
ljub - ček sr - ca, moj ljub - ček sr - ca! }

2. rož' - ce eve - to, kjer rož' - ce eve - to, } Pa pti - ce ve -
pti - ce po - jo, kjer pti - ce po - jo. }

1. li - nah za ta - bo hi - tim, te vi - de - ti ho - čem, ob -
2. se - le in ro - ži - ce vse le 'ma - jo ve - se - lje za

1. je - ti že - lim, ob - je - ti že - lim, ob - je - ti že - lim.
2. mla - do sr - ce, za mla - do sr - ce, za mla - do sr - ce.

109. Vandrovč je privandrov.

Veselo.

Emil Adamič.

mf

Vandrovč je pri - van - drov s str - ga - no bi - sa - go.

mf

Van - drove, vandrovč je pri - vandrov s str - ga - no bi - sa - go.

Vandrovč je pri - van - drov s str - ga - no bi - sa - go. Vandrovč moj,

Van - drove je pri - vandrov s str - ga - no bi - sa - go. Van - drove moj,

vandrovč moj, le - po mi za - poj, za - poj. Vandrovč moj,

van - drove moj, le - po poj, za - poj. Van - drove moj,

van - drove moj, le - po mi za - poj! Juh!

van - drove moj, le - po mi za - poj. Juh! Hla - če 'ma s ho-

mf

Hla - če 'ma s ho - dni - ka, pa jih zmerom fli - ka,
dni - ka, pa jih zmerom fli - ka, suk-njo pa iz

Vandrove moj,

suk-njo pa iz vol - ne, da jo zme-rom kol - ne.
vol - ne, da jo zme-rom kol - ne.

vandrove moj,

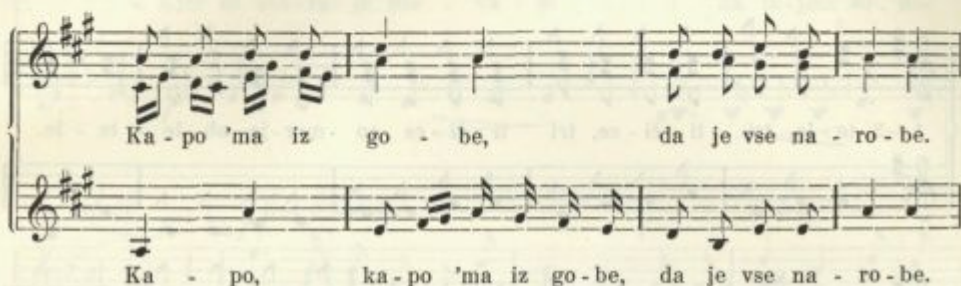
Vandrove moj, le - po mi za - poj, za - poj. Vandrove moj,
Vandrove moj, le - po, le - po mi za - poj. Vandrove moj,

vandrove moj, le - po mi za - poj! Juh! S čev-lji brez ped-
poj, - vandrove moj, le - po mi za - poj! Juh! S čev - lji

pla - ta ple - še sre - di bla - ta.

brez pod - pla - ta ple - še sre - di, ple - še, ple - še sre - di bla - ta.

Ka - po 'ma iz go - be, da je vse na - ro - be.

Ka - po, ka - po 'ma iz go - be, da je vse na - ro - be.

Lahko eden sam.

Hoj!

Vandrove moj, vandrove moj, le - po mi za - poj, za - poj!

Vandrove moj, vandrove moj, le - po, le - po mi za -

Vandrove moj, vandrove moj, le - po mi za - poj! Juh!

poj! Vandrove moj, vandrove moj, le - po za - poj! Juh!

110. Tri tičice.

Belokranjska narodna.

Priredil Matija Tome.

Zmerno. $\text{♩} = 96.$

1.-3. Tri ti - či - ce, tri ti - či - ce so mor - je ob - le-

1.-3. te - le, tri ti - či - ce, tri ti - či - ce so mor - je ob - le - te - le.

1. Pr - va no - si, pr - va no - si kla - sek od še - ni - ce,
O - na ga je, o - na ga je v na - še po - lje de - la,
2. Dru - ga no - si, dru - ga no - si ja - go - do od gro - zda,
O - na jo je, o - na jo je v na - še se - lo de - la,
3. Tre - tja no - si, tre - tja no - si zdrav - je in ve - se - lje,
O - na ga je, o - na ga je v na - še se - lo de - la,

1. da b' ga Bog daj, da b' ga Bog daj v na - še po - lje de - la!
na - še po - lje, na - še po - lje ja - ko ob - ro - di - lo.
2. da b' jo Bog daj, da b' jo Bog daj v na - še se - lo de - la!
na - še go - re, na - še go - re ja - ko ob - ro - di - le.
3. da b' ga Bog daj, da b' ga Bog daj v na - še se - lo de - la!
na - še se - lo, na - še se - lo zdra - vo in ve - se - lo.

111. Slovanska pesem.

J. Stritar.

Lahno.

St. Premrl.

mf *p* *Malo*

1. Kaj do-ni, slad-ko se gla-si, va-bi, te-ši nas lju-
 2. Go-vo-ri-ce, še-ge tu-je če-sto šo-la ga u-
 3. Ko za pra-vo do-mo - vi - ne v voj-sko gre ju-na - ški
 4. Kjer se zbi-ra - jo Slo - va - ni i na tu-jem so do-

zadrži. *Kot v začetku.* *Zadrži.*

1. bo? V zla-tem mi o-troč-jem ča-si ma-ti pe-la je ta-
 2. či. Ko ža-lu-je, se ra-du-je, v pe-smi svo-ji go-vo-
 3. roj, pe-sem ka-kor na za-ba-vo vo-di ga v kr-va-vi
 4. ma, ko do-ni-jo gla-si zna-ni od sr-ca jim do sr-

Zmerno.

1. ko. Zem-ljo naj Slo-van ob - ho-di, ko-der-ko-li pot ga
 2. ri. Pe-sem u-ka mu in jo-ka, zdaj ju-na-ka zdaj o-
 3. boj. Ko mu za-si - ja - la zma-ga, ko je v prah po-drl so-
 4. ca. Do-ni pe-sem, bra-te dru-ži, do-mo-vi-ni vsak naj

Slovesno.

mf *f* *p*

1. vo - di, on po te - bi hre - pe - ni,
 2. tro - ka glas iz te - be mu do - ni,
 3. vra - ga, glas mu tvoj Bo - ga sla - vi,
 4. slu - ži, ko - gar tvo - ja moč bu - di, } oj slo-

mf *f* *p*

I. *f* II. *f*

1.-4. van - ska pe - sem ti! van - ska pe - sem ti!

Kazalo teoretičnega dela.

	Stran		Stran
1. O glasbi in tonu	5	27. Seksta	17
2. Znamenja za tone	6	28. Septima	18
3. Črtovje	6	29. Oktava	19
4. Četrtnika in četrtninska pavza (nehaj)	7	30. Nona	19
5. Polovinka in polovinska pavza	7	31. Decima	19
6. Celinka in celinska pavza	7	32. Obračanje intervalov	20
7. Osminka in osminska pavza	7	33. Konsonančni in disonančni inter- vali	20
8. Šestnajstinka in šestnajstinska pavza	8	34. Moč in stopnjevanje glasu	21
9. Podaljšanje not in pavz (nehajev)	8	35. Brzina (tempo)	21
10. Takti	9	36. Višanje in nižanje tonov naravne vrste	22
11. Takti, ki imajo četrtniko kot me- rilno enoto	10	37. Zvečanje in zmanjšanje interva- lov	24
12. Takti, ki imajo osminko za me- rilno enoto	12	38. Trozvokji	25
13. Takti, ki imajo šestnajstinko za merilno enoto	12	39. Tetrakordi	25
14. Takti, ki imajo polovinko za me- rilno enoto	12	40. Durove lestvice z višaji	26
15. Poudarek	12	41. Durove lestvice z nižaji	27
16. Predtakt	13	42. Molove lestvice	29
17. Ključi	13	43. Cerkveni tonovi načini	32
18. Imena not v violinskem ključu	13	44. Sinkópa	32
19. Naravna vrsta tonov	14	45. Izjemna delitev not	33
20. Celj tonj in poltonj	14	46. Okrajšave	33
21. Interval (razlik)	15	47. Istozvočni (enharmonični) tonj	34
22. Prima	16	48. Istozvočne (enharmonične) lest- vice	35
23. Sekunda	16	49. Istoomenske lestvice	35
24. Terca	16	50. Kromatična lestvica	35
25. Kvarta	17	51. O lepem petju	36
26. Kvinta	17		
		Davorin Jenko	41
		Runjanin Josip	43

Kazalo pesmi.

1. Čuvajmo Jugoslavijo, Emil Adamič.
2. Dobra hrana, Emil Adamič.
3. Zajček, slovenska narodna.
4. Angelček moj, slovenska narodna.
5. Budnica, slovenska narodna.
6. Gozdič je že zelen, slovenska narodna.
7. Je bela cesta vglajena, slovenska narodna.
8. Lepo je pomlad' na svet', slovenska narodna.
9. O Jelo, Jelice!, narodna iz Medjimurja.
10. Tonja teče na potok, primorska narodna.
11. Prežarska, slovenska narodna.
12. Razpodite se megličice, slovenska narodna iz Trsta.
13. Psmica, Stanko Premrl.
14. Hajd na noge, Anton Nedvčed.
15. Nnav čez izaro, koroška narodna.
16. Stoji, stoji mi polje, slovenska narodna.
17. Vršiček na klobčiču, slovenska narodna.
18. Hvalila se žuta dunja, hrvatska narodna.
19. Kako smo jagra pokopali, slovenska narodna.
20. Neka živi Jugoslavija, Avgust Gostinčar.
21. Oj javore!, hrvatska narodna.
22. Ovako se ruke miju, narodni napjev.
23. šmentana muha, slovenska narodna.
24. Tam stoji pa hlevček, božična narodna.
25. Vigredna, slovenska narodna.
26. Uspavanka, Emil Adamič.
27. V dolinci prijetni je ljubi moj dom, koroška narodna — Kramole.
28. Vigredič v tem hujšem delu, koroška narodna — Kramole.
29. Pridni mlatiči, Anton Nedvčed.
30. Pesem o sinički, slovenska narodna.
31. Kadar se ciciban joče, Matija Tomec.
32. Izak, Jakob, Abraham, slovenska narodna — Kramole.
33. Smiljan, Smiljaniću, hrvatska narodna — Dobronič.
34. Strossmayerjeva himna, Josip Runjanin.
35. Zvončki, Matija Tomec.
36. Zima, Matija Tomec.
37. Hej Slovani, poljski narodni napjev.
38. Bela loza, narodna iz Beograda — Vasiljevič.
39. Rože za Marijo, Stanko Premrl.
40. Vinogradniki, Jurij Fleišman.
41. Jugoslavijo, oj!, hrvatska narodna — Oevirk.
42. Himna svetemu Savi, priredil Emil Adamič.
43. Streška koračnica, Anton Jobst.
44. Mal mi je vrtek zagrajen, hrvatska narodna.
45. Kje so tiste rož'ce moje, slovenska narodna.
46. Na proljeće, R. VI. Dordevič.
47. Mrzel veter tebe žene, koroška narodna — Kramole.
48. Veseli godec, Gregor Rihar.
49. Celica, M. Topalovič.
50. Na zeleni gori, Ignacij Hladnik.
51. Kaj veseli bi ne peli, Bedřich Smetana.
52. Predpustna, belokranjska narodna.
53. Ja posejah lan, srpska narodna — Kramole.

54. Igra »Most«, belokranjska narodna — Tome.
55. Kovaču, M. Topalović.
56. Velikonočna, Matija Tome.
57. Ena ptičica priletela, slovenska narodna — Pregelj.
58. Pozdrav Gorenjski, Stanko Premrl.
59. Jednu sem ružu 'mel, hrvatska narodna — Matz.
60. Himna kraljevine Jugoslavije, Jenko-Runjanin.
61. Dunave, Dunave!, narodna iz Vojvodine — Špoljar.
62. Kovač, Anton Nedvěd.
63. Mila moja, hrvatska narodna — Kramolec.
64. Kralj Matjaž, Al. Šonc.
65. Lipa, Davorin Jenko.
66. Pojdimo spat, Vinko Vodopivec.
67. Sedela tužna grlica, istrska narodna — Šantel.
68. Jutrnica, slovenska narodna — Kramolec.
69. Božična, primorska narodna — Adamič.
70. Sveta noč, Gustav Ipavec.
71. Kje so tiste stezice, koroška narodna — Švikaršič.
72. Ko ptičica sem pevala, koroška narodna — Kramolec.
73. Slovenac, Srb, Hrvat, F. S. Vilhar.
74. Oj Hrvati, oj junaci, Břiza.
75. Bože pravde, Davorin Jenko.
76. Mi jadranski smo stražarji, M. Tome.
77. Cvetke in žarki, Matija Tome.
78. Junak iz Like, narodna koračnica.
79. Jaz pa pojdem na Gorenjsko, slovenska narodna — Kramolec.
80. Vrabčeva, Matija Tome.
81. Visoki rej pod lipo, koroška narodna — Kramolec.
82. Polževa snubitev, slovenska narodna — Kramolec.
83. Nagajivka, Martin Železnik.
84. Je ptičica priletela, slovenska narodna — Kramolec.
85. Zbogom more, hrvatska narodna — Špoljar.
86. Čergo moja čergice, narodna iz Bosne — Špoljar.
87. Oj, Ive, belokranjska narodna.
88. Sedanji svet, Matija Tome.
89. Grad se bijeli, međimurska narodna.
90. Belokranjsko kolo, belokranjska narodna — Kramolec.
91. Konja jaše kraljeviću Marko, guslarska — Mirk.
92. O pokladama, Zlatko Grgošević.
93. Večerni zvonček, Anton Foerster.
94. Eripe me, Domine, Jakob Gallus-Petelin.
95. Na rnilu, St. Mokranjac.
96. Zvonovi, Matija Tome.
97. Poljece je že zeleno, koroška narodna — Kramolec.
98. Dolenjski furmani, slovenska narodna — Tome.
99. Popotnica vojaška, slovenska narodna — Kramolec.
100. Zbadljivka, slovenska narodna — Adamič.
101. Slava Slovcem, Anton Hajdrih.
102. Uspavanka, Matija Tome.
103. Kolo, hrvatska narodna — Bajuk.
104. Nazvešćanje mladoga leta, I. Kokot.
105. Kako delajo, primorska narodna — Mirk.
106. Jedna vrana gakala, Zlatko Grgošević.
107. Išla Dunja, narodna — Slavko Modrijan.
108. Veselja dom, ponarodela — Slomšek-Kramolec.
109. Vandrove je privandrov, Emil Adamič.
110. Tri tičice, belokranjska narodna — Matija Tome.
111. Slovanska pesem, Stanko Premrl.

